

MASTEROPPGAVE

Master i yrkespedagogikk

Mai 2019

Dokumentasjon av egen arbeidsprosess
Pedagogisk aksjonsforskningsprosjekt

eg har valgt å ta
tgangspunktet i skisse nr 1,
n handbundet brudebukett, i
ekortativ stilform. Med radial
rupperinsteknikk, og
ammen med noe stifte
eknikk.

etter kundens ønske om en
stilig og florette brudebukett,
ommer jeg til å lage buketten
dekorativ stilform. I den dekorative stilformen finner du frodighet og volum, å ved bruk
v Astrantia, Hundekjeks og ormetelg
skaper buketten liv og luftighet. Buketten
neholder flere ulike materialer, som
Åke har likhet til kundens ønske om å

Dekorativ stilform.

- Den ytre formen er åpen, klar og avgrensa.

Gøril Vorland

OSLOMET

OsloMet – storbyuniversitetet
Fakultet for lærerutdanning og internasjonale studier
Institutt for yrkesfaglærerutdanning

Forord

Arbeidet med denne masteroppgaven har vært lang, og krevende, spennende, interessant og lærerik både på profesjonelt og personlig.

Det er mange personer som fortjener en takk for hjelp og oppmuntring de har gitt meg gjennom hele masterstudiet. Jeg takker nære og kjære for all støtte jeg har fått i løpet av denne perioden.

En ekstra stor takk til kollokviegruppen som jeg har vært så heldig å være en del av.

En spesiell takk til mine veiledere, Tron Inglar (hovedveileder), som har delt av all sin kunnskap og lært meg å skrive rapport, og for konstruktive og motiverende tilbakemeldinger. Jorunn Dalback (biveileder) som har gitt meg mange gode råd, og utfordringer i forhold til utvikling av kompetanse i blomsterdekoratørfaget.

Jan Stålhane som har vært kull leder fortjener en stor takk!

Takk til min tålmodige mann som har bidratt med god støtte og forståelse og ikke minst all teknisk datahjelp.

Takk til mine barn som har gitt meg støtte og ro til å skrive, og heiet på meg gjennom hele studiet.

En stor takk til imøtekommende og positive informanter som delte lærerike erfaringer og interessante synspunkter. Uten dere ville aldri dette prosjektarbeidet nådd frem.

Sammendrag

Tema for denne masteroppgaven er hvordan kompetanse utvikles gjennom dokumentasjon av elevers og læringers egen arbeidsprosess. Det er utviklet kunnskap om hvordan en kan legge til rette undervisningen når elevene arbeider med dokumentasjon av egen arbeidsprosess og hvordan dette bidrar til utvikling av helhetlig kompetanse. Det er gjennomført analyse av elevers og læringers dokumentasjoner for å se på hvordan og hvilken kompetanse kommer til syne i dokumentasjonene.

Det teoretiske perspektivet i prosjektet er inspirert av Vygotsky (1978) og Saljö (2001) og det sosiokulturelle læringsperspektivet. Vygotskys tanker om at læring skjer gjennom språket i samspill med andre har hatt fokus i dette prosjektet. Saljö er brukt i forhold til hans filosofi om at vi mennesker lærer i et samspill, mellom kontakt med omverden, via et redskap, og at tekst er en støtte og hjelpemiddel for kunnskapsutvikling. For å belyse dokumentasjon som læringsverktøy er inspirasjonen Dysthe (2001) som mener at skriving er med å gjøre tankene synlige, og til å se nye sammenhenger.

Det er et pedagogisk aksjonsforskningsprosjekt, det er gjennomført 4 aksjoner og en analyse av elevers og læringers dokumentasjoner av egen arbeidsprosess.

Resultatene som utpeker seg er at informantene mener at dokumentasjon er et godt verktøy for å kunne se tilbake på egen utvikling, de mener at de lærer begreper og faguttrykk ved å kunne skrive dem og knytte dem sammen med det de har gjort i praksis. Analysene viser at det er en tydelig utvikling av helhetlig kompetanse, fra første innlevering til siste innlevering av dokumentasjon. Funn viser også at det er kompetanse som det er vanskelig å verbalisere. Det er kompetanse som handler om følelser, om skjønn, som også kalles den tause kunnskapen. Men også kompetanse som er veldig aktuelt i dagens arbeidsliv er vanskelig å måle i en skriftlig dokumentasjon, som for eksempel, evne til samarbeid, effektivitet, logistikk og om en er løsningsorientert. For å få fremme det særegne med blomsterdekoratørfaget, er det viktig at dokumentasjonen er estetisk og pen å se på, at det som elevene lærer om komposisjon og harmonisk helhet overføres til dokumentasjonene. Dette synliggjør faget vårt og det praktiske arbeidet i dokumentasjonen, og bidrar til lettere å sette ord, begreper, faguttrykk og teori på det en har gjort.

Abstract - Documentation of design process

The theme of this thesis is how competence is developed through documentation of pupils and apprentices own design processes. Knowledge has been developed on how to facilitate teaching when the students work with documentation of their own design process and how this contributes to the development of holistic competence. Analysis of pupils' and apprentices' documentation has been carried out to look at how and what competence appears in the documentation.

The theoretical perspective in the project is inspired by Vygotsky (1978) and Saljö (2001) and the socio-cultural learning perspective. The focus of this project Vygotsky's thoughts that learning takes place through dialogue and interaction with others has been. Saljö is used in relation to his philosophy that humans learn by an interaction, contact between the outside world, via a tool, and that text is a support and aid for knowledge development. In order to enlighten documentation as a learning tool, the inspiration is Dysthe (2001) who believes that writing is about making thoughts visible, and to see new connections.

This is a pedagogical action research project. The actions have focused on how to facilitate teaching in the work with documentation of their own design process, in order to contribute to the development of holistic competence. The analyses have focused on how comprehensive competence appears in the documentation.

My main findings show that the research objects believe that documentation is a useful tool to look back to their own development. They believe that they are learning concepts and subject terms by being able to write them and use them together with what they have done in practice. The analyzes of students and apprentices' documentation show that there is a clear development of comprehensive competence, from the first submission to the last submission. Findings also show that competence is difficult to verbalize. Competence that is about emotions, about judgment, which is also called the silent knowledge. Expertise that is very relevant in today's working life is difficult to measure in a written documentation. The visual presentation is important to present the aesthetically and peculiarity of our profession. The visual is also important for learning, combining text and images linking theory and practice. This makes our profession and our practical work visible in the documentation, and helps to put words, concepts, terms and theory on what one has done easier.

1	INNLEDNING.....	7
1.1	Bakgrunn for valg av tema	8
1.2	Problemstilling.....	9
1.3	Føringer i planverket	9
1.4	Forsking på feltet	11
1.5	Oppgavens struktur.....	13
2	TEORETISKE FORANKRINGER	15
2.1	Mitt pedagogiske grunnsyn	15
2.2	Det sosiokulturelle læringssynet.....	16
2.3	Læring i samspill gjennom språket.....	17
2.4	Samspill mellom mennesker og verktøy for læring og utvikling	18
2.5	Helhetlig kompetanse og læring i blomsterdekoratørfaget.....	19
2.6	Dokumentasjon som verktøy for læring og utvikling.....	25
2.7	Visuell fremstilling	26
2.8	Dreyfus og Dreyfus modell for ferdighetstilegnelse	27
2.9	Refleksjonens betydning i utvikling av helhetlig kompetanse.	30
2.10	Læring i samspill – Erfaringslæring	32
3	FORSKING, DESIGN OG METODE	34
3.1	Pedagogisk aksjonsforskning	35
3.2	Forundersøkelsen - spørreskjema	36
3.3	Forundersøkelsen - Fokusgruppeintervju	37
3.4	Innsamling av data i aksjonene.....	37
3.5	Elevlogger og egne notater i aksjonene	38
3.6	Analyser – elevlogger – egne notater og dokumentasjoner av egen arbeidsprosess .	40
3.7	Fortolkningslære	44
3.8	Metodevalgets styrker og svakheter	45
4	FORUNDERSØKELSE	50
4.1	Sentrale funn i forundersøkelsen	50
5	AKSJONER	53
5.1	AKSJON 1 - anvende begreper og faguttrykk.....	53
5.2	Planlegging	53
5.3	Handling og funn	54
5.4	Refleksjoner og plan videre	55
5.5	AKSJON 2 – et godt eksempel.....	56

5.6	Planlegging	56
5.7	Handling og funn	57
5.8	Refleksjoner og plan videre	57
5.9	AKSJON 3 – tilbakemeldinger	58
5.10	Planlegging	59
5.11	Handling og funn	59
5.12	Refleksjoner og plan videre	60
5.13	AKSJON 4 - erfaringsdeling	61
5.14	Planlegging	61
5.15	Handling og funn	62
5.16	Refleksjoner	64
5.17	Oppsummering av de fire aksjonene	64
6	ANALYSE	66
6.1	Evne til å planlegge	66
6.2	Ideutvikling	68
6.3	Begrunne valg	70
6.4	Samspill mellom teori og praksis	72
6.5	Refleksjon og vurdering av kvalitet	74
6.6	Visuell fremstilling	75
7	DRØFTING	78
7.1	Hvordan utvikles kompetanse i arbeidet med dokumentasjon av egen arbeidsprosess i undervisning?	78
7.2	Dokumentasjon som verktøy for læring	81
7.3	Synlig utvikling av kompetanse	85
8	AVSLUTNING OG VEIEN VIDERE	92
8.1	LITTERATURLISTE	95
8.2	Vedlegg	97

Figurliste

FIGUR 1 ARBEIDSPROSESSEN I HELHETLIGE ARBEIDSOPPGAVER	23
FIGUR 2 ANALYSESKJEMA	42
FIGUR 3 ERFARINGSDELING I PRAKSIS	62
FIGUR 4 EKSEMPEL PÅ PLANLEGGING - FØRSTE INNLEVERING	67
FIGUR 5 EKSEMPEL PÅ EVNE TIL Å PLANLEGGE I SISTE INNLEVERING	67
FIGUR 6 SYNLIK UTVIKLING.....	69
FIGUR 7 EKSEMPEL PÅ EVNE TIL Å PLANLEGGE	70
FIGUR 8 UTVIKLING FAGUTTRYKK OG BEGREPER	71
FIGUR 9 EKSEMPEL PÅ FAGLIGE BEGRUNNELSER	72
FIGUR 10 EKSEMPEL PÅ EN ELEVS SAMSPILL MELLOM TEORI OG PRAKSIS.....	73
FIGUR 11 EKSEMPEL PÅ SAMSPILL MELLOM TEORI OG PRAKSIS.....	73
FIGUR 12 KNYTTE TEORI TIL DET PRAKTISKE ARBEIDET	74
FIGUR 13 UTVIKLING VISUELL FREMSTILLING	76
FIGUR 14 EKSEMPLER PÅ VISUELL FREMSTILLING	77
FIGUR 15 UTVIKLING FAGUTTRYKK OG BEGREPER	84
FIGUR 16 UTVIKLING VISUELL FREMSTILLING	86
FIGUR 17 EKSEMPLER PÅ VISUELL FREMSTILLING	90

1 INNLEDNING

Tema for denne masteroppgaven er dokumentasjon i blomsterdekoratørutdanningen. Krav til dokumentasjon i fag- og yrkesopplæring har hatt en utvikling fra R94, der produktutvikling ble innført som nytt fag på Vg2 blomsterdekoratørfaget, til Kunnskapsløftet, (Udir 2006). I kunnskapsløftet la det nye faget vekt på mer dokumentasjon hvor elevene skulle, presentere, konkretisere, begrunne og forklare.

Kunnskaper og ferdigheter endrer seg raskt i takt med endringene som skjer i samfunn og arbeidsliv. Dette gir en utfordring til fag og yrkesopplæringens faglige innhold, kunnskapsforståelse og pedagogiske praksis.

Fag og yrkesopplæringen av elever og lærlinger knyttes direkte til yrkesoppgaver i arbeidslivet. Yrkesfaglærerne sitt ansvar er at elevene og lærlingene utvikler den helhetlige kompetansen de trenger for å være best mulig egnet for yrkesoppgaver i det kommende arbeidsliv. Derfor er det nødvendig at yrkesfaglærerne følger med på det som skjer i bransjen og holder seg oppdatert på deres endringer og behov.

For å ivareta dette fremheves generelle kompetanser i fagfornyelsen, som evne til analytisk og kritisk tenking, i tillegg samarbeidsevne og problemløsning. (Utdanningsdirektoratet, 2018a) Det er viktig at de grunnleggende ferdighetene er en del av yrkesopplæringen, på den måten får de grunnleggende ferdighetene en mer relevant rolle for senere yrkesutøvelse. Det er viktig å utvikle elevenes evne til livslang læring, slik at de kan mestre endringer i arbeidslivet og arbeidsoppgaver, der bruk av grunnleggende ferdigheter kan være et godt grunnlag for å mestre endringene.

Å være blomsterdekoratør dreier seg ikke bare om fagspesifikke arbeidsoppgaver og arbeidsteknikker, grunnleggende ferdigheter er også en del av den helhetlige kompetanse. Det vil si ferdigheter i å uttrykke seg muntlig og skriftlig, lese, regne og bruke digitale verktøy.

Denne masteroppgaven vil ha et spesielt fokus på det å utvikle ny kunnskap om hvordan en kan legge til rette for arbeid med dokumentasjon av egen arbeidsprosess på Vg2 blomsterdekoratør. Det å se nærmere på sammenhengen mellom handling, refleksjon og dokumentasjon av egen arbeidsprosess vil kunne gi ny innsikt i hvordan elevene lærer i samspillet mellom teori og praksis. I arbeidet med å utvikle ny kunnskap er det nye kompetansebegrepet tatt hensyn til i min forskning (Meld. St. 28, 2016:18).

I Stortingsmeldingen, Fag - Fordypning - Forståelse - En fornyelse av Kunnskapsløftet, er refleksjon og kritisk tenkning er en sentral del av kompetansen en yrkesutøver trenger for å møte morgendagens krav til kompetanse.

1.1 Bakgrunn for valg av tema

For å bli blomsterdekoratør går elevene først Vg1 design og håndverk, videre på Vg2 blomsterdekoratør og til slutt 2 år som lærling i bedrift. Vg2 blomsterdekoratørfaget avsluttes med en tverrfaglig eksamen, som består av både praktisk arbeid og en dokumentasjon som beskriver prosessen fra ide til ferdig produkt. Etter 2 år som lærling i bedrift er det fagprøve, som også består av både praktisk arbeid og en dokumentasjon som beskriver prosessen fra ide til ferdig produkt.

En ferdig utdannet blomsterdekoratør lager mange ulike blomsterarbeid på oppdrag fra kunder i sitt daglige arbeid som blomsterdekoratør, men å skrive en dokumentasjon om denne arbeidsprosessen er ikke en del av det daglige arbeidet. Det er dette som er bakgrunnen for mitt valg av tema. Hvorfor skal en elev og en lærling dokumentere om egen arbeidsprosess når det ikke er en del av den daglige yrkesutøvelsen til en ferdig utdannet blomsterdekoratør? Er det yrkesrelevant å skrive om egen arbeidsprosess? Opplever elever og lærlinger arbeidet med å dokumentere egen arbeidsprosess som, nyttig, relevant og lærerikt og utvikler de helhetlig yrkeskompetanse gjennom å dokumentere egen arbeidsprosess?

Dokumentasjonspila til Haaland (2018), brukes som hjelpemiddel og modell til å skrive og dokumentere egen arbeidsprosess i undervisningen. Modellen har punktene: Ideutvikling, planlegging, gjennomføring, vurdering og læring (Haaland, 2018, s. 11). Det er dokumentasjon som er knyttet til dokumentasjonspila til Sund, som vil være fokuset og temaet for min forskning. (Se utdyping i kap.2.5)

1.2 Problemstilling

Denne masteroppgaven vil ha et spesielt fokus på å utvikle ny kunnskap om hvordan en kan legge til rette undervisning med dokumentasjon av egen arbeidsprosess på Vg2 blomsterdekoratørfaget og hvordan undervisningen bidrar til utvikling av kompetanse. Det å se nærmere på sammenhengen mellom handling, refleksjon og dokumentasjon av egen arbeidsprosess vil kunne gi ny innsikt i hvordan elevene lærer i samspillet mellom teori og praksis. Det legges også vekt på hvordan og hvilken kompetanse som kommer til syne i elever og lærlingers dokumentasjoner.

På bakgrunn av dette har jeg komme frem til følgende problemstilling:

Hvordan utvikles og synliggjøres elevers og lærlingers helhetlige kompetanse gjennom systematisk dokumentasjon av egen arbeidsprosess i blomsterdekoratørfaget?

1.3 Føringer i planverket

Ved å se nærmere på føringer i planverket tar jeg hensyn til eget samfunnsmandat og ansvar som jeg har som lærer. Jeg må forholde meg til gitte retningslinjer og se de i sammenheng med eget prosjekt. Nasjonale føringer som foreligger har som formål å konkretisere hva det skal gis opplæring i, og hvordan denne opplæringen skal foregå. Felles for føringene fra Utdanningsdirektoratet og læreplanene er at de er generelle, og det er mye opp til lærere selv å gjøre pedagogiske og didaktiske valg for at elevenes undervisning, og vurderingen av deres ferdigheter, har dekning i læreplanmålene. Styringsdokumentene jeg har valgt å knytte til dette prosjektet, skal være med å bidra til å finne tolkninger og konkretiseringer, som kan belyse begreper i lys av min problemstilling.

I læreplanen for Vg2 blomsterdekoratør, under formål, kommer beskrivelsen av hva som er yrkeskompetanse for en blomsterdekoratør tydelig frem. Her påpekes det at programfagene skal:

Utvikle kompetanse for å planlegge og framstille aktuelle faglige produkt med harmonisk helhet, tilpasset til formål, det skal legges vekt på grunnleggende praktisk arbeid med materiale og teknikker, og det skal medvirke til å utvikle håndverksmessige kunnskaper og ferdigheter, teoretisk forståing og evne til kritisk refleksjon hvor vurdering av eget arbeid inngår (Utdanningsdirektoratet, 2018b).

I prosjektet legges det vekt på å legge til rette for utvikling av helhetlig kompetanse, og hvordan den kommer til syne i elevenes og lærlingers dokumentasjoner. De konkrete læreplanmålene som knyttes til dokumentasjon av egen arbeidsprosess er:

Presentere å dokumentere produksjonsprosess og produkt, visuelt og verbalt og ved hjelp av digitale verktøy.

Dokumentere, grunngi og vurdere egen produksjon, knytt til kriterier for kvalitet, ønske fra kunden, helse, miljø og tryggleik, tid og økonomi (Utdanningsdirektoratet, 2018b).

Ved å ta utgangspunkt i læringsmålet, å bruke estetiske uttrykksformer i sammensatte tekster, ønsker jeg å få frem det estetiske aspektet fra blomsterdekoratørfaget, fordi jeg mener det estetiske så viktig for blomsterdekoratørfaget. Å vise hva man har gjort gjennom tekst og bilder er viktig, for å øve seg på å presentere seg selv og egne arbeider. Fordi blomsterdekoratørfaget handler om å selge seg selv og egne produkter. Ved å ta fine bilder av egne arbeider og presentere de på en estetisk måte mener jeg bidrar til dette. Komposisjon er viktig i vårt fag, ved å sette sammen bilder og tekst øver eleven seg på å lage gode kompisjoner, øver seg på at det skal se pent ut. Det skal være et pent layout. I tillegg tror jeg at det med å kombinere bilder av den praktiske arbeidsprosessen sammen med tekst er med på å bidra til å knytte det praktiske sammen til teorien, som igjen fører til refleksjon.

Siden prosjektet mitt handler om dokumentasjon og den skriftlige/teoretiske delen av blomsterdekoratørfaget, mener jeg det er naturlig å se på hvilke føringer som er gjeldene i norskfaget. Dagens læreplan i norskfaget er basert på Kunnskapsløftet LK06, hvor det under

hovedområder står at opplæringen skal gjøres mest mulig relevant for elevene ved å tilpasses de ulike utdanningsprogrammene. Læreplanmål fra norskfaget er knyttet til dette prosjektet:

- skrive tekster med tema og fagterminologi som er tilpasset eget utdanningsprogram, etter mønster av ulike eksempeltekster

- bruke ulike estetiske uttrykksformer i sammensatte tekster

(Utdanningsdirektoratet, 2018a).

Overordnet ligger den nasjonale satsingen på kompetanseutvikling fra Udir, hvor skriving er en av fem grunnleggende ferdigheter en del av satsingen, som betyr at skriving skal inn i alle fag og elevene skal tilpasse egen skriving til tema og fagterminologi i eget utdanningsprogram (Kunnskapsdepartementet, 2017). Det betyr at jeg skal også legge vekt på skriving i mitt fag, selv om jeg er programfagslærer.

1.4 Forsking på feltet

Som en forberedelse til mitt prosjekt, har jeg søkt informasjon gjennom litteratur og tidligere forskning. Informasjonen som er tilgjengelig, er veldig generell, jeg har ikke kunnet finne mye forskning om dette temaet innen eget fagområde som design og håndverk, eller blomsterdekoratørfaget. Det gjør at jeg vil bidra med forskning og ny kunnskap om temaet dokumentasjon av egen arbeidsprosess i blomsterdekoratørfaget.

Læring gjennom skriving

Innen sykepleie har jeg funnet en masteroppgave (Tharaldsteen, 2008) med tema: Læring gjennom skriving! En kvalitativ undersøkelse om hvordan sykepleierstudentene opplever/erfarer det å skrive en situasjonsrapport. Selv om yrket ikke er det samme, er delen med å lære gjennom skriving relevant for mitt prosjekt. Som forsker kan jeg lære mye om hennes tilnærming på å ta i bruk skriving til å lære, både når det gjelder teori og metoder. Hun har kommet frem til i sin konklusjon at gjennom regelmessig skriving utvider den enkelte studenten sin fagterminologi og uttrykksmåter, noe som igjen kan videreutvikle og forbedre evnen til refleksjon. Økt faglig kunnskap og uttrykksmåte gjør også studenten

tryggere og mer aktiv i meningsutveksling med medstudenter, veileder og kollegaer i praksis (Tharaldsteen, 2008).

Hennes konklusjon kan jeg ta med i planleggingen av mine aksjoner, å legge til rette for regelmessig skriving, for å bidra til læring og utvikling. En annen viktig faktor hun kom frem til i sin konklusjon var at elevene opplevde det verdifullt med konkrete tilbakemeldinger fra veileder, og mulighet til å dele erfaringer med medstudenter. Det som jeg konkret vil ta med meg videre til mine aksjoner sammen med mine elever, er å gi konkrete tilbakemeldinger til dem, hva de har gjort bra og hva de kan jobbe med videre til neste innlevering. Jeg vil også legge til rette for at elevene kan sitte i grupper og dele erfaringer fra tilbakemeldingene som jeg gav dem.

Refleksjonenes betydning

En kvalitativ studie av sykepleierstudenters refleksjonsnotater, kan være relevant for dette prosjektet (Dahl, 2010). Dahl hadde fokus på refleksjon i spenningsfeltet mellom teori og praksis. Dette er aktuelt for mitt prosjekt siden en del av mitt fokus er å se nærmere på læring i samspill mellom teori og praksis. Hennes innfallsvinkel til forholdet mellom teori og praksis vil være en nyttig kunnskap, at hennes studenter hadde utvikling i måten de reflekterer, kan være interessant kunnskap for dette prosjektet. Et annet funn var at studentene opplevde det som nyttig å ha en arena hvor de kunne dele sine refleksjoner, et spennende funn som jeg ønsker å ta med i min undervisning i arbeidet med å dokumentere egen arbeidsprosess.

Skriveforskning

I «Skriue for nåtid og framtid», gjør Hertzberg & Dysthe, opp status om hvor skriveforskningen står i dag, både internasjonalt og i Norden. De gir en fremstilling av den forskningen som har blitt gjort og gir en oversikt på teorikritiske perspektiver som er blitt brukt i forskningen, hvilke metoder som har vært dominerende og hvilke temaer som har kommet til syne innen dette forskningsfeltet. Det som kommer frem i denne artikkelen som er aktuelt for mitt prosjekt, er det multimodale i tekstene, ved å innføre digital kompetanse som en grunnleggende ferdighet og ved å gjøre sammensatte tekster til et hoved emne i norskfaget. I konklusjonen deres kommer det frem at det er behov for mer kunnskap om studier som kombinerer ulike metodiske tilnærminger, og aksjonsforskning (Hertzberg & Dysthe, 2007).

Dette viser at det er behov for min forskning både når det gjelder tema, det multimodale i dokumentasjonen og min valgte forskingsmetode som er triangulering av tre ulike metoder som er aksjoner i egen klasse, i sammen med mine elever, spørreskjema, fokusgruppe intervju og analyse av elevers og lærlingers dokumentasjoner.

1.5 Oppgavens struktur

I denne delen skal jeg presentere oppgavens oppbygging og gjøre kort rede for oppgavens kapitler.

Kapittel 1

Presentasjon av prosjektets bakgrunn, valg av tema for forskingen og valg av problemstilling. I tillegg gjøres det rede for føringer i planverket som omhandler stortingsmeldinger og læreplaner som er aktuelle for prosjektets tema. Forsking på feltet blir presentert til slutt i dette kapitlet.

Kapittel 2

Redegjør for den teoretiske tilnærmingen som er relevant innenfor prosjektets temaområder. Kapitlet starter med eget læringssyn og forsetter med å gjøre rede for det sosiokulturelle læringssynet. Læring i samspill gjennom språket blir redegjort, og læring mellom mennesker og verktøy. Et annet tema som blir belyst er dokumentasjon som verktøy for læring og knytter dette til blomsterdekoratørfaget. Utvikling av helhetlig kompetanse er knyttet til Dreyfus og Dreyfus sin modell for ferdighetstilegnelse. Kapitlet avsluttes med refleksjon og erfaringslæring knyttet til prosjektet.

Kapittel 3

Tar for seg begrunnelser for prosjektets valgte metoder og hvordan metodene er brukt. Det blir gjort rede for hvilke kvalitative metoder som er valgt for å samle inn data. Kapitlet avsluttes med metodevalgets styrker og svakheter.

Kapittel 4

Er en kort beskrivelse av forundersøkelsen og presentasjon av sentrale funn.

Kapittel 5

I dette kapitlet beskrives det hvordan de fire aksjonene er gjennomført. Aksjonene har variasjon og ulike tilnærming til hvordan legge til rette undervisning for å bidra til utvikling av helhetlig kompetanse. Strukturen på hver aksjon er at det først blir presentert planlegging, deretter handling og funn som avsluttes med refleksjoner og veien videre.

Kapittel 6

Dette kapitlet er en presentasjon av analysene av elever og lærlingers dokumentasjoner av egen arbeidsprosess. Det som har vært med å danne kategoriene for analysearbeidet er, svar fra forundersøkelsen, mål fra læreplanen, funn fra aksjonene, Haalands modell for arbeidsprosess i helhetlige arbeidsoppgaver (Haaland, 2018).

Kapittel 7

En drøfting av prosjektet sett i lys av problemstillingen, opp mot teori, funn, metode og styringsdokumenter. Drøftingen er bygget opp rundt problemstillingens to deler, hvordan utvikle helhetlig kompetanse, og hvordan kommer kompetansen til syne i elevers og lærlingers dokumentasjoner.

Kapittel 8

I siste kapitlet rundes prosjektet av. Det vil ikke være en tydelig og konkret konklusjon i dette prosjektet. Fordi aksjonsforskning er i stadig utvikling, med nye spørsmål og nye endringer som dukker opp underveis. Det er en presentasjon av hovedfunn i dette prosjektet som er en avslutning, og litt om hva som kan være aktuelt å forske videre på innenfor dette fagfeltet.

2 TEORETISKE FORANKRINGER

Kunnskap fornyes og reproduseres i stor fart i vårt teknologiske samfunn. Politikere er opptatt av at Norge skal være et kunnskapssamfunn, da er det naturlig å være opptatt av hvordan vi mennesker lærer, det trengs kunnskap om hva som må til for at vi skal lære og utvikle både praktiske og teoretiske kompetanser og ferdigheter. Säljö sier at læring handler om hva hver enkelt av oss mennesker tar med oss fra ulike sosiale situasjoner og bruker i nye situasjoner i fremtiden (Säljö, 2001, s. 11).

Det finnes mange ulike teorier om læring. Forskere har ulike meninger om hva læring er, eller hvordan læring skjer. Psykologer, antropologer, lingvister, nevrologer, filosofer og andre, forsøker stadig å forstå hvordan hjernen vår fungerer og hvordan vi mennesker lærer. Det er det som gjør læring både spennende og utfordrende fordi læring er ikke det samme for alle, vi har ulik erfaring med læring og vi lærer på ulike måter (Inglar, 2009, s. 220-221). Derfor vil jeg i dette kapitlet skrive om hvordan jeg ser på læring i forhold til mitt prosjekt og i forhold til min problemstilling.

Dette kapitlet gjør rede for den teoretiske forankringen i prosjektet, ved å først si noe om mitt pedagogiske grunnsyn, fordi jeg mener det kan være med å forklare de valgene jeg har gjort, det vil også bidra til å belyse mine valg av litteratur og mine tolkninger av innsamlede data. Deretter belyses det sosiokulturelle læringsperspektivet, videre en redegjørelse på læring i spillet mellom teori og praksis. De to siste temaene i kapitlet er refleksjon og erfaringslæring.

2.1 Mitt pedagogiske grunnsyn

Pedagogisk grunnsyn er de verdiene som ligger til grunn for lærerhandlingen. Det finnes ulike retninger innen pedagogikk og læring. Ulikhetene preges av ulikt menneskesyn, ulikt kunnskapssyn og hvordan vi ser og opplever samfunnet. Man finner ingen fasit på hva som er rett og galt. Det vesentlige er at læreren selv blir bevisst på egne holdninger i forhold til grunnleggende pedagogiske spørsmål (Hiim, Keeping & Hippe, 2009, s. 11).

Med meg inn i lærerrollen har jeg med meg mine holdninger og verdier som vil prege min undervisning og måten jeg møter mine elever. Jeg har en tro på at alle kan lære. Noen elever er åpne for læring og tar det lett, mens andre trenger mer tid. Her kommer mitt humanistiske menneskesyn til syne hvor eleven og elevens læring er i sentrum. Bli kjent med eleven og kartlegge læreforutsetninger mener jeg er en viktig faktor for at det skal skje læring. Jeg er opptatt av å få lov å ta del i hva hver enkelt elev sier til meg at de tenker, fordi da kan jeg gi dem hjelp og støtte der de er, i deres læreprosess.

For at de kognitive prosessene skal utvikles, er det å være sammen med andre, se på andre, gjøre som andre, snakke sammen og diskutere sammen, som fører til mer læring og utvikling. Dette er kjennetegnet på det sosiokulturelle læringsperspektivet. Vygotsky, grunnleggeren for dette læringssynet, var opptatt av hvordan læring kunne forstås i relasjonen mellom individet og det sosiale og kulturelle feltet (Imsen, 2014, s. 251).

2.2 Det sosiokulturelle læringsynet

Fordi aksjonene vil foregå i undervisning sammen med mine elever, hvor det skjer læring i samspill mellom meg som lærer og forsker, og mellom elevene seg imellom, er det naturlig å knytte prosjektet til det sosiokulturelle læringsperspektivet. I dette læringsperspektivet legges det også vekt på verktøy for læring, at læring skjer sammen med andre, ofte med en eller annen form for verktøy involvert. Verktøyet i dette prosjektet er dokumentasjon av egen arbeidsprosess.

Vygotsky (1896 – 1934), blir sett på som en av pioneren bak den sosiokulturelle læringsteorien, og skriver dette om den menneskelige intellektuelle utviklingen:

The most significant moment in the course of intellectual development , which gives birth to the purely human forms of practical and abstract intelligence, occurs when speech and practical activity, two previously independent lines of development, converge.(Vygotsky, 1980, s. 24).

Säljö (2001) er en som har videreutviklet hans tanker og teorier, og disse to teoretikerne mener jeg utfyller hverandre på en god måte, derfor har jeg valgt å støtte meg til begge disse teoretikerne.

Vygotskys teorier handler om læring i samspill mellom mennesker gjennom språket, knyttes hans tanker om det å formulere sine ideer, følelser, opplevelser og forestillinger. For å bidra til at elevene får en klargjøring, forståelse og struktur på egne tanker (Imsen, 2014, s. 39). Og, Säljö's teorier handler om at det er et samspill mellom mennesker, språket og de redskapene vi tar i bruk for å tilegne oss og å utvikle kunnskap (Säljö, 2001, s. 18).

2.3 Læring i samspill gjennom språket

Vygotskys mener at språket er vårt viktigste redskap for læring og utvikling, og mener at det er et skille mellom spontane og vitenskapelige begreper. Vitenskapelige begreper er det vi lærer på skolen og kan betegnes som teori, og det spontane er det vi lærer i hverdagen. De vitenskapelige begrepene møter vi som språklige uttrykk som læreren forklarer og presiserer og kanskje definerer.

Det sentrale i Vygotskys teorier er hans oppfatning av samspillet mellom den indre og den ytre verden, og at relasjonen mellom mennesker og den ytre verden er at vi ikke møter verden direkte, men at vi benytter oss av mediering og artefakter, som språk, tegn og andre verktøy (Strandberg, 2008, s. 25-27). Det er denne relasjonen mellom indre og ytre verden som passer godt til dette prosjektet, fordi det er en variasjon mellom ytre og indre verden, når elevene lager et blomsterarbeid med hendene, for så å sette seg ned å tenke igjennom hva de gjorde og sette ord på det i en dokumentasjon.

Vygotsky mener at tankes forhold til ordet er ikke en ting, men en prosess. Det er bevegelse som er frem og tilbake, fra ord til tanke, til tanke til ord. Hver tanke har en tendens til å knyttes sammen med en annen tanke, på den måten opprettes forbindelser og sammenhenger. Våre tanker har forskjellige faser og nivåer, tankene går fra å se ting i deler, til å se forbindelser og sammenhenger (Vygotskij, 2001, s. 190). Å være bevisst på dette når aksjonene skal gjennomføres vil være viktig for å kunne legge til rette for utvikling av elevenes helhetlige kompetanse.

Utvikling av helhetlig kompetanse er sentralt i min problemstilling, Vygotsky skriver at det skjer læring og utvikling når ulike kunnskapsprosesser smeltes sammen (Strandberg et al., 2008, s. 150). Denne sammensmeltingen skjer i samspill gjennom de 4 aksjonene, hvor det foregår et samspill mellom meg og mine elever og ikke minst et samspill mellom elevene seg

imellom. Det samspillet mener Vygotsky er viktig for læringen, og at utvikling skjer først i samspill med andre og går videre til utvikling på det indre plan hos mennesket (Strandberg, 2008, s. 41).

Et nøkkelbegrep i teoriene til Vygotsky er den nærmeste utviklingssonen, som er at læring skjer gjennom samarbeid og samhandling med andre, den andre kan bidra til å styre til et høyere trinn enn sin egen utvikling, altså et bevisst forhold til den avstanden mellom det elevene kan prestere på egenhånd uten støtte, og hva eleven klarer med hjelp og støtte fra en mer kompetent person. Den mer kompetente personen kan være en lærer, men også medelever. Vygotsky anbefaler undervisning som legger til rette for aktiv samhandling med lærer og medelever (Bråten & Thurmann-Moe, 1996, s. 125).

Spesielt i aksjon nr. 4, er nærmeste utviklingszone og den kompetente andre i fokus, hvor det er lagt til rette for erfaringslæring og diskusjoner mellom elevene.

2.4 Samspill mellom mennesker og verktøy for læring og utvikling

I følge Säljö er grunntanken i det sosiokulturelle perspektivet, at kunnskaper og ferdigheter kommer fra innsikt og handlingsmønstre som er blitt til av mennesker i handling. Handlingen skjer med ulike redskaper som opp igjennom historien har bygd opp et samfunn, hvor menneskene er delaktige gjennom interaksjon. Kunnskap har blitt utviklet i et samspill av intellektuelle og praktiske redskaper i kollektive virksomheter. Disse redskapene og virksomhetene inneholder tidligere generasjoners erfaringer og innsikter, her er interaksjon og kommunikasjon en viktig faktor for at kunnskapen blir ført videre. Det abstrakte og konkrete går hånd i hånd i læringsprosesser i det sosiokulturelle læringsperspektivet (Säljö, 2001, s. 22).

Han skriver også at tenkingen kommer i kontakt med omverden via et redskap, og at tekst er som et hjelpemiddel og støtte for tanken i kunnskapsutvikling og undervisning. Det blir en begrepsmessig kunnskap, verden blir forklart og gjort begripelig ved hjelp i verktøy. Säljö mener det er dette som er en kollektiv kunnskapsbygging (Säljö, 2001, s. 82 og 213).

Å beskrive en arbeidsprosess i blomsterdekoratørfaget, vil bidra til det Säljö beskriver, elevene må tenke gjennom hva de har gjort og lære å sette begreper på arbeidsprosessen.

Dokumentasjonen blir verktøyet og et redskap som bidrar til at tankene kommer ut til omverden.

Ved å tolke en hendelse og gi hendelsen begreper, kan vi sammenlikne og lære av erfaringer. Begreper som farge og form hjelper oss til å se likheter og forskjeller. For at vi mennesker skal kunne bevare kunnskap og utvikle kunnskapen videre, er det en forutsetning at vi har kategorier og begreper og ordne våre opplevelser ut ifra (Säljö, 2001, s. 86). Dette viser at en viktig del av å dokumentere egen arbeidsprosess er å lære elevene begreper og faguttrykk, ved å lære å sette ord og begreper på det de har gjort i praksis. Et hjelpemiddel her, kan også være bilder. Sette bilder i dokumentasjonen som viser hva som er blitt gjort og knytte dette til teori, begreper og faguttrykk.

Målet for denne læringen som jeg nå har sett i lys av Vygotsky og Säljö er at elevene skal opparbeide seg en helhetlig kompetanse i blomsterdekoratørfaget. Videre vil jeg gjøre rede for, og definere hva som er helhetlig kompetanse i blomsterdekoratørfaget.

2.5 Helhetlig kompetanse og læring i blomsterdekoratørfaget

For å kunne legge til rette for gode læreprosesser, er det viktig med en forståelse for hvilke kunnskapsformer som preger blomsterdekoratøryrket og hvordan disse utvikles. Svarene kan gi oss ny kunnskap i forhold til blomsterdekoratørfaget og utøvelsen, i tillegg til lærerutdanningen og forskning i yrkes og profesjonsutdanningen. Videre gjøres det rede for hva som legges i begrepet helhetlig kompetanse i dette prosjektet.

Eksamen på Vg2 blomsterdekoratør

På eksamen i blomsterdekoratørfaget skal elevene levere en praktisk del og en skriftlig del. Det samme skal de gjøre på fagprøven, etter 2 år som lærlinger i bedrift. Den skriftlige delen skal inneholde en del med planlegging med en plan for arbeidet, hvor oppdraget skal analyseres, avklare kundens behov og avklare rammer og forutsetninger i forhold til oppdraget. Den skal inneholde en ideutvikling, hvor eleven viser variasjon i ideskisser sammen med faglige kommentarer og gjerne ha med et moodboard som viser hvilke farger, hvilken stil og hvilket uttrykk blomsterarbeidet skal ha. Elevene skal begrunne valg av teknikk og materialvalg. De skal begrunne materialvalg opp mot anledning, årstid og kundes behov.

De skal kunne sette opp tilbud og beregne priser og gi et forslag til kunde med pris og skisser. En analyse av det ferdige blomsterarbeidet skal også være en del av den skriftlige dokumentasjonen. Til slutt i dokumentasjonen skal det være en egen vurdering hvor eleven skriver om hvordan hun synes gjennomføringen gikk i forhold til hvordan hun hadde planlagt arbeidsprosessen, her kan elevene også skrive hva de ser kunne blitt gjort av endringer. Det er å dokumentere egen arbeidsprosess fra ide til ferdig produkt som er temaet i dette prosjektet.

Inglars syn på kompetanse

Inglar bruker begrepet kyndighet, og mener at læring er en utvikling av kyndighet innen yrkesfaglig utdanning. Han skriver at begrepet kunnskap ofte knyttes til det kognitive området som omfatter tenking og språk. Derfor foretrekker han begrepet kyndighet, som omfatter teoretiske kunnskaper og praktiske ferdigheter. Han deler begrepet i to, teoretisk kyndighet eller refleksjon og praktisk kyndighet. Disse to formene for kunnskap kan beskrives hver for seg, men opptrer sammenflettet i en læringssituasjon. Inglar legger også til kombinasjon av flere kunnskapsformer i begrepet kyndighet, som ferdigheter, holdninger, etikk og skjønn. At han har lagt til sansing, håndlag, kroppsbeherskelse, minner om opplevelse, visuelle minner, utøvelse av skjønn, bruk av redskaper og instrumenter og vurdering om et arbeid er godt nok, gjør at Inglars begrep kyndighet passer godt til begrepet helhetlig kompetanse i blomsterdekoratørfaget (Inglar, 2015, s. 19-20), fordi det er en veksling og balanse mellom teoretiske kunnskaper og praktiske ferdigheter. I tillegg handler vårt fag i stor grad om det Inglar legger til i begrepet kyndighet, nemlig sansing, håndlag og utøvelse av skjønn.

En blomsterdekoratør må ha god kunnskap om materialene for å kunne lage en blomsterbukett og må kunne noe om materialenes holdbarhet. Blomsterdekoratøren må kunne gjøre en botanisk analyse for å skape harmonisk helhet i en blomsterbukett, når vi gjør dette tar en i bruk ulike sanser og kjenner på blomstene, ser på blomstene og lukter på dem. I tillegg har vi med oss visuelle minner fra tidligere materialer, former og farger og tar disse med oss til nye blomsterarbeider. Skjønn er også en viktig kompetanse fordi ingen av de botaniske materialene oppfører seg likt og blomsterdekoratøren må da utøve skjønn på hvordan materialene kan brukes på best mulig måte. Underveis når blomsterdekoratøren lager en bukett er det vurdering om buketten har god komposisjon, rette proporsjoner, god nok teknikk og at materialene harmonerer sammen på en god måte.

Taus kunnskap

Det å utøve skjønn kan også beskrives som taus kunnskap. Polanyi (1973) er opptatt av den kunnskapen hver enkel tilegner seg gjennom omgivelsene, altså den individuelle utforming av den særegne yrkeskompetanse hos den enkelte. Taus kunnskap er en beskrivelse av et aspekt ved kunnskapen som ikke så lett lar seg utrykke med ord. (Lauvås, Handal & Ytreland, 2000, s. 89-90)

Polanyi (1973) mener at vi mennesker kan vite mer enn vi kan si, og at det vi til vanlig omtaler som kunnskap, er det vi kan presentere i skrevne ord, kart og matematiske formler. Denne kyndighetsformen omtaler han som uttalt kunnskap (explicit knowledge). Ikke som en motsetning til, men som en forløper for denne, omtaler han en taus, ikke-verbalisert kunnskap (tacit knowing) (Polanyi & Ra, 2000).

I forhold til dette prosjektet vil Polyanis tanker om taus kunnskap være viktig å være bevisst på, fordi det i en arbeidsprosess kan være til stede kunnskap som kan være vanskelig å verbalisere. Selv om vi i vårt fag har grunnleggende prinsipper kan det noen ganger oppleves som valgene man tar, blir gjort med magen, med følelsene, man kjenner at valget er riktig uten at man nødvendigvis klarer å sette ord på valgene.

Khun (i Johannessen, 2013) mener at yrkeskunnskap har to problematiske trekk, en at kunnskapen er tilegnet gjennom lang erfaring, og to, at den er vanskelig å formulere. (Johannessen, 2013, s. 145) Disse trekkene er viktige å ta med gjennom analysearbeidet av elever og lærlingers dokumentasjoner. Fordi prosjektet handler om å se hvordan helhetlig kompetanse kommer til syne i elevens og lærings dokumentasjoner, og på bakgrunn av Polyanis og Khun teorier kan elevene inneha kunnskap som de ikke klarer å verbalisere.

Læring i samspillet mellom teori og praksis

Inglar skriver at innen yrkesopplæring må vi akseptere viktigheten av praktiske kunnskapsformer som sansing, håndlag, kroppsbeherskelse, visuelle minner, vurdering om et arbeid er godt nok, utøvelse av skjønn og ferdigheter. Praktisk kunnskap kan sitte i fingrene (Inglar, 2009, s. 223).

Hiim og Hippe skriver at, økt mengde teoretisk innhold i yrkes og profesjonsutdannelsen blir gjerne betraktet som et gode i yrkes og profesjonsutdannelsen. Fordi det betyr at yrkesutøvelsen blir mer solid vitenskapelig og dermed et sikrere fundament. Mange

yrkesfaglærere opplever at økte krav til teori i læreplanene gjør undervisningen utfordrende fordi teorien tar for mye plass for det praktiske arbeidet. Dette går på bekostningen av det tradisjonelle i yrkesutøvelsen (Hiim & Hippe, 2001, s. 38). Hun skriver om snever og utvidet forståelse av yrkeskunnskap, hennes utgreiing er også med på å gi forståelse på hva som er kompetanse i blomsterdekoratøryrke. Et snevert syn på yrkesutdanningen er at den er innholds fokusert med en teoretisk undervisning som langt på vei forutsetter at teori ganske enkelt kan formidles verbalt, deretter anvender elevene teorien i praksis, og teori og praksis holdes fra hverandre (Hiim & Hippe, 2001, s. 38). Det vil medføre at jeg må være bevisst på, og ha fokus på hvordan jeg legger til rette for dokumentasjon i mitt prosjekt, ved å styrke forholdet mellom praksis og teori, og at de to ikke holdes fra hverandre. En måte å gjøre det på, er at elevene bruker bilder av det praktiske de gjør, for så å knytte dette til teorien i dokumentasjonen.

På den måten blir ikke dokumentasjonen bare verbal og teoretisk, men også visuell, som er i tråd med estetikken blomsterdekoratøryrket. Dette vil også ivareta dagens læreplan i norskfaget som er basert på Kunnskapsløftet LK06, hvor målene er skrive tekster med tema og fagterminologi som er tilpasset eget utdanningsprogram, etter mønster av ulike eksempeltekster og bruke ulike estetiske uttrykksformer i sammensatte tekster. Estetiske uttrykkformer er i sterk tråd med det elevene lærer om komposisjon og harmonisk helhet i programfagene på blomsterdekoratør Vg2.

Kritikken av det tradisjonelle kunnskapsbegrepet har vært at yrkeskompetanse handler mer om å kunne anvende teoretiske prosedyrer og generelle teorier. Utvikling av yrkeskompetanse krever praktisk erfaring med utøvelse og skjønn. Mye av denne kunnskapen er av ikke verbal karakter og omfatter tilegnelse av ulike former for ferdigheter og håndlag. Betydningen av refleksjon i og over praksis blir også fremhevet, at en stiller spørsmål, ser ulike løsninger og begrunner og lærer av praksis. Denne refleksjonsprosessen kan være et bindeledd mellom teori og praksis, fordi man kan fylle begrepene fra teorien med erfaringsinnhold (Hiim & Hippe, 2001, s. 39).

Målet i dette prosjektet, er at dokumentasjonen skal være et verktøy for læring, ved at det skjer læring i samspillet mellom teori og praksis. Jeg vil være bevisst på at jeg stiller spørsmål som fremmer refleksjon. I tillegg legge til rette for at dokumentasjon er med og bidrar til at elevene ser ulike løsninger og begrunner egne valg på en faglig måte, ved å lære elevene å sette ord på erfaringer fra egen praksis, som et bindeledd mellom teori og praksis. Og like viktig, at elevene får gjort den teorien de lærer, i praksis. Min oppgave i dette prosjekt vil

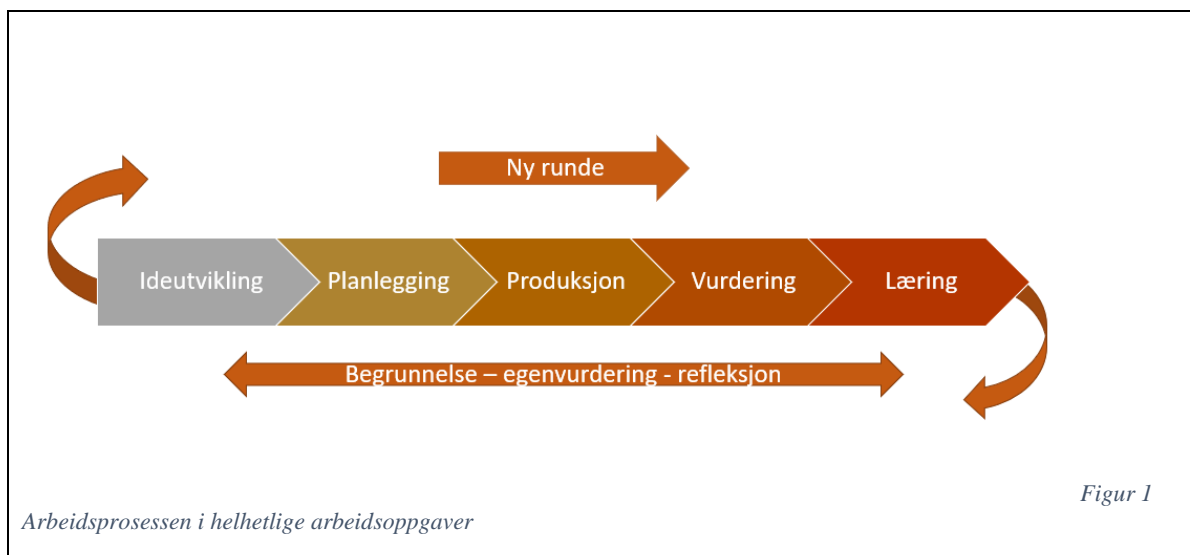
være å bli bevisst på det å lære i samspillet mellom teori og praksis, og at dette går begge veier, fra teori til praksis og fra praksis til teori.

Helhetlig kompetanse

I forhold til det nye kompetansebegrepet, helhetlig kompetanse støtter jeg meg til Grete Haaland og hennes beskrivelser og definisjoner og ser disse i forhold til blomsterdekoratørfaget.

Helhetlig yrkeskompetanse kan beskrives som evne til å planlegge, begrunne, gjennomføre vurdere og dokumentere, kritisk vurdere og lære av helhetlig arbeid, selvstendig og i samarbeid med andre (Haaland, 2018, s. 11).

Haalands definisjon om evne til å planlegge, begrunne, gjennomføre og vurdere, kritiske vurderinger, være selvstendig og lære av dette, samsvarer godt med en arbeidsprosess av et blomsterarbeid fra ide til ferdig produkt som er det elevene og lærlingene, viser og skriver om i sine dokumentasjoner.

Et verktøy for læring gjennom helhetlige yrkesoppgaver er pila til Haaland, modellen kan tas i bruk når elevene/lærlingene utfører ulike arbeidsoppgaver. Det kan være nyttig, relevant og lærerikt å dokumentere en arbeidsprosess, det fremmer bevisstgjøring, fremmer øvelse i å

sette ord på hva en har gjort i praksis, fremmer læring i samspillet mellom teori og praksis, og refleksjon over egen praksis (Haaland, 2018, s. 13).

Sunds definisjon på helhetlig yrkeskompetanse og modell for læring gjennom helhetlige arbeidsoppgaver vil være grunnlaget for å kunne beskrive og definere hva som er helhetlig kompetanse i blomsterdekoratørfaget:

Evne til å planlegge: Eleven må kunne planlegge ut ifra kundens ønsker og behov, og inneha evne til å analysere oppdraget og kunne avklare kundens behov. De må kunne se på rammer og forutsetninger i forhold til oppdraget. Og de må kunne lage en plan for arbeidsprosessen.

Ideutvikling: Ideutviklingen bør inne holde moodboard, skisser og arbeidstegning. Eleven må kunne vise en ideutvikling, gjerne med ulike ideer. Sammen med skisser og moodboard bør det være kommentarer som har teoretiske betingelser, som stil, uttrykk, stilform, disiplin, proporsjoner, materialvalg og teknikk.

Kunne begrunne valg: Eleven må kunne begrunne materialvalg i forhold til designprinsippene og begrunne valg av teknikk og stilform, i forhold til kundens behov og i forhold til teoretiske betingelser.

Egenvurdering: Eleven må kunne vurdere eget arbeid i forhold til planen og kundens behov. De skal kunne vurdere eget arbeid, i forhold til teoretiske betingelser, som stilform, teknikk, materialvalg og harmonisk helhet, og vurdere kvaliteten på eget arbeid.

Disse punktene kan bidra til å få svar på den delen av problemstillingen som er handler om hvordan helhetlig kompetanse kommer til syne i elever og lærlingers dokumentasjon av egen arbeidsprosess.

2.6 Dokumentasjon som verktøy for læring og utvikling

Videre redegjøres det for, på hvilken måte dokumentasjon av egen arbeidsprosess kan være et verktøy for læring og utvikling.

Hvordan vi tilegner oss kunnskap har hatt en enorm utvikling. Roger Säljö skriver at den største utviklingen skjedde når vi som mennesker startet med å bruke skrift som metode for å notere å huske det man hadde lært. For eksempel gamle landsdelslover ble før skriften, bevart gjennom muntlig overføring mellom generasjoner. Nå som vi bruker skrift, kan vi slå opp i lovboken når det er noe vi trenger å vite. Skrift er en kraftfull ressurs for å lagre informasjon over tid, den har en mengde fordeler om vi sammenlikner skrift med vår hukommelse (Säljö, 2001, s. 14).

Å skrive for å lære, er kanskje ikke det første vi tenker på når vi blir spurt om hvorfor vi skriver. Jeg opplever ofte at elevene skriver for å få godkjent på en innlevering eller få karakter, uten at de ser på dette arbeidet som et verktøy for læring. I aksjonene i prosjektet ønsker jeg at elevene skal se på dokumentasjon av egen arbeidsprosess som en strategi for å lære og lagre kunnskap, bli bevisst på egen læring, sette ord på egne erfaringer og reflektere over egen praksis, for på den måten å utvikle helhetlig kompetanse.

Dysthe, Hoel og Hertzberg mener at skriving er med å gjøre tankene synlige, vi tar vare på tankene ved å skrive dem ned, da kan vi lete opp det vi har skrevet tidligere og vi kan følge egen utvikling av egne tanker. Skriving hjelper oss til å se nye sammenhenger og gjøre fagstoffet til vårt eget, som igjen bidrar med ny erkjennelse og innsikt, i tillegg mener de at, skriving fører til dybdelæring. Skriving er altså med andre ord en veldig viktig læringsstrategi (Dysthe, Hoel & Hertzberg, 2010, s. 10-11).

Deres tanker bekrefter at det ikke bare er på dokumentasjon som skal leveres inn for å få karakter som er viktig, min undervisning og hvordan jeg legger til rette, min pedagogikk og didaktikk mellom hver innlevering er vel så viktig for elevenes innsikt og læringsutbytte. I aksjonene, sammen med mine elever vil jeg legge til rette for at det skrives for å lære fagstoffet slik at elevene ser nye sammenhenger og kan følge egen utvikling for å utvikle helhetlig kompetanse. Det betyr at det er viktig at elevene kan bruke det de har lært i det praktiske arbeidet, vise dette både når de lager et blomsterarbeid og når de skriver en dokumentasjon om arbeidsprosessen, da vil de vise forståelse i ulike sammenhenger.

Dialog er en viktig del av skriveprosessen for at vi kan komme frem til en presentasjonstekst som skal være lesbar for andre. Responsgrupper, det å lytte til andres tilbakemeldinger, er viktig for å videreutvikle egne tanker og tekst (Dysthe et.al 2004).

Ved å legge til rette mine aksjoner på denne måten vil min undervisning være i tråd med tiltakene som legges frem i, Meld St. 28 (2015-2016): «Fag – Fordypning – Forståelse – En fornyelse av Kunnskapsløftet», er at opplæringen i skolen må legge bedre til rette for dybdelæring. Dybdelæring betyr at elevene skal utvikle sin egen forståelse for begreper og sammenhenger i stedet for faktakunnskap som ikke settes i sammenheng.

2.7 Visuell fremstilling

Blomsterdekoratørfaget er et visuelt og estetisk fag, dette er et viktig element i arbeidet med dokumentasjon av egen arbeidsprosess. I læreplanen for blomsterdekoratør Vg2 står det at elevene skal kunne presentere og dokumentere egen arbeidsprosess, både visuelt og verbalt. Dette kan videreføres som en del av yrkesutøvelsen til en blomsterdekoratør, å kunne presentere og selge egne produkter. For å ivareta dette målet legges det vekt på at tekst og bilder knyttes sammen på en estetisk måte. Faget vårt handler mye om å komponere blomsterarbeid i en harmonisk helhet med form, farger, linjer og overflater. Dette ønsker jeg elevene skal videreføre til dokumentasjonene av egen arbeidsprosess.

Skrivesenteret mener at det kan være svært hensiktsmessig at elever i yrkesfaglig utdanning at elevene lager sammensatte tekster, slik at de kan uttrykke seg både visuelt og verbalt (Skrivesenteret, 2018), dette samsvarer i tillegg med læreplanmål i norskfaget om sammensatte tekster.

Sammensatt tekst oppstår når man tar i bruk to eller flere teksttyper, for eksempel bilde, skrift, lyd og video, dette forutsetter et utvidet tekstbegrep. Bilder bidrar til vår evne til å tolke synsinntrykk som det å forstå linjer, former, kanter og volum. (Liestøl, Fagerjord & Hannemyr, 2009, s. 13 og 28)

Denne type tekster har fått fornyet aktualitet på grunn av digitale og sosiale medier. Ved å kombinere flere modaliteter i en tekst, kan vi skape tekster der modalitetene utfyller eller utvider hverandre (Skrivesenteret, 2018).

Et eksempel knyttet til blomsterdekoratør Vg2 kan være å benytte bilder til å vise hvordan blomsterarbeidet ser ut, på den måten knytte teori til. Det kan være en collage med bilder for å vise de valgte materialene og skrive norsk og botanisk navn til bildene. En punktliste med bilder kan vise rekkefølgen i arbeidsprosessen, i teksten kan det komme frem hva som ble gjort og valgene som ligger bak.

Når elevene skal skrive dokumentasjon og kombinere tekst og bilder, mener skrivesenteret at det kan være hensiktsmessig at læreren viser hvordan man kan bygge opp en slik tekst. For eksempel vise tidligere elevtekster, som kan fungere godt som modelltekster (Skrivesenteret, 2018).

Dette er tatt hensyn til, i planleggingen av aksjon 2 som har tema et godt eksempel, hvor det vises et godt eksempel fra en tidligere elev.

2.8 Dreyfus og Dreyfus modell for ferdighetstilegnelse

Jeg har valgt Dreyfus og Dreyfus for å belyse denne utvikling av helhetlig kompetanse (H. L. Dreyfus, Dreyfus & Athanasiou, 1988). Deres modell kan bidra til tydeliggjøring og konkretisering av utvikling av helhetlig kompetanse i dette prosjektet. Modellen beskriver ulike stadier i menneskets læreprosess, og er kritisk i forhold til et teknologisk preget kunnskapsbegrep og er derfor viktig i forhold til utvikling av yrkeskunnskap (Hiim & Hippe, 2001, s. 54). Dreyfusmodellen bygger på fem trinn som beskriver ulike stadier i menneskets læreprosess. Jeg vil videre gjøre rede for de ulike stadiene i Dreyfusmodellen.

De ulike nivåene er:

1. Novise. (Nybegynner)
2. Advanced Begynner (Avansert begynner)
3. Kompetente (Kompetent utøver)
4. Proficiency (Kyndig utøver)
5. Expertise (Ekspert)

Novise

Når en nybegynner skal tilegne seg ny kunnskap, mener Dreyfus og Dreyfus at det for nybegynneren vil være nyttig med noen tydelige og få regler som skal følges. Læringen er regelbasert og de enkelte delene splittes opp i instruksjoner og handlinger. De elementer som skal læres i situasjonen skal være relevante, så klare og tydelige at det er gjenkjennelig for

nybegynneren. Det skal være lett for nybegynneren å huske og hente opp reglene, instruksjonene eller handlingene til nye læringssituasjoner. Disse reglene skal kunne gjenkjennes uten at det trengs en kontekst hvor reglene inngår. Dette kaller Dreyfus og Dreyfus for kontekstfrie regler. På denne måten vil novisen opparbeide seg et repertoar av regler, instruksjoner og handlinger for videre utvikling og læring (S. E. Dreyfus & Dreyfus, 2012, s. 425).

Min aksjon nr. 1 er tilpasset noviser. Jeg har lagt til rette for at oppgaven kan mestres med lite kunnskap, samtidig som elevene lærer seg noen enkle regler for harmonisk helhet og analyse av blomstarbeid. Observasjon og elevlogger vil være viktig data i prosjektet for å se om det kommer til syne en utvikling av helhetlig kompetanse som jeg spør om i min problemstilling.

Avansert begynner

En avansert begynner vil gjennom møter med et utall eksempler etter hvert lære seg å håndtere ulike situasjoner ved å selv hente frem enkle regler. Etter hvert som reglene anvendes blir dette erfaringer. Det skjer en gradvis frigjøring fra instruksjonene og reglene fra novisenivået. Den enkelte utøver vil ha et økende repertoar av erfaringer. Disse erfaringene gir et eierforhold og kan være mer lærerik enn utallige verbale beskrivelser (S. E. Dreyfus & Dreyfus, 2012, s. 426).

Ved å vise elevene et eksempel på hvordan de kan dokumentere egen arbeidsprosess, kan elevene ta i bruk erfaringer fra aksjon 1, og de kan ta i bruk noe av det de lærte når jeg viste dem eksempler. På den måten legges det til rette for utvikling. Det tilføres flere regler og begreper elevene kan ta i bruk. Dette er også i tråd med Vygotsky tanker om læring, hvor jeg som lærer, og det konkrete eksempelet, er den kompetente andre.

Kompetent utøver

En kompetent utøver velger ut fra reglene og lager en plan med de reglene og erfaringene man har fått. I tillegg er en kompetent utøver mer følelsesmessig engasjert, føler mer ansvar i situasjonen, blir glad når det går bra og lei seg når man velger feil plan. Handlingen er analytisk og regelstyrt etterfulgt av en følelsesmessig reaksjon på resultatet av handlingen. Erfaringen er følelsesmessig fordi det er vanskelig for en kompetent begynner å velge en plan, mål eller perspektiv (S. E. Dreyfus & Dreyfus, 2012, s. 427)

En kompetent utøver har opparbeidet seg ulike regler og erfaringer og etterhvert blir det mye informasjon å ta hensyn til. Løsningen er å gruppere de ulike erfaringene. Utøveren kan selv forenkle og forbedre egne handlinger gjennom å organisere etter tidligere situasjoner han allerede har erfart. Man skal øve, å velge rette regler på en selvstendig måte i nye situasjoner. Øve på å ta valg uten hjelp utenfra, bare utfra egne tanker og erfaringer. Den kompetente utøver vil da kanskje oppdage at noen etablerte erfaringer og regler må forkastes. Dette er frustrerende situasjoner å stå i, men valget må tas for videre ferdighetstilegnelse (Hiim & Hippe, 2001, s. 56). Dette kan knyttes til aksjon 3 tilbakemeldinger og aksjon 4 erfaringsdeling. Elevene kan oppleve det frustrerende å få tilbakemeldinger fra meg, fordi elevene har gjort noe som de mener er rett, eller det mener det er godt nok. Deretter kommer det tilbakemeldinger på forbedringer som kan gjøres. Det kan da være at elevene opplever at noen etablerte regler må forkastes for videre utvikling av kompetanse.

Aksjon 4 erfaringsdeling hvor de ser at medlever har løst oppgaven på en annen måte. Dette kan bidra til at de selv oppdager at etablerte regler bør endres eller gjøre noen forbedringer.

Kyndig utøver

En kyndig utøver vil kunne ta raske og mer flytende beslutninger i motsetning til tidligere trinn hvor han først måtte analysere problemene. Utøveren begynner å ta intuitive valg på grunnlag av sine opparbeidede erfaringer. Den kyndige utøveren forstår og løser oppgaver intuitivt, men må i nye situasjoner fremdeles stoppe opp og reflektere og ta bevisste valg. Refleksjonene har bakgrunn i tidligere erfaringer, og de nye erfaringene får sin rettmessige plass i erfaringslisten (Hiim & Hippe, 2001, s. 58).

Denne beskrivelsen er i tråd med Haalands (Haaland, 2018) punkter i pila for dokumentasjon av arbeidsprosess som blir brukt i dette prosjektet når elevene skal dokumentere egen arbeidsprosess. Som er beskrevet i kap 2.5.

Ekspert

Som ekspert har kunnskapen og ferdighetene blitt en del av utøverens kropp. Handlingene bygger på et stort erfaringsgrunnlag, og er ikke lenger et resultat av rasjonell og analytisk tenking. Kroppen benytter hele sanseapparatet gjennom intuitiv, helhetlig og synkron handling. Utøveren gjør de rette tingene raskt uten å måtte prioritere og reflektere slike en

mindre erfaren utøver må. Det er ikke lenger et skille mellom person og maskin, subjekt og objekt. Den intuitive ekspertforståelsen skriver seg fra erfaringer knyttet til kroppen, og kjennetegnes ved at utøveren, ”føler på kroppen” hva som skal gjøres. Ekspertene har et stort handlingsrepertoar relatert til å skille mellom ulike situasjoner. Eksperten kan skille situasjoner som krever ulike handlinger. Det som kjennetegner eksperten er at man har et helhetsblikk overblikk på de ulike situasjonene og et handlingsrepertoar som gjør det mulig å handle intuitivt og spontant (Hiim & Hippe, 2001, s. 59).

Kanskje elevene ikke har kommet seg til nivået som ekspert, men det kan være at de har opparbeidet seg en formening hva det innebærer å være en ekspert? De hører på de ulike eksemplene og rådene læreren gir dem, de opplever selv ulike situasjoner hvor de kjenner selv at de trenger mer kunnskap og erfaring, og de ser og observerer for eksempel kundebehandling når de er ute i praksis i blomsterbutikker at de har mer å lære.

Dersom man tenker en veldig forenklet huskeregel i forhold til Dreyfus og Dreyfus modell som beskriver ulike stadier på menneskets læring, kan man si at en nybegynner følger regler og ekspert følger intuisjon. Som for en blomsterdekoratør vil bety at en ekspert ikke trenger å følge regler for hvordan man møter en kunde. En har opparbeidet seg så mange erfaringer at en ekspert kan ta i bruk intuisjonen. En nybegynner trenger regler for å møte en kunde, bruke erfaringene til neste møte med nye kunder. På den måten opparbeider nybegynneren et repertoar av erfaringer som en kan ta med seg og lære av.

2.9 Refleksjonens betydning i utvikling av helhetlig kompetanse.

Når kunnskap kan anvendes og når praktisk kyndighet kan forklares og begrunnes, oppnår refleksjonene og handlingskompetansen mening (Inglar, 2009, s. 282). I følge Inglar er refleksjon en viktig faktor for læring i samspill mellom teori og praksis og i utvikling kyndighet. Donald Schön mener at refleksjon i handling må være en del viktig av utdanningen av yrkesutøvere (Schön, 2013). Jeg har valgt å se på refleksjonens betydning i utviklingen av helhetlig kompetanse i lys av Donald Schön og Tron Inglar.

Refleksjon

Inglars tanker om refleksjon er viktige for prosjektet fordi han skriver at refleksjon øker bevisstheten og forståelsen (Inglar, 2015, s. 31). I arbeidet med å dokumentere egen arbeidsprosess er målet at elevene skal øke bevisstheten og forståelsen. I prosjektet legges det til rette for at elevene legger inn bilder fra det praktiske arbeidet, som kanskje gjør det lettere å sette ord på, hva de fra teorien har gjort. Ved at elevene arbeider på denne måten legges det til rette for det Inglar skriver om refleksjon. Det utvikles kodesystemer og erfaringene omdannes til refleksjoner, refleksjon innebærer da at vi tenker over erfaringene våre på en systematisk måte (ibid).

Schön er opptatt av at kunnskap kommer til syne i handling. Han mener at når en yrkesutøver utfører sitt arbeid reflekterer man i handling. I praksis mener Schön at vanetenking ikke strekker til, refleksjon er helt nødvendig fordi ingen situasjoner i praksis er like. Han har fokus på refleksjonens betydning i utvikling av yrkesutøverens profesjonelle kompetanse. Han vektlegger at praktikerer gjennom sine erfaringer i konkrete situasjoner kan bygge sine kunnskaper ved å reflektere, og på denne måten utvikles man til å bli en reflektert praktiker (Schön, 2013).

Refleksjon i handling, refleksjon om og over handling

Refleksjon i handling betyr at en tenker mens en utfører handlingen, og eventuelt gjør endringer underveis. Refleksjon over handling innebærer at man tenker bevisst over handlingen etterpå (Hiim & Hippe, 2001, s. 65). Inglar mener at man kan gjøre endringer i handlingen uten å tenke, at endringen også kan forekomme som praktisk kyndighet. En dyktig yrkesutøver trenger ikke alltid tenke gjennom endringer som gjøres underveis (Inglar, 2009, s. 287). Et eksempel fra blomsterdekoratørfaget er at en erfaren blomsterdekoratør, trenger ikke tenke over om det er et fast og smalt bindepunkt på buketten, det kjenner man når man holder buketten i hånden, og gjør nødvendige forbedringer uten å tenke over det. Beskrivelsen og eksempelet viser hvor sammenvevd praksis og teori er, og at refleksjon er et viktig bindeledd.

Schön skriver knowing-in-action. Dette begrepet handler om at kunnskap ofte kan være vanskelig å forklare, og at denne kunnskapen kommer til syne gjennom handling. Det vil også være situasjoner hvor denne form for kunnskap ikke strekker til for utførelsen, da benytter praktikerer det Schön kaller for reflection-in-action. Et ytterligere begrep reflection-on

reflection-in-action, tar videre for seg prosessen og innebærer den refleksjonen som individet praktiserer i etterkant av reflection-in-action (Schön, 2013).

I dette prosjektet er det to av Schöns beskrivelser av refleksjon som blir tatt i bruk når elevene dokumenterer egen arbeidsprosess. Refleksjon om handling og refleksjon-over-handling (Schön, 2013). Refleksjon om handling er i forkant av handlingen, i en arbeidsprosess for et blomsterarbeid handler dette om ideutvikling og planleggingen. Hvilket uttrykk, hvilken stil, hvilke farger og hvilken teknikk, i tillegg til begrunnelse for valgene. Refleksjon over handling foregår gjerne etter at arbeidsprosessen er gjennomført. Da skal elevene vurdere sin egen arbeidsprosess i forhold til det de planla, gikk det etter planen, hvorfor? Hvorfor ikke? Hva kunne blitt gjort på en annen måte? På den måten får elevene tenke gjennom en arbeidsprosess i flere faser, både i forkant med planlegging og i etterkant ved å tenke tilbake på egne valg i arbeidsprosessen.

2.10 Læring i samspill – Erfaringslæring

Erfaringslæring er tema for den fjerde aksjonen i prosjektet. Elevene skal diskutere egne erfaringer rundt det å dokumentere egen arbeidsprosess og lære av hverandre. Det vil derfor være naturlig å belyse teori om hvordan læring i samspill bidrar til erfaringslæring.

Säljö skriver at gjennom språket har vi mennesker en unik evne til å dele erfaringer med hverandre. I samspill med hverandre kan vi spørre, vi kan låne og vi utveksler stadig informasjon, kunnskaper og ferdigheter, dette samspillet bidrar til kollektiv kunnskapsutvikling (Säljö, 2001, s. 35). Målet med fjerde aksjon i prosjektet, var det Säljö skriver om den unike evnen vi mennesker har til å dele erfaringer med hverandre. Jeg ønsket at elevene var mer aktive og deltakende i egen læring og utvikling ved å legge til rette for at de snakker sammen, leser hverandres dokumentasjoner, deler erfaringer og diskuterer med hverandre.

Språket er et kraftfullt redskap og kan bidra til at omverden kan fremstå som meningsfull. Ved hjelp av språket blir vi deltakende med andre, samtidig som språket er et verktøy for å kunne beskrive og betegne vår omverden. Språket har en kraft til å sette ord på det som ikke er synlig (Säljö, 2001, s. 85). På den måten er aksjon 4 og de 2 ulike læringsaktivitetene en viktig faktor for å bidra til utvikling av helhetlig kompetanse på et litt annet nivå. Fordi denne

kunnskapen skapes inni hodet til hver elev. Det blir en prosess for elevene å klare å sette ord på det de tilegnet seg av erfaringer og omdanne det de har lært til ord.

Vygotsky hevder at menneskelige handlinger på sosialt og individuelt plan blir mediert ved hjelp av kulturelle redskaper som tegn, språk, skriving og telling. Ved bruk av disse redskapene i et samspill med andre, mener Vygotsky at utviklingen skjer først i det kollektive samspillet til det individuelle (Dysthe, 2001, s. 73 -76).

Aksjonene i prosjektet har en slik variasjon i didaktikken at det er rom for både kollektive og individuelle læringsprosesser, og på den måten ivaretas Ingvars tanker om erfaringslæring. Han mener at erfaringslæring skjer når en utfører en handling, opplever en konsekvens, og er i stand til å se sammenheng mellom handling og konsekvens. Dette er læring og utvikling av kyndighet som foregår i forskjellige nivåer, både individuelle prosesser og i kommunikasjon med andre. Erfaringslæring ser Ingvar på i flere ulike nivåer i utvikling av kyndighet. Hans nivåer er, opplevelse, erfaring, teoretisk kyndighet (refleksjon) og praktisk kyndighet (handlingskompetanse), mening, metakognisjon og handling (Ingvar, 2015, s. 21 og 41).

3 FORSKING, DESIGN OG METODE

Prosjektet er et pedagogisk aksjonsforskningsprosjekt med ulike kvalitative metoder for å samle inn data. De ulike metodene er, forundersøkelse med spørreskjema og fokusgruppeintervju, deltakende observasjon, elevlogger og egne notater. Forundersøkelsen ble gjennomført for å få et perspektiv og innsikt på hva personer i bransjen har for tanker og opplevelser om temaet dokumentasjon av egen arbeidsprosess.

Aksjonene er gjennomført i egen klasse, som kan relateres til det å forske i egen praksis. Data fra aksjonene er logger fra elever, observasjonsnotater og egne notater. Dette for å komme i dybden og få frem meninger. Kvale og Brinkmann mener denne kvalitative tilnærmingen å forske på, har fokus på det kulturelle og det dagligdagse ved menneskelig læring viten og handling (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 30).

Elevenes dokumentasjoner av egen arbeidsprosess fra gjennomføringen av de fire aksjonene, blir analysert, for å se nærmere på hvordan helhetlig kompetanse kommer til syne i dokumentasjoner av egen arbeidsprosess. Jeg har også gjennomført analyse av 4 lærlingers dokumentasjoner til fagprøve, dette for å få et perspektiv på utviklingen av kompetanse fra elev til lærling.

Valg av forskningsmetoder støttes av det Pål Repstad om å kombinere ulike metoder når man forsker. Ulike metoder kan kombineres i samme prosjekt, dette kalles metodetriangulering. Samme fenomen studeres på flere måter som kan bidra å se på fenomenet fra ulike perspektiver, det vil gi et bredere datagrunnlag og en sikrere basis for tolking. Utfordringen med dette kan være at resultatene ved å bruke ulike metoder, ikke føyer seg harmonisk sammen (Repstad, 2007, s. 21).

I en forskningsprosess må forskeren ta en rekke bevisste valg, en må ta stilling til og argumentere for. De valgte metoder må være i overenstemmelse med valgt tema, teori og problemstilling. Postholm mener at forskerblikket blir farget av det teoretiske og pedagogiske ståstedet til den som forsker, som igjen er med på å bidra til retningen på forskingen. Dette er også avgjørende for spørsmålene som blir stilt, metodene som blir valgt, hvordan det samles inn data og hvordan disse dataene blir analysert og tolket (Postholm, 2010, s. 17). Disse forholdene var jeg bevisst på når jeg valgte metoder. Det er viktig at mitt sosiokulturelle grunnsyn samsvarer godt til valgte metoder for å samle inn data. Jeg som forsker er tilstede

sammen med elevene, på den måten vil kunnskapen skapes underveis i samhandling mellom meg og mine elever. Det vil være en veksling mellom systematisering og analyse av erfaringer som vil bidra til kunnskapsutvikling, som er kjennetegn på min forskningstilnærming som er aksjonsforskning min sosiokulturelle læringssyn.

3.1 Pedagogisk aksjonsforskning

Pedagogisk aksjonsforskning som forskningsmetode er et resultat av at lærere og lærerstudenter kritiserte innholdet i lærerutdanningen, de hevdet det var for teoretisk og lite relevant i forhold til den praktiske utøvelsen av yrke (Hiim, 2015, s. 75). Hiim mener denne type forskning er veldig viktig i yrkes og profesjonsutdanningen, fordi det i mange tilfeller kan være de praktiserende utøverne som best ser og forstår behovet for endring og utvikling. Når en forsker på egen praksis sammen med kollegaer eller elever er det større mulighet for å utvikle aktuell kunnskap innenfor gitte samfunnsbetingelser når en kjenner feltet og profesjonen (ibid).

Vesentlige grunnelementer i aksjonsforskning er å bryte ned skillet mellom teori og praksis. Det er viktig å ivareta deltakerperspektivet og demokratiseringsformål med autonomi og frigjøring for involverte praktikere. Stenhouse (1975) mener at det ikke lenger er tilstrekkelig at lærerens arbeid blir studert utenfra av forskere fra academia, han mener at lærerens profesjonalitet ligger i evnen til å studere egen undervisningspraksis. For han er evnen til refleksjon som var avgjørende for kvaliteten (Hiim & Hippe, 2001, s. 27).

I pedagogisk aksjonsforskning handler det om at lærer gjennomfører og dokumenterer systematiske og utviklingsorienterte undersøkelser. Dette gjøres i og av egen praksis, i tett samarbeid med kollegaer, elever og andre involverte. Målet er å utvikle profesjonskunnskap av betydning for andre lærere og for samfunnet ved å dele rapporten til kollegaer og i eget fagfelt (Hiim, 2015, s. 74). Aksjonene i dette prosjektet er systematiske i form av at hver aksjon har ulikt tema, og hver aksjon bygger på den neste, med mål om utvikling av helhetlig kompetanse. Fokuset vil være se på samspillet mellom handling, læring, teori, refleksjon og dokumentasjon av egen arbeidsprosess.

Stenhouse (1975) og Winter (1989) fremhever betydningen av at læreren forsker på sin pedagogiske virksomhet, sammen med kollegaer eller elever. De mener at det er yrkesutøveren selv som kjenner og er fortrolig med den aktuelle virksomheten og at det er en helt nødvendig forutsetning dersom forskningen skal bidra til å utvikle relevant yrkeskunnskap (Hiim & Hippe, 2001, s. 253). Jeg ser på det som en fordel å få lov å forske på egen praksis sammen med mine elever, jeg kjenner klassen, kulturen og fagfeltet. Det er spennende å få lov til å gå i dybden på et lite område i utdanningen, utvikle ny kunnskap og dele den med nye elever, kollegaer og fagfeltet.

Videre belyser jeg teori for de valgte metoder i dette prosjektet, og ser til slutt på styrker og svakhet ved metodevalget.

3.2 Forundersøkelsen - spørreskjema

Spørreskjema ble valgt som metode i forundersøkelsen, for å få mest mulig bredde og synspunkter om temaet dokumentasjon i blomsterdekoratørfaget, jeg gav spørreskjema til elever, tidligere elever, lærlinger, kollegaer, butikkansatte, lærere, fagligansvarlige og medlemmer i prøvenemden.

Grønmo bruker beskrivelsen strukturerte utspørringer. Han har definisjonen «et spørreskjema med ferdig formulerte spørsmål i en bestemt rekkefølge» Et spørreskjema kan ha både åpne og lukka spørsmål, med faste eller åpne svaralternativer (Grønmo, 2016, s. 165-167).

Til sammen var det 30 stk. som svarte på dette spørreskjema.

- 4 lærer/fagansvarlig BLOK (BLOK= Blomsterdekoratørfagets opplæringskontor)
- 4 butikk ansatt/faglig ansvarlig
- 6 fagbrev 1-2 år
- 4 lærlinger
- 12 elever

For å få mest mulig bredde i svarene er det valgt åpne spørsmål, som gjør det enklere for informantene å komme med deres opplevelser og meninger. Jeg ønsket å få svar på hvordan de opplever det å dokumentere egen arbeidsprosess, hvilke tanker de har om å kombinere tekst og bilder i en dokumentasjon og hva de mener en dokumentasjon av egen arbeidsprosess bør inneholde. Spørreskjemaet i sin helhet ligger som vedlegg 1.

3.3 Forundersøkelsen - Fokusgruppeintervju

Uformell interjuving i gruppe ble gjennomført med 7 lærlinger, i etterkant av spørreundersøkelsen. En slik type intervju kan foregå som en samtale med flere personer samtidig, hvor formålet er å få frem et mangfold av synspunkter, meninger og vurderinger. Disse interjuvene kalles ofte for fokusgruppeintervju (Grønmo, 2016, s. 167). Det legges opp til en samtale med en tanke på forhånd om at alle må få komme med sine synspunkter. Fordi jeg ønsker at det skal være en flyt i samtalen og at den ikke skal bli avbrutt av at jeg noterer, velger jeg at lærlingene skriver ned hvilke tanker de har gjort seg etter denne samtalen. På den måten blir lærlingene sine logger data, sammen med mine egne notater som jeg gjorde i etterkant av fokusgruppeinterjuvet.

Grønmo skriver om hvilke forberedelser det kan være nyttig å gjøre i forkant av et fokusgruppeintervju. Man bør forberede en intervjuguide som beskriver i grove trekk hvordan interjuvet skal gjennomføres, og hva du tenker å spørre om, hvordan du har tenkt å spørre og hva det er en ønsker å få svar på (Grønmo, 2016, s. 168).

Forberedelsene til interjuvet ble gjort ved å gjør meg noen formeninger om hva jeg ønsket å få svar på. Siden det var i starten på dette forskingsprosjektet var ønske å få vite så mye som mulig om lærlingenes tanker om temaet dokumentasjon om egen arbeidsprosess. Opplever lærlingene det som relevant og lærerikt? Hva syns de er bra med å dokumentere om egen arbeidsprosess? Hvor viktig syns de den visuelle fremstillingen er? Hva tenker de er en utfordring med det å dokumentere om egen arbeidsprosess? Svarene fra forundersøkelsen var med og bidro til problemstillingen i prosjektet.

3.4 Innsamling av data i aksjonene

Det er gjennomført ulike metoder i aksjonene for å samle inn data, og for å kunne gi svar på min problemstilling. Videre presenteres de ulike metodene som er valgt.

3.5 Elevlogger og egne notater i aksjonene

Gjennom fire aksjoner er det lagt til rette for læring og utvikling i arbeidet med dokumentasjon. Jeg har vært forsker, og vært tilstede sammen med mine elever. Etter hver aksjon har elevene skrevet logger, jeg har observert og notert egne notater underveis.

Elevlogger

Det som er interessant for en kvalitativ forsker er meningene og refleksjonene bak handlingene. Ved å få frem stemmene og tankene til de ulike deltakerne (Postholm, 2010, s. 27).

Etter hver undervisningsøkt hadde jeg spørsmål som jeg ønsket elevene skulle svare på. Med disse spørsmålene var jeg opptatt av to ting, det første hva tenker de selv at de har lært, har det vært nyttig for dem og på hvilken måte har det vært nyttig. Det andre rettes mot hvordan de har opplevd undervisningen, har det vært bra, var det noe som ikke var bra, eller var det noe som var vanskelig. Inspirert av Kversøy lagde jeg skjema med spørsmål etter hver aksjon, hvor spørsmålene er tilpasset innholdet i aksjonene. Han mener at den strukturerte loggen er tenkt som et refleksjons- og læringsverktøy. Det er en øvelse på å reflektere over egen praksis. En strukturert logg bidrar og til at elevene slipper å dikte opp noe som de ikke har hatt fokus på. Han mener også at i et læringsperspektiv kan loggen bidra og være et redskap for å utvikle refleksjon over praksis. (Kversøy, 2015, s 83 og 84). Deres meninger vil gi meg svar på egen undervisning og føre til refleksjoner om hva som er bra, og hva som bør endres og utvikles. Tilbakemeldingene fra elevene har vært viktige. De har bidratt til tanker og refleksjoner om undervisningen. Og jeg har brukt elevenes tilbakemeldinger til å gjøre endringer og justeringer til neste aksjon.

Observasjoner og egne notater

Observasjon er et av flere redskap som forskeren kan ta i bruk for å samle inn data, forskeren tar i bruk flere sanser, som å se og lytte og føle på stemning i de ulike situasjonene (Postholm, 2010, s. 57).

Deltakende, kvalitativ observasjon har vært brukt som forskingsstrategi i sosialvitenskap siden 1900- tallet. Målsetningen har vært å kunne synliggjør og forstå handlingene til de aktørene det forskes på (Postholm, 2010, s. 18). Postholms beskrivelser om kvalitativ forskning bidrar til mitt valg om kvalitativ forskningstilnærming i dette prosjektet. Målet med forskning er å skaffe ny kunnskap. Dette gjøres ved å ta i bruk ulike systematiske metoder for å samle informasjon om det som er valgt å forske på. Informasjonen systematiseres, analyseres og tolkes. Deretter formidles og offentliggjøres resultatene, på den måten deles den nye kunnskapen. Innen kvalitativ orientert samfunnsforskning finnes det ulike retninger og metoder og alle har som mål å kunne fange opp meninger og opplevelser som ikke lar seg tallfeste. Man går mer i dybden og får frem meninger. Forskeren får en nærhet til feltet en forsker på og dermed mer helhet og sammenheng en ved kvantitativ forskning (Dalland, 2007, s. 83).

På bakgrunn av Postholms beskrivelser, vil det være viktig å se og observere elevenes handlinger ved å skrive egne notater. Gjennom aksjonene er det underveis skrevet det jeg har valgt å kalle for forskerfortelling. Fortellingen inneholder planlegging, hvordan gjennomføringen fungerte, tanker og refleksjoner i etterkant av hver aksjon.

Det jeg ønsker å observere er om jeg opplever at elevene er aktive. Som lærer har man ofte en magesfølelse på hvordan undervisningen blir mottatt, jeg ønsker å legge merke til det ved å se om det er aktive, ved å spørre relevante spørsmål, om de følger med når jeg snakker, og om det er faglige diskusjoner elevene imellom. Klarer jeg å se om de opplever aksjonene som nyttige og relevante?

Postholm skriver at når en forsker observerer er det viktig at forskeren bestemmer seg for hvordan observasjonene skal skrives ned og bevares. Hun anbefaler å dele notatene, en del hvor det noteres hva som skjer og en annen del hvor det noteres tolkninger og analyser. Disse feltnotatene kan ikke oppfattes som en objektiv beskrivelse, notatene er et resultat av de utvelgelsene forskeren gjør underveis, derfor er det forskerens teoretiske bakgrunn og forskerens opplevelser og erfaringer som påvirker forskersynet (Postholm, 2010, s. 63).

Etter hvert som jeg har jobbet meg inn i temaet dokumentasjon av egen arbeidsprosess sammen med mine elever, har jeg lært og erfart mer. Dette har også ført til at min forskerfortelling har endret seg underveis, i takt med min læring og erfaring om temaet.

Forskerfortellingen starter med enkle notater, med observasjoner, tanker og refleksjoner, til mer omfattende notater mot slutten, hvor jeg mer klarer å løfte min forskning opp med å se helheten mellom teori, metode, gjennomføringen og problemstilling.

Postholm skriver at gjennom å observere og samtidig ha med seg teoriene, vil teoriene hjelpe forskeren til å forstå prosessene bedre. Observasjonene i praksis vil føre til at forskeren stadig utvikler sin teoretiske kunnskap som igjen fører til en dypere og stadig utviklet forståelse for praksisfeltet. Det foregår et samspill mellom teori som leses og praksis som observeres. På den måten konstrueres ny kunnskap både om teorien og på praksisfeltet, på den måten forenes teori og praksis til en helhet (Postholm, 2010, s. 56). Å være sammen med mine elever å forske, observere og samtidig lese teori, har vært svært lærerikt for meg. Jeg har fått en større forståelse både teoretisk når det gjelder pedagogikk, metode og ikke minst innenfor eget fagfelt og praksisfelt. Det har vært godt for meg å «gjøre» det jeg har lest om i teorien for på den måten å utvikle egen kompetanse som lærer.

3.6 Analyser – elevlogger – egne notater og dokumentasjoner av egen arbeidsprosess

Analyser av elevlogger og egne notater

Postholm skiller mellom deskriptive analyser og teoretiske analyser. Deskriptive analyser er omfattende analyser som strukturerer datamaterialet for å gjøre det oversiktlig, forståelig og rapportvennlig. Koder og kategorier blir til både under datainnsamling og underveis i analyseprosessen. Postholm skriver at datainnsamling og dataanalyser er gjentatte og dynamiske prosesser. Det betyr at disse prosessene ikke skiller seg fra hverandre. Som kvalitativ forsker gjør man både analyser underveis i prosessen med å samle inn data, og underveis i analyseprosessen (Postholm, 2010, s. 86).

Siden jeg i dette prosjektet har valgt flere ulike kvalitative metoder vil det være viktig å dele alt datamaterialet inn i koder og kategorier i arbeidet med å analysere elevlogger og egne notater fra de fire aksjonene som er gjennomført.

Jeg ønsker å gjøre en tilnærming til Postholms beskrivelser om koding og kategoriseringsarbeid, når jeg skal analysere innsamlet data. Hvor all materialet er gjennom en stor prosess koding og kategorisering, først åpen koding hvor det danner seg noen tema og man får noen konturer. Deretter aksial koding hvor kategoriene blir relatert til subkategorier og fenomenet blir mer presist og fullstendig. Man kan i denne perioden få en liten oppfatning på hvordan kategoriene kan forholde seg til hverandre og kanskje hvilke forhold som har skapt dem. Til slutt en deskriptiv analyse, hvor datamaterialet blir redusert og det blir mer oversiktlig og forståelig (Postholm, 2010, s. 88 - 92).

Analysen av elever og lærlingers dokumentasjon

Dokumentanalyse er en metode der man gir visse tekster status som kilder eller data i en undersøkelse på samme måte som feltnotater, intervjuutskrifter og liknende data. (Repstad, 2007, s. 113). For å få svar på hvilken måte helhetlig kompetanse kommer til syne i elever og lærlingers dokumentasjon om egen arbeidsprosess, vil det være naturlig å gjøre en systematisk analyse av dokumentasjoner som elevene gjorde gjennom de fire aksjonene.

Hermeneutikk er læren om fortolkning av tekster. Formålet med en hermeneutisk fortolkning er å oppnå gyldig og allmenn forhåndskunnskap om en teksts tema. Enhver tekst får sin mening fra en kontekst (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 73).

For å sikre gyldig og pålitelig analyse er det laget vurderingskategorier for å sikre kvaliteten på analysearbeidet. Jeg har brukt svar fra forundersøkelsen, elevens logger, egne notater, læreplanen i blomsterdekoratørfaget, og i tillegg sett fremover ved å se på fagfornyelsen – overordnet del av læreplanen, (Utdanningsdirektoratet, 2018a) for å lage et skjema med kategorier som verktøy for å se om helhetlig kompetanse kommer til syne i elevene og lærlingenes dokumentasjoner.

I tillegg er det tatt i bruk Haaland sin definisjon for å komme frem til kategoriene. Hun definerer helhetlig kompetanse på denne måten:

Helhetlig kompetanse – evne til å planlegge, begrunne, gjennomføre, vurdere, dokumentere, kritisk vurdere, og lære av helhetlig faglig arbeid, selvstendig og i samarbeid med andre

(Haaland, 2018, s. 11). Dokumentasjonene fra elevene som er valgt i analysen er, første innleveringen i prosjektperioden og den siste innleveringen i prosjektperioden.

Jeg har også hatt nytte av Haalands beskrivelser av hva som ligger i begrepet helhetlig kompetanse i analysearbeidet (Haaland, 2018, s. 11 - 13).

På bakgrunn av definisjonen på helhetlig kompetanse, funn fra forundersøkelsen og de fire aksjonene har jeg kommet frem til dette analyseskjemaet.

Analyseskjema

<u>Kategorier</u>	<u>Utdyping</u>
Evne til å planlegge	Evne til å analysere oppdraget, avklare kundens behov. Rammer og forutsetninger i forhold til oppdraget. Lage en plan for arbeidet.
Ideutvikling	Tilpasse ide til kundens behov. Presentasjon av ulike ideer, skisser og arbeidstegning.
Begrunne valg	Begrunne valg av teknikk og materialer
Samspillet mellom teori og praksis	Se nærmere på forholdet mellom teori og praksis. Anvendelse og forståelse.
Refleksjon og vurdering av kvalitet	Vurdering av egne valg og vurdering av det ferdige produktet. Kritisk vurdering om hva som fungerte bra og hva som kunne vært gjort annerledes.
Estetisk fremstilling	Bruk av tekst og bilder. Tydelig, oversiktlig med tydelige overskrifter.

Figur 2 Analyseskjema

Evne til å planlegge

I analysearbeidet er det sett på elevens evne til å analysere oppdraget. Hvordan de har klare å se og ta hensyn til kundens behov. På hvilken måte klarer de å beskrive hvilke rammer og forutsetninger de har i forhold til oppdraget? Og hvordan klarer de å lage en tydelig plan for arbeidet.

Ideutvikling

I kategorien ideutvikling ses det på hvilken måte eleven klarer å tilpasse ide til kundens behov. Og på hvilken måte eleven presenterer ideen, har tydelige skisser og en tydelig arbeidstegning.

Begrunne valg

I denne kategorien vurderes det i hvilken grad elevene begrunner valg i forhold til hvilket uttrykk de ønsker å få frem, hvilken stilform de ønsker å lage blomsterarbeidet i, og hvilken teknikk de velger å bruke. Disse valgene bør stå i forhold til ideen og de rammer og forutsetninger som lå til grunn for ideen. Det skal også være begrunnelse for valg av materialer, som begrunnes ut ifra form, farge, linje og overflatekontraster.

Samspillet mellom teori og praksis

I analysearbeidet ses det på hvilket samspill det er mellom teori og praksis. I hvilken grad klarer elevene å knytte teori til det praktiske arbeidet? Hvordan klarer de å anvende teorien de har lært til det de gjør i praksis? På hvilken måte elevene klarer å få frem en tydelig forståelse for hvilken teori de har brukt i det praktiske arbeidet.

Refleksjon og vurdering av kvalitet

I denne kategorien vurderes det hvordan elevene vurderer egne valg. Hvordan de vurderer det ferdige produktet. Hvordan klarer elevene å gjøre en kritisk vurdering om hva som fungerte bra og hva som kunne vært gjort annerledes?

Estetisk fremstilling

I kategorien estetisk fremstilling ses det på om dokumentasjonen er tydelig, oversiktlig med tydelige overskrifter, og at det er lett å finne frem, og lett å lese. Bruken av bilder vurderes, at det er en fin kombinasjon mellom tekst og bilder. Det er ønske om at det estetiske fra faget, om komposisjon og harmonisk helhet, videreføres til dokumentasjonen. At bildene viser det praktiske arbeidet og at det knyttes tekst og teori til bildene. Harmonisk helhet mellom tekst og bilder, og at bildene er pen presentert, ved at det er klippet bort unødig støy og gjort lysere om det er nødvendig.

3.7 Fortolkningslære

Data taler ikke for seg. De må fortolkes. På latin betyr data, de ting som er gitt. Kanskje det heller burde kalles *capta*, det betyr de ting som er tatt, altså det forskeren griper tak i og løfter frem, skriver Pål Repstad. Videre skriver han at analyse og tolkning er faser som glir i hverandre. Analyse kan vi si er den prosessen der man prøver å ordne data slik at det danner seg et mønster og at dataene da er mer tilgjengelige for fortolkning (Repstad, 2007, s. 113).

Når jeg i dette prosjektet velger en hermeneutisk fortolkende tilnærming vil det si at jeg har med meg mitt pedagogiske grunnsyn, mine holdninger når jeg skal tolke og analysere mine innsamlede data. Hermeneutikk dreier seg om det å forstå. I følge Gadamer (1989), er det å forstå er en evig bevegelse mellom helhet og deler. Et kriterium for forståelse er at det er en slags harmoni mellom delene i helheten. Forståelse er en pågående prosess. Vi kan bare forstå gjennom vår åpenhet så godt vi kan, her og nå, deretter må vi være åpne for å møte nye faktorer som utfordrer helheten vi ser for oss (Hartviksen & Kversøy, 2008, s. 208).

Med utgangspunkt i min problemstilling som har fokus på informantenes erfaringer og opplevelser, har analysene i dette prosjektet en hermeneutisk- fenomenologisk tilnærming. I dette ligger det at det er viktig å få en forståelse og innblikk i den enkelte informants erfaringer, slik de oppleves av personene selv. I dette prosjektet er fokuset å få frem hva elevene mine opplever og erfarer gjennom å skrive dokumentasjon om egen arbeidsprosess. Kvalitative metoder bygger på teorier om menneskelige fortolkninger (hermeneutikk) og erfaringer (fenomenologi). Et sentralt begrep i hermeneutikken er forforståelse. For i de

spørsmålene som stilles og i tolkningen av de svarene informantene kommer med, kan forskeren bringe med seg sin forforståelse og erfaringer med temaet (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 45 og 73).

Ifølge Kvale og Brinkmann (2009) vil en med et fenomenologisk perspektiv være opptatt av virkeligheten slik informantene oppfatter den, som fokuset. Det handler om å forstå og løfte fram sosiale fenomener ut fra informantens egne perspektiv. Det er også viktig å belyse informantens egne beskrivelser og deres sentrale mening om det aktuelle temaet. Opplevelsen, følelser og tanker til informantene er viktig.

3.8 Metodevalgets styrker og svakheter

For forskeren er målet å utvikle kunnskap om det feltet man har valgt å forske på. Når man velger å forske i egen praksis, kan det være en fordel, men det kan også føre til noen utfordringer. Wadel skriver, at man skulle tro at det å forske i egen praksis var lettere både praktisk og faglig. Utfordringen er at når man befinner seg i en kjent virkelighet, kan det være vanskelig å få tak i hva som er kjennetegn på egen kultur, man blir litt blind av eget praksisfelt. Fordelen er at man er kjent, man kan språket og det er ofte en felles gjensidig kunnskap (Wadel, Wadel & Fuglestad, 2014, s. 26-27).

Å gjennomføre aksjonsforskning i egen klasse, har både styrker og svakheter. Styrken er at jeg kjenner fagfeltet og har jobbet mye med dokumentasjon av egen arbeidsprosess. Jeg får forske i et felt hvor jeg er trygg og kjenner kulturen. Svakheten med å forske sammen med egne elever kan være preget av maktforhold mellom lærer og elev og at dette vil påvirke elevenes svar i loggene.

Det kan være at de synes prosjektet er lite motiverende for dem og viser dette med å gi veldig negative svar. Eller at noen elever svarer det de tror læreren vil at de skal svare. En annen utfordring kan være ifølge Kversøy at elevene og forskeren har ulike fokus. Forskeren er opptatt av egen forskning og ønsker god data til egen forskning, og samtidig ivareta lærerrollen hvor fokuset er elevenes læring og utvikling (Kversøy, 2015, s 84).

Jeg mener at jeg styrker min forskning ved at jeg har brukt ulike metoder for å samle inn data. På den måten har jeg fått inn flere ulike perspektiver og synsvinkler på temaet dokumentasjon i blomsterdekoratørfaget samtidig som jeg må være bevisst på det Inglar skriver om nærhet og

distanse på egen forskning (Inglar, 2009, s. 18). Dette kan være en utfordring å ha en distanse, fordi jeg kjenner elevene, jeg kjenner klassen, kulturen og ikke minst bransjen. Det er en liten bransje hvor alle aktørene kjenner hverandre godt.

Kvalitativ tilnærming kan være en styrke, fordi den tillater forskeren å gå i dybden og i mer detaljert form i innhenting av data. Dermed har denne metoden muligheter til å innhente detaljert informasjon selv med få informanter. Man har også mulighet til å få frem variasjonen i informantens oppfatninger, tanker og følelser om et gitt tema og, ”dermed gir et bilde av en mangfoldig og kontroversiell menneskelig verden” (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 23).

Hva er kvaliteten på de data jeg har samlet inn, og har jeg oversett data som kunne vært samlet inn for å belyse min problemstilling?

Styrken ved å bruke spørreskjema i forundersøkelsen er å få en bredde i svarene. Det er en styrke med flest mulig meninger, spesielt på starten av et stort prosjekt. Man får et stort utvalg av meninger og perspektiver før man velger ut hvilke faktorer som skal være med på å styre prosjektet og problemstillingen. Bransjen er liten og vi kjenner hverandre, dette kan ha vært med å påvirke svarene.

Svakheten ved å bruke spørreundersøkelser at spørsmålsformuleringen er svært avgjørende. Man kan heller ikke være sikker på at de som svarer, svarer ærlig. Det er svakheter ved spørsmålsformuleringene mine på spørreundersøkelsen/kartleggingen jeg gjorde. Fordi på noen av svarene virker det som noen ikke har skjönt hva jeg egentlig har spurt om. Selv om jeg i ettertid ser at det er noen svakheter med forundersøkelsens spørsmålsformuleringer, har jeg valgt å bruke den fordi den gav mange gode svar. Svarene var med å bidra til formuleringen av forskingsprosjektets problemstilling.

Jeg har allikevel valgt å bruke forundersøkelsen fordi jeg mener undersøkelsen gav mange gode svar som bidro til retningen i dette prosjektet.

Styrken i arbeidet med å analysere elever og lærlingers dokumentasjoner av egen arbeidsprosess, er min kompetanse som yrkesfaglærer. Jeg er kjent i faget, vet hva elevene må kunne til eksamen og til de skal ut som lærlinger i blomsterdekoratørfaget. Jeg har god kjennskap til læreplanen i faget, vurdering og vurderingskriterier. Det er også en styrke at jeg gjennomførte en systematisk analyse ved hjelp av godt gjennomarbeida analysekategorier. Svakheten er at det er et lite fagmiljø og har vært få personer innen faget som jeg har kunne diskutere og drøfte analysene med.

Som forsker er jeg en stor del av problemstillingen og kulturen jeg forsker i. Derfor er det viktig at jeg er bevisst på nærheten og distansen jeg har i dette forskingsarbeidet. Grønmo kaller det for ensidig perspektiv som innebærer at forskingen blir for sterkt preget av forskerens faglige og forskingsmessige perspektiv og at dette kan komme til å dominere forskingen. utfordringer som dette kan forebygges ved at er at det er vekslinger mellom rollene, forsker, deltaker og observatør og at forskeren skiller mellom ulike synsvinkler (Grønmo, 2016, s. 164). Inglar beskriver at forskeren må være bevisst på å ha nærhet og distanse til feltet en forsker i. Det er viktig å ha nærhet til feltet, til elevene og til kollegaer og informanter for å skape trygghet og for å få frem dybde og meninger. I databehandlingen er det viktig å ha distanse, ha evne til refleksjon og være kritisk i analysearbeidet (Inglar, 2009, s. 99).

Kvalitet og etiske refleksjoner

Videre blir det belyst hvordan jeg har gått frem for å sikre kvaliteten i dette prosjektet.

Kvale og Brinkmann beskriver viktige etiske regler når det gjelder forskning med mennesker. Perspektivet på etikk må være tilstede under hele forskningsprosessen, både i planleggingen, gjennomføringen og vurderingen. De etiske reglene for forskning på mennesker er det informerte samtykket, konfidensialitet og konsekvenser (Kvale & Brinkmann, 2009).

I kvalitativ forskning har forskeren en aktiv rolle som i mange tilfeller blir todelt. Forskeren skal være med å planlegge og gjennomføre endringer i praksis, samtidig som forskingen er i gang og det skal systematiseres og dokumenteres. Dermed bør kvaliteten vurderes både ut ifra praksisendringen og forskningsprosessen (Postholm, 2010, s. 126).

Inn i prosjektet er mitt pedagogiske læringssyn med, se kap. 2.1, sammen med min erfaring som aktiv blomsterdekoratør i bransjen og mine kunnskaper, ferdigheter og holdninger som yrkesfaglærer. Jeg har vært opptatt av å ta med meg det Postholm skriver, at forskeren bør ha med seg i forskningsprosessen, det vanskelige skille mellom subjektivitet og objektivitet. Dette er en utfordrende balansegang som det er viktig å være bevisst på. Å møte forskingsfeltet på en upåvirket måte, ved å legge sin subjektivitet til side og være så objektiv som mulig (Postholm, 2010, s. 127-128).

Det har vært viktig at elevene er klar over hva prosjektet går ut på, og hva det er vi ønsker å forbedre sammen. Jeg har gjort det jeg kan for å være profesjonell i mitt arbeid og følge

systematiske forskningsmessige prinsipper. Når det gjelder mitt utvalg av informanter, tok jeg stilling til oppbevaring av personopplysninger, taushetsplikt og anonymisering av data. I tråd med føringene i Lov om behandling av personopplysninger og NSD, har prosjektet blitt godkjent.

Jeg har prøvd å ha distanse etter hver aksjon, være åpen og lytte til elevene, og ta hensyn til deres behov som kom til syne i loggene. Derfor har det vært viktig for meg at rapporten inneholder direkte sitater fra mine elever. Jeg har valgt å presentere disse i «kursiv» i gjennomføringen av aksjonene og i drøftingen.

Reliabilitet- pålitelighet

Når det gjelder å teste og beregne reliabiliteten i kvalitativ forskning, mener Grønmo at det er en utfordring, fordi forskningsprosessen foregår i tett tilknytning til analyse og forskningen (Grønmo, 2016, s. 249).

Det vil si at forskningens reliabilitet viser til datamaterialets og analyseresultatenes pålitelighet og troverdighet og dermed kan ha påvirkning. Det kan være en fare for resultater kommer frem gjennom forskerens hypoteser eller antagelser, ved at forskeren ikke er objektiv og lar egne meninger prege gjennomføringen, datamaterialet og analyseresultatene. Derfor har det vært viktig og være bevisst på egen forskerrolle og følge forskningsetiske prinsipper. Ved å være grundig og systematisk med både i gjennomføringen, ved innsamling av data og i analyse arbeidet med å analysere logger, egne notarer og elever og lærlingers dokumentasjoner av egen arbeidsprosess.

Validitet - gyldighet

Grønmo skriver om kompetansevaliditet, og jo mer kompetanse forskeren har, jo større er muligheten for at det innsamlede datamaterialer har høy validitet. Dette henger sammen med at forskeren har en spesiell rolle, siden det er forskeren som er et veldig viktig ledd i datainnsamlingen (Grønmo, 2016, s. 255).

Det har vært en lærende prosess å være forsker. Forundersøkelsen bærer preg av at jeg var novise i forskerrollen på det daværende tidspunkt i prosjektet. Jeg har utviklet meg som forsker underveis, og ser nå bedre sammenheng mellom valgte metoder, teori og problemstilling. Kompetansen min har utviklet seg både i forhold til forskerrollen og min

kompetanse som yrkesfaglærer. Det har ført til mer kompetanse i arbeidet med å fortolke, analysere innsamlet data, gjøre nytte av pedagogiske og metodiske teorier underveis, og å presentere egen forskning på en systematisk måte.

I gjennomføringen av fokusgruppeintervjuet med lærlinger på BLOK, kan det hende at informantene var preget av min påvirkning og av den situasjonen vi befant oss i. Dette kan ha hatt en påvirkning på de svarene de gav i fokusgruppeintervjuet. Derfor kan det være at svarene i en slik type intervju ikke er valide. Samtidig er de lærlinger og har kommet langt i utdanningsløpet og skal ha opparbeidet seg noen meninger om temaet dokumentering av egen arbeidsprosess, som kan være nyttig for prosjektet.

Generalisering

Studiets grad av generaliserbarhet måles ut ifra om funnene kan overføres til en annen situasjon. Prosjektet er ikke gjennomført med utgangspunkt i mulighet for statistiske generaliseringer. Det er derimot mer egnet som utgangspunkt for videre analyser og undersøkelser, snarere enn til målbare sammenligninger. Men jeg vil anta at noen av meningene som kommer frem fra mine informanter, også vil kunne finnes igjen hos andre elever og lærlinger som er under utdanning til å bli blomsterdekoratør. I et større perspektiv kan meningene fra mine informanter sammenlignes med andre yrkesfag som dokumenterer egen arbeidsprosess.

4 FORUNDERSØKELSE

Opplevelser og meninger om temaet dokumentasjon i blomsterdekoratørfaget.

Fokuset i forundersøkelsen var å få inn så mange meninger og synspunkter om temaet dokumentasjon i blomsterdekoratørfaget som mulig. Det for å gi starten på forskingen en god bredde i informasjon om temaet. Forundersøkelsen besto av to metoder. Først et spørreskjema med ulike spørsmål om dokumentasjon. Jeg brukte hele mitt nettverk i bransjen for å få inn så mange svar som mulig. Jeg spurte elever, tidligere elever, kollegaer, lærlinger, butikkansatte og fagligansvarlige for lærlinger. Etterpå gjennomførte jeg et fokusgruppeintervju med 7 lærlinger.

4.1 Sentrale funn i forundersøkelsen

Sentrale funn fra forundersøkelsen viser at de fleste informantene mente at det å dokumentere egen arbeidsprosess er et nyttig verktøy for læring og utvikling.

Disse fire hovedpunktene kom frem i forundersøkelsen:

Lærer av å se tilbake på egen utvikling

Teori og praksis, begreper og faguttrykk

Refleksjon og bevisste valg

Det visuelle uttrykket med kombinasjon av tekst og bilder er viktig for læring.

Lærer å se tilbake på egen utvikling

Funn viser at informantene lærer av å se tilbake på egen utvikling. De synes det er fint å kunne se tilbake på hva de har gjort tidligere og hva de har lært. En lærling skriver at: *«det å skrive dokumentasjon gjennom de tre årene under utdanning er viktig for å holde teorien vedlike og være bevisst på teori, begreper og faguttrykk».*

Det er helt tydelig at mange av informantene mener at dokumentasjon er et hjelpemiddel for læring, at de lærer av å skrive om egen arbeidsprosess. Samtidig er det en lærling som syns at dokumentasjon av egen arbeidsprosess tar for mye tid, at det er slitsomt å begynne å skrive på dokumentasjon etter jobb.

Teori og praksis, begreper og faguttrykk

Elevene mener dokumentasjon av egen arbeidsprosess bidrar til å knytte teori og praksis sammen fordi de må tenke over og grunngi valgene en tar under arbeidsprosessen når de skal skrive dokumentasjon. I svarene fra lærlingene er det tydelig at de syns at de lærer av å skrive ned lærestoffet sammen med det de gjør i praksis. De sier at de husker bedre, og at de opplever at de lærer begreper og faguttrykk ved å skrive om sin egen arbeidsprosess. Lærlingene ser sammenheng mellom teori og praksis ved å dokumentere egen arbeidsprosess og at dokumentasjon er med å bidra til at de forstår helheten.

Bevisste valg og refleksjon

Det kommer frem at elevene ser at det å dokumentere lærer dem å begrunne valg de gjør i arbeidsprosessen. En elev mener at det å dokumentere egen arbeidsprosess lærer dem å bli faglærte, og bidrar til å lage blomsterarbeid med en baktanke, som igjen gir et bedre resultat.

Refleksjon kommer frem hos mange av lærlingene, de syns det hjelper dem med å begrunne egne valg. De syns det er godt at de får muligheten i egenvurdering å skrive hva de fikk til, og hvordan de ville det skulle vært. En elev mener det er viktig fordi dokumentasjon bidrar til å ta mer bevisste valg, hun mener at dette bidrar til at valgene gjøres automatisk når de senere kommer til å jobbe i blomsterbutikk.

Kombinasjon av tekst og bilder

Det er tydelig at informantene syns det er viktig å kombinere tekst og bilder i dokumentasjonen. De mener at det å dokumentere det de har gjort, med bilder og begrunne valgene er med å knytte praksis og teori sammen. En elev skriver at kombinasjon av tekst og bilder er viktig for yrke, fordi det er viktig å kunne presentere eget arbeid. Det er tydelig at det

visuelle uttrykket er viktig, både for å knytte praksis og teori sammen og for den estetiske presentasjonen.

De sentrale funnene fra forundersøkelse tas med videre til aksjoner som vil foregå i klasserommet sammen med elever på blomsterdekoratør Vg2, for å se nærmere på hvordan en kan legge til rette for arbeidet med dokumentasjon av egen arbeidsprosess i undervisning sammen med egne elever, og at undervisningen bidrar til utvikling av helhetlig kompetanse.

Det jeg vil ta med videre i arbeidet med dokumentasjon i undervisningen er å se på hvordan jeg kan legge til rette for undervisningsøvelser med å skrive for å lære begreper og faguttrykk. Jeg ønsker også å vise elevene gode eksempler på hvordan en kan kombinere tekst og bilder og hvordan dette bidrar til å knytte teori og praksis sammen.

I tillegg er funn fra forundersøkelsen viktige i arbeidet med å lage kategorier, til å analysere elever og lærlingers dokumentasjoner av egen arbeidsprosess.

5 AKSJONER

Dokumentasjon av egen arbeidsprosess i undervisning

De fire aksjonene som er gjennomført har hatt fokus på hvordan legge til rette undervisning som bidrar til utvikling av kompetanse. Jeg har derfor valgt å presentere analysen av dokumentasjonene av egen arbeidsprosess i et eget kapittel. Se kap.6

Videre beskrives aksjonene og presenteres med, planlegging, handling og funn, refleksjoner og veien videre fortløpende.

5.1 AKSJON 1 - anvende begreper og faguttrykk

I en analyse av blomsterarbeid anvendes det mange faguttrykk og begreper. Til eksamen og fagprøve skal elevene og lærlingene gjøre analyse av blomsterarbeid de har planlagt og laget. Tema i første aksjon er en øvingsoppgave om å anvende begreper og faguttrykk i en analyse av et blomsterarbeid.

5.2 Planlegging

Å analysere et blomsterarbeid handler om å se former, farger, linjer og overflater. Hva dominerer og hva er kontrastene? For å kunne se det, trengs det bevisstgjøring og øvelse, og elevene må kunne anvende det som tidligere har blitt presentert om analyse og harmonisk helhet, dette for å kunne anvende begrepene til å gjøre en analyse av et blomsterarbeid på egenhånd.

For at det skal skje en utvikling i å kunne anvende begreper og faguttrykk, planla jeg en enkel øvingsoppgave hvor elevene fikk mye hjelp av meg. Hensikten med at de fikk mye hjelp var at elevene skulle oppleve mestring. Jeg valgte et bilde av et blomsterarbeid som er tydelig og forholdsvis enkel å analysere. Øverst på oppgaven hadde jeg skrevet noen hjelpeord til dem. Dette er faguttrykk og begreper som passer til dette blomsterarbeidet. Jeg gjorde dette fordi i

denne oppgaven er det viktigst for meg å se om elevene kan klare å ta i bruk disse ordene i sammenheng med det valgte blomsterarbeidet som skal analyseres. Jeg er mest opptatt av at elevene skal lære å bruke faguttrykkene, ikke nødvendigvis finne ordene.

Jeg planla at elevene først skulle jobbe med oppgaven individuelt. Deretter skulle de gå sammen to og to, og diskutere hva de har skrevet og se om de kan lære av hverandre. Til slutt en felles gjennomgang. På den måten kan vi ha en felles diskusjon i klassen og alle kan lære av hverandre.

Data fra denne aksjonen er logger fra elevene, mine observasjoner og mine notater.

5.3 Handling og funn

Mine observasjoner

Jeg ser at elevene følger med på introduksjonen av oppgaven, de forteller meg at de kjenner igjen fagstoffet. Etter introduksjonen blir oppgaven delt ut og min opplevelse er at elevene er aktive og jobber godt med oppgaven og min umiddelbare tanke er at det er en for enkel oppgave. Det er god lyd i klasserommet, med gode diskusjoner i gruppene når de skulle diskutere oppgaven to og to, og jeg tenker at dette er bra, her foregår det mange gode faglige diskusjoner. Øvingsoppgaven avsluttes med en felles gjennomgang på tavla. Da blir det stille fra elevene og det blir ikke en felles erfaringsdeling og en felles diskusjon, slik jeg planla. Jeg supplerer med begreper og faguttrykk, viser og forteller og fullfører analysen felles på tavla som en avslutning.

Fra elev logger

Svarene fra loggene viser at de syns det er vanskelig. En elev skriver: «Kjente at jeg burde kunne det bedre» og en annen elev skriver: «det var litt vanskelig men lærerikt»

Selv om stoffet var kjent og vi hatt om tema tidligere på skolen kan det virke som det allikevel var godt med en repetisjon for elevene, en elev skriver dette i sinlogg: «Det var svært informativt å lære mer om analyse og å se på blomsterarbeidet bedre. Var nyttig å gå mer i dybden på analyse»

Selv om avslutningen på øvingsoppgaven ikke ble som planlagt, viser loggene fra elevene at de opplevde dette som nyttig og lærerikt og at det er nyttig for dem med repetisjon og øving på å anvende fagbegreper. En elev skriver dette om felles diskusjonen og avslutningen på øvingsoppgaven: «*Det er godt minne syns jeg da får jeg øve og kommer automatisk inn i hjernen min*». En annen elev skriver dette: «*Jeg lærte mer ord og mer idea å skrive bedre til neste gang*»

5.4 Refleksjoner og plan videre

Når jeg startet oppgaven fikk jeg tilbakemeldinger fra elevene at selv om de kjente igjen fagstoffet var det fint med ny gjennomgang og en øvingsoppgave for å prøve seg på analyse på egenhånd. Men både i felles gjennomgang, på øvingsoppgaven og i loggene til elevene kommer det frem at de syns det er vanskelig. Dette viser at selv om stoffet tidligere er presentert på tavla og snakket om i klassen, syns elevene at det er vanskelig å anvende begrepene og faguttrykkene i praksis når de skal gjøre en analyse av et blomsterarbeid. Mine observasjoner og elevlogger viser at elevene trenger både tid og øvelse før de klarer å «knekke koden».

Dette får meg til å reflektere over hvor viktig det er at jeg som lærer har kunnskap om hvordan læring foregår, og hva som må til for at det skal skje læring i et samspill mellom teori og praksis.

Det trengs en plan for å legge til rette undervisningen til å starte etableringen av regler, slik at elevene utvikler helhetlig kompetanse. Dette må gjøres i elevenes tempo, jeg må kjenne at jeg har dem med meg, og jeg må lytte til og ta hensyn til elevenes tilbakemeldinger.

Veien videre til neste aksjon vil være å legge til rette for at elevene opparbeider seg flere regler, slik at de kan anvende de begrepene og faguttrykkene de har lært i nye situasjoner.

Jeg vil vise elevene en helhet, ved å vise dem et godt eksempel på en hel dokumentasjon av egen arbeidsprosess, fra ide til ferdig produkt. På den måten får de sett hele bildet på hva en dokumentasjon av egen arbeidsprosess skal inneholde. Kanskje det kan hjelpe elevene i deres utvikling?

5.5 AKSJON 2 – et godt eksempel

Elevene har fått i oppgave å lage en bukett fra ide til ferdig produkt, og skrive dokumentasjon om arbeidsprosessen. Samtidig som denne oppgaven foregår vil jeg vise elevene et godt eksempel på en dokumentasjon fra ide til ferdig produkt.

5.6 Planlegging

Å få se et godt eksempel er noe jeg selv liker veldig godt når jeg skal utføre en oppgave, derfor tenker jeg at dette også kan være nyttig og lærerikt for mine elever. Det er noen punkter som jeg ønsker å legge vekt på når jeg viser elevene et godt eksempel på en dokumentasjon av egen arbeidsprosess fra ide til ferdig produkt.

Det første er at det er viktig at de tar bilder underveis i arbeidsprosessen, slik at de kan bruke bildene sammen med tekst og knytte dette til teori. Jeg ønsker å få frem til elevene at de skjønner at det er i dokumentasjonen de skal få frem hva de kan og hva de har forstått av teorien. At de kan lage en bukett og knytte dette arbeidet til den teorien de har lært om bukett og komposisjon.

Det andre er, de ulike punktene en dokumentasjon skal inneholde, det skal være en ideutvikling, planlegging, gjennomføring, vurdering, læring og skisser, knytte punktene sammen med teorien og få frem teori, begreper og faguttrykk når de begrunner sine valg i arbeidsprosessen.

Det siste og tredje punktet er det visuelle uttrykket, at det er en ryddig oversiktlig og en estetisk presentasjon.

Elevloggene sammen med mine observasjoner og notater vil være data fra denne aksjonen.

5.7 Handling og funn

Mine observasjoner

Jeg føler jeg har elevene med meg, jeg opplever at elevene hører og er veldig interessert. Siden elevene har flere gode spørsmål underveis tenker jeg at de opplever dette som lærerikt og nyttig. Alle blir i eksemplaret de har fått udelt og følger med på det jeg sier.

Fra elevlogger

Svar fra loggene er i samsvar med mine observasjoner, en elev skriver: «*Syns det var veldig greit og syns vi lærer av det og får hjelp av det*» - Det er fint å lese at elevene lærer av det som jeg tenker er nyttig og lærerikt for dem.

En annen elev skriver: «*Husker lite, men lærer mykje av at læreren forklarer og viser tydelige eksempel*» - Her får jeg en bekreftelse på at det er nyttig med både repetisjon, og at jeg forklarer og viser tydelige eksempel.

En annen elev opplever det som inspirerende: «*Jeg syns det er greit å se på tidligere oppgaver. Man får en inspirasjon*»

5.8 Refleksjoner og plan videre

Å planlegge og gjennomføre undervisning hvor jeg kjenner at jeg har elevene med meg, gir meg en god følelse. Kanskje var tidspunktet jeg valgte å vise et godt eksempel avgjørende? Det var en oppgave med karakter, elevene er opptatt av å gjøre det bra, og da kan det oppleves nyttig å få et eksempel og en tydelig presentasjon på hvordan en dokumentasjon av egen arbeidsprosess kan presenteres.

En annen faktor kan være at jeg treffer på deres ståsted i utviklingen av helhetlig kompetanse, at deres nivå av etablerte regler og kunnskap passet godt til min planlagte undervisning.

Det som jeg savner er at elevene er mer aktive og deltakende. Nå er det jeg som lærer som snakker og forteller, det er jeg som er aktiv og elevene sitter og lytter. Det er noen spørsmål

underveis, fra noen elever. Men er det den beste måten å lære på, at jeg som lærer gir et konkret eksempel på tavla? Det være at eksempelet kan føles som en oppskrift som skal følges, og det kan kanskje oppleves vanskelig for elevene å løsrive seg fra oppskriften. Jeg opplever at elevene bruker eksempelet på en god måte, de tar i bruk ulike deler fra eksempelet jeg gav dem. Elevene løser dette på en god måte, det gjør det på sin måte, uten å «kopiere» eksempelet.

Kan denne gjennomgangen oppleves som for generell? Med en slik gjennomgang når jeg ikke frem til alle. Jeg vil gjerne få elevene mer delaktige i egen læring ved å være mer direkte til hver enkelt elev og møte dem på deres nivå av utviklingen av helhetlig kompetanse.

5.9 AKSJON 3 – tilbakemeldinger

Tre ting var med på å legge føringer for planleggingen på aksjon 3, med tema tilbakemeldinger. Det første var refleksjoner fra aksjon 2. Hvordan nå mer frem til hver enkelt elev, slik at de føler at jeg snakker til dem, å ikke gir generelle føringer som kan oppleves som svevende fordi jeg ikke møter dem der de er.

Det andre var, Eva Tharaldsteens konklusjon om tilbakemeldinger, som er at det å gi studentene tilbakemeldinger på skriftlig situasjonsrapport, opplevde de både som godt og lærerikt. Eva Tharaldsteens masteroppgave har jeg beskrevet i kapittel 2.1 Forsking på feltet.

Den siste føringen er egne erfaringer ved å få tilbakemeldinger. Selv liker jeg godt å få tydelige og konkrete tilbakemeldinger. Jeg blir både glad og mer motivert når jeg får gode tilbakemeldinger. De gode tilbakemeldingene gjør at jeg håndterer mye bedre de tilbakemeldingene som er konstruktive og som skal bidra til min utvikling. Når jeg får direkte tilbakemeldinger som gjelder bare meg blir jeg mer skjerpet og blir mer motivert.

På bakgrunn av de tre føringene ønsket jeg å gjennomføre en læringsaktivitet hvor jeg la til rette for læring og personlig vekst ved å gi elevene gode tilbakemeldinger. Tilbakemeldingene gjaldt deres siste innlevering av en dokumentasjon hvor de hadde laget et blomsterarbeid og skrevet en dokumentasjon til dette arbeidet.

5.10 Planlegging

Det første jeg planlegger å gjøre er å vise elevene gode eksempler fra elevens egne dokumentasjoner på siste oppgave. Her er det svært viktig at jeg har med et eksempel fra hver elev, fordi jeg vil se hver enkelt elev og ha alle med meg. Dette gjør jeg ved å ta skjermbilder av de gode eksemplene og presenterer de felles i klassen på en Power Point. Jeg vil vise gode eksempler på fremside, moodboard, innholdsfortegnelse, planlegging, skisser og god bruk av fagbegreper. Det er også viktig å få frem gode eksempler på bruk av bilder og den estetiske fremstillingen.

Etterpå vil jeg dele ut elevenes dokumentasjoner hvor jeg har satt inn kommentarer. Jeg vil gi dem tilbakemeldinger på de stedene hvor elevene har skrevet ting som er bra, som jeg vil de skal fortsette å gjøre. Jeg vil også skrive inn mine kommentarer på steder i dokumentet hvor jeg mener det kunne gjøres forbedringer og kommer med konkrete forslag til forbedringer slik at eleven vet hva som kan gjøres for å oppnå høyere måloppnåelse.

Dette arbeidet ønsker jeg å gjøre så raskt som mulig etter innlevering fordi jeg vil gi oppgavene med mine kommentarer tilbake når elevene fremdeles har oppgaven friskt i minne. Data fra denne aksjonen er elevlogger, mine observasjoner og mine notater.

5.11 Handling og funn

Mine observasjoner

Det er helt stille og jeg føler at alle elevene følger godt med når jeg viser eksempler. Jeg føler jeg kjenner en spenning i rommet. Kanskje de tenker, kommer hun til å vise noe fra min oppgave? Når vi er ferdige med felles gjennomgang, leverer jeg ut oppgavene til elevene hvor jeg har skrevet kommentarer inn i dokumentasjonen. Det blir stille i rommet alle sitter med hver sin dokumentasjon og leser mine tilbakemeldinger. Etterhvert blir det samsnacking og jeg legger merke til at de diskuterer mine tilbakemeldinger. Jeg opplever en god stemning i rommet.

Fra elevlogger

I loggene kommer det frem at elevene opplevde felles gjennomgang som bra, de ser hva de kan forbedre seg på, og får tips til hva de kan gjøre neste gang. En elev skriver: *«Det er fint og se va vi gjør bra og hva vi kan forbedre oss i. Eksemplene du viser oss hvordan ting var gir oss ideer»* En annen elev sier: *«Syns det er veldig greit for da lærer man andre ting vi kan ta med neste gang»* En elev opplever at det er godt med repetisjon og refleksjon: *«Jeg syns det er greit for da får man repetert og tenkt selv hva man må jobbe mer med»*

I loggene spør jeg dem også hvordan de opplevde mine tilbakemeldinger i dokumentasjonen deres, loggene viser at elevene syns det er fint, de forstår og ser hva de kan gjøre bedre til neste gang. En elev skriver: *«Skjønner hva ho meiner, ser sjølv kva eg må forbedre meg på»*, en annen elev skriver: *«Det er ganske bra for då får me veta kva med kan verta betre på og kva som var bra»*

5.12 Refleksjoner og plan videre

Jeg er fornøyd med gjennomføringen fordi jeg opplever at elevene følger godt med og er interessert, jeg føler de syns det er kjekt at jeg viser eksempler fra hver enkelt elev. Loggene viser også at de syns dette er nyttig og lærerikt. På den måten får elevene se hvordan andre i klassen løste de ulike punktene, og kanskje se nye muligheter til neste dokumentasjon som skal leveres. Loggene forteller at det skjer utvikling av helhetlig kompetanse ved å vise gode eksempler fra klassen felles, fordi elevene skriver at de ser hva de kan forbedre, de ser gode eksempler på hva de skal gjøre neste gang.

Selv om denne gjennomføringen gikk bra, kunne tenke meg at elevene var enda mer aktive. Det er fremdeles meg som lærer som er mest aktiv. Jeg ønsker å se at elevene er aktive og lære av hverandre. At de snakker sammen, deler erfaringer, lærer av hverandre.

5.13 AKSJON 4 - erfaringsdeling

Refleksjonene fra aksjon 3 og mitt pedagogiske grunnsyn er med å legge føringer for planleggingen av denne aksjonen. Det jeg sitter igjen med fra aksjon 3 er at jeg gjerne vil at elevene snakker mer sammen, er mer aktive og lærer av hverandre. Dette samsvarer med mitt sosiokulturelle læringssyn som jeg beskriver i kap. 2.2, hvor jeg skriver om Vygotsky og hans tanker om hvordan læring kan forstås i relasjonen mellom individet og det sosiale og kulturelle feltet (Imsen, 2014, s. 251).

Mine 4 aksjoner har ulik tilnærming til læring og utvikling, dette mener jeg er viktig når man skal legge til rette for læring og utvikling av helhetlig kompetanse. Alle elever har ulik forutsetning for å lære og elevene er på ulike nivåer. Med variasjon i tilretteleggingen for læring er muligheten større for å møte flest mulig elever på deres utviklingsnivå.

5.14 Planlegging

Disse læringsaktivitetene er fra to ulike innleveringer, hvor elevene har fått i oppdrag å lage et blomsterarbeid med dokumentasjon av egen arbeidsprosess. Innleveringene har elevene utført på to ulike tidspunkt i løpet av prosjektperioden. Jeg har valgt å presentere de sammen, fordi de har nesten lik tilnærming til læring og utvikling av helhetlig kompetanse.

Etter hver læringsaktivitet ba jeg elevene skrive logg om hvordan de opplevde denne måte å dele erfaringer på.

Læringsaktivitet 1

En læringsaktivitet med diskusjonsgrupper. Jeg vil de skal ta med seg sin dokumentasjon med mine tilbakemeldinger inn i diskusjonsgruppen, jeg ønsker de skal diskutere hva de fikk tilbakemeldinger på, dele dette med resten av gruppen og diskutere hva de tenker om mine tilbakemeldinger.

Læringsaktivitet 2

Ligner litt på den forrige men med en litt annen vri. Jeg vil denne gangen samle alle elevene til felles diskusjon, å legge alle dokumentasjonene på og legge til rette for en felles diskusjon hvor elevene kan bla i hverandres dokumentasjon, diskutere og lære av hverandre.

5.15 Handling og funn

Mine observasjoner - Læringsaktivitet 1

Elevene får tilbake sine oppgaver med mine tilbakemeldinger på. Jeg deler elevene inn i diskusjonsgrupper, hvor de kan se igjennom hva jeg har skrevet, både på egen dokumentasjon og medelevers dokumentasjon. Jeg går rundt i gruppene og opplever at praten elevene seg mellom går veldig bra. De virker interessert i hva jeg hadde skrevet hos alle. Jeg både hører og ser at de diskuterer med hverandre mens de viser og peker i dokumentasjonene. Min opplevelse er at det er gode faglige diskusjoner.

Læringsaktivitet 2

Figur 3 Erfaringsdeling i praksis

Bilde viser elevene som blar i hverandres oppgaver. Elevene er aktive og det er god stemning og gode diskusjoner rundt bordet, de snakket sammen og utvekslet erfaringer. De snakket med hverandre og de spurte meg.

Min opplevelse er at jeg fikk med meg alle elevene, for meg virket det som de synes det var kjekt å se hvordan de andre hadde gjort det. Det ble diskutert fremgangsmåter i Word, det ble diskutert redigeringsprogrammer og vi snakket om blant annet om presentasjon av materialvalg.

Elevlogger

Siden de to læringsaktivitetene har samme mål og hensikt, nemlig å lære av hverandre og dele erfaringer, har jeg valgt å presentere funn fra elevlogger i en sammenheng.

I loggene kommer det tydelig frem at flere synes det er lærerikt og nyttig å diskutere andres dokumentasjoner og mine kommentarer, de mener at dette kan bidra til at de kan gjøre det bedre på neste dokumentasjon: *«Det gjorde at eg lærte korleis andre gjorde de og kva kommentarer dei fekk som også kan hjelpe meg med å skriva betre dokumentasjon»* En annen elev opplever det som nyttig å snakke sammen med medelever: *«Jeg synes det å sitte i grupper på 3 er bra. Vi lærer av hverandre å gjøre det bedre»*

Det er gledelig for meg som blomsterdekoratør og lærer at en elev ser at dette er en diskusjon med fagspråket for en blomsterdekoratør, det er en flott refleksjon: *«Det er bra å kunne se og lære fra andre og hva de har gjort annerledes enn meg selv. Det jeg lærte var å kunne dele meninger med andre som er i samme yrke»*

Det kommer frem blant elevene at de liker at det er en diskusjon, fordi det kommer frem ulike eksempler på hvordan de kan dokumentere, de liker å se hvordan andre har løst oppgaven. *«Jeg synes at det er veldig nyttig å se andre sine dokumentasjoner. Det hjalp meg mer på min egen dok. om at hva jeg mangler i dok. og hvordan de presenterer sine dok. Så få jeg tips til å skrive/lage fin dok på min dok til neste gang, og jeg er ganske klar til eksamen, tror jeg. Liker veldig godt å ha felles så får vi alle tips samtidig og kan direkte spør med en gang»*

Vårt fag handler mye om å bli inspirert til å lage blomsterarbeid med ulike stiler og uttrykk, derfor er det gledelig at elevene opplever det å bli inspirert av medelever: *Jeg ble inspirert av hvordan man kan presentere produktet på ulike måter»*

En elev synes ikke det er nødvendig å være så opptatt av det estetiske i dokumentasjonen, siden det bare skal være til eksamen og fagprøve. Hun mener hun har brukt for å lære andre ting: *«Fekk sjå kva som dei andre hadde gjort. Samanlikna kva som ikkje burde gjerast og kva som bør. Syns dokumentasjon er viktig. Men ikkje kor nøyaktige me må vera. Det å begrunne valg forstår eg. Og skriva kvifor eg skal gjera ting. Men estetisk og øva så masse til noko me skal bruka 1 og 2 gonge ser eg ikkje nytte i. Ser meir nytte i og øva og trena på andre ting me har brok for der neste 5 åro i arbeid»*

5.16 Refleksjoner

Jeg er fornøyd, spesielt med læringsaktivitet 2. Fordi det var så god stemning rundt bordet og min opplevelse var at det var så gode diskusjoner. Loggene viser at alle elevene opplevde at dette var bra. Alle synes dette var inspirerende og nyttig. De opplevde å lære av hvordan andre hadde gjort i sin dokumentasjon. Jeg føler jeg oppnådde det som var mitt mål med disse læringsaktivitetene, at elevene selv var mer aktive at de kunne dra mer nytte av hverandre og lære av hverandre.

5.17 Oppsummering av de fire aksjonene

Aksjon 1 hadde fokus på etablering av regler, elevene synes det er vanskelig å anvende faguttrykk og begreper som vi har lært tidligere, selv om de i starten av øvingsoppgaven sa at læringsstoffet var kjent. Selv om øvingsoppgaven var vanskelig, viser loggene at de opplevde øvingsoppgaven nyttig og relevant. De sier det var godt å øve på analyse og få skrive det.

Aksjon 2 - et godt eksempel, viser at elevene synes det er godt med et eksempel på en hel dokumentasjon. I loggene kommer det frem at det gir inspirasjon med tydelige eksempler. Det kommer også frem at elevene opplever det som nyttig og lærerikt fordi det blir mer tydelig hva det er som forventet i en dokumentasjon.

Tilbakemeldinger var temaet i aksjon 3, og det kommer frem at elevene opplever dette som bra, elevene synes det er lærerikt med tilbakemeldinger på hva de kan gjøre bedre til neste gang.

Aksjon 4 hvor temaet var, erfaringsdeling ble det gjennomført to ulike læringsaktiviteter, begge med mål om mer aktive elever og at de kan lære av hverandre. I loggene kommer det frem at elevene liker godt å sitte i grupper å diskutere hverandres dokumentasjoner og mine tilbakemeldinger. De opplevde det som fint å kunne diskutere fagspråk med medelever. Det kommer også frem at elevene opplever det som nyttig at de kan sammenlikne og diskutere hverandres dokumentasjoner.

Det kommer tydelig fram i loggene, at elevene opplever det som relevant, nyttig og lærerikt å sitte sammen å diskutere hverandres oppgaver. Loggene viser at elevene lærer av hverandre og får ideer til neste dokumentasjon.

I en av loggene kommer det fram at det oppleves som mye skriving, og syns det blir brukt for mye tid på den visuelle fremstillingen, eleven ville heller brukt tiden på mer praktisk arbeid og mener det vil være mer nyttig når hun skal ut som lærling i blomsterbutikk.

6 ANALYSE

Analyse av elevers og lærlingers dokumentasjoner

Jeg har valgt å skille aksjonene og analysen av elever og lærlingers dokumentasjoner fra hverandre, og presentere disse hver for seg. I tillegg har jeg valgt å legge analysen i sin helhet som vedlegg. Fordi i aksjonene var fokuset hvordan legge til rette undervisning for utvikling av helhetlig kompetanse og analysene har fokuset på hvordan helhetlig kompetanse kommer til syne i dokumentasjonene.

Jeg har valgt tre elever på Vg2, fra starten av perioden og helt i slutten av perioden for å se på utviklingen, to dokumentasjoner fra hver elev, til sammen seks dokumentasjoner. I tillegg har jeg også sett på fire fagprøver for å kunne analysere og synliggjøre den avsluttende kompetansen lærlingene har i slutten av utdanningsløpet.

6.1 Evne til å planlegge

Elever

I første innlevering hos elevene kommer det i liten grad frem at de analyserer oppdraget i forhold til kundens behov. Ingen nevner rammer og forutsetninger i forhold til oppdraget. Det skrives i et jeg-perspektiv og planleggingen tas ut ifra egne erfaringer uten å tenke på kunde og kundens behov. Av de tre elevene er det en elev som har laget en enkel plan for arbeidsprosessen.

Eksempelet i figur 4, viser det som er felles for elevene i første innlevering, ingen tar i bruk bilder i sin planleggingsdel, men de skriver navn på blomster og tar i bruk noen enkle fagbegreper i sin planlegging, som gjør at de får vist frem sin kompetanse i liten grad.

I dette arbeidet ønsker jeg å få dominans i naturmaterialer. Jeg ønsker at det skal være enkelt, klassisk, dekorativt med klart intrykk av jul. Jeg ønsker dominans av runde former. Som de runde formene ønsker jeg å bruke røde nelliker og roser, og kongler. For å skape en kontrast til de røde blomstene vil jeg bruke gran, pistache og Plumosus.

Figur 4 Eksempel på planlegging - første innlevering

Det er en synlig utvikling i kategorien evne til å planlegge fra første til siste innlevering. Spesielt når det gjelder bruk av bilder. I siste innlevering er det bilder av blomstene de skal bruke, sammen med planleggingen. I planleggingen viser de at de kan planlegge i forhold til oppdraget, og en elev har en tydelig plan for arbeidet.

Et eksempel på evne til å planlegge, fra en elev i siste innlevering:

Figur 5 Eksempel på evne til å planlegge i siste innlevering

Her har jeg laget et moodboard som inneholder bilder av de levende materialene som jeg skal bruke.

Når jeg ser på disse varene som jeg har valgt ser jeg at de er alle varer som er gode å jobbe med og vil hjelpe meg til å få rett form på buketten.

Her er det ganske enkelt å se hvilken farge jeg skal jobbe med og i tillegg kan du se hvilken former jeg har valgt å bruke. Spisse og runde former har jeg valgt å bruke.

Med det å se på dette moodboardet får jeg god inspirasjon både i form og farger til å jobbe videre med i oppgaven.

Bildet i figur 5, viser valg av blomster, sammen med en tekst og tanker i forhold til materialvalget, dette var felles utvikling hos elevene fra første innlevering til siste innlevering.

Lærlingene

Lærlingene presenter og viser evne til å ta hensyn til kundes behov i svært ulik grad. En lærling er veldig detaljert og fortellende. Hun er den lærlingen som har med mest faguttrykk og begreper i sin beskrivelse med å ta hensyn til kundens behov. Det er en god bruk av bilder som gjør at hun tydelig får frem sin kompetanse i evne å planlegge. Av de fire lærlingene, er det en lærling som ikke nevner kunde eller kundens behov. To lærlinger velger å lage en moodboard som viser uttrykket de ønsker på brudebuketten. Mens det er en lærling som viser at hun er opptatt av at bruden skal få sin drømmebukett, og at brudebuketten skal passe til omgivelsene hvor bryllupet skal være. I beskrivelsene hennes kommer det frem et godt fagspråk med faguttrykk og begreper. For eksempel: *«jeg forslår en brudebukett med florete materialer av sesongens varer, slik at den blir vilter og luftig.»*

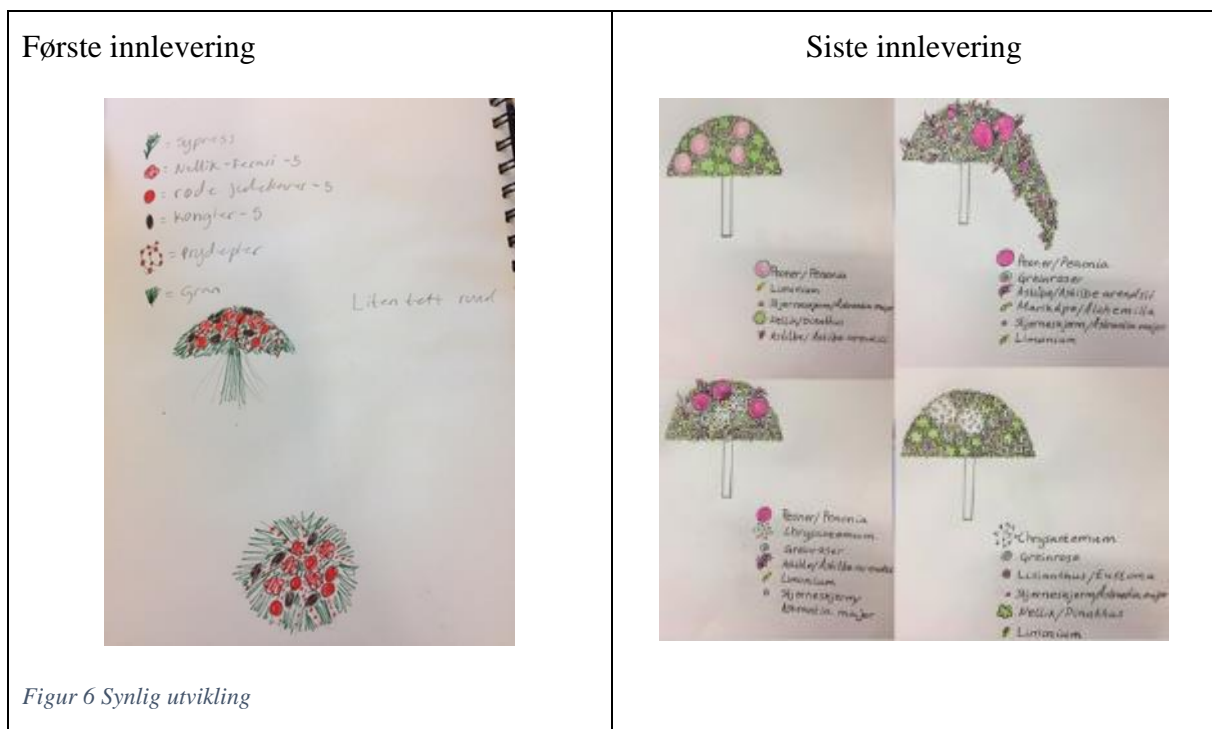
6.2 Ideutvikling

Elever

Det er en synlig utvikling i kategorien ideutvikling, fra første innlevering til siste innlevering. I første innlevering er skissene litt enkle og med liten variasjon i ideer. Skissene er små og uklare, de er ikke redigert for å klippe bort unødvendige forstyrrelser eller gjort lysere, slik at de er lettere å se, og mer estetiske å se på. Det som går igjen i moodboardene er at de inneholder mange ulike elementer med ulik stil og uttrykk, på den måten er det ikke lett å få et inntrykk av hva som er ideen.

Utviklingen til siste innlevering viser mer tydelige skisser med variasjon i ideene. En elev knytter skissene til punkter for teori og får dermed frem sin kompetanse. Det er også lettere å se ideen ut ifra moodboardene som er klare, de har en tydelig stemning og stil og de inneholder valgte materialer.

Et eksempel på utvikling fra første til siste innlevering:

Bilde i figur 6, viser en tydelig utvikling på ideutvikling og presentasjon av skisser. Bilde til venstre viser et eksempel fra første innlevering, skissene er litt uklare, spiralen fra skisseboken er ikke klippet bort, og det er vanskelig å lese det som står med gråblyant. Bilde til høyre er et eksempel på siste innlevering og viser tydelige skisser, med variasjon i ideer og skissene er pent presentert.

Lærlinger

I lærlingene sin ideutvikling viser det at alle tre lærlingene har skisser. To av lærlingene har skisser, men er uten faglige kommentarer. En lærling har fått med proporsjoner og vinkel med på skissene, men det er ikke faglige kommentarer til skissene.

En lærling skiller seg særlig ut med sin ideutvikling, hun begrunner valg av skisser, begrunner teknikk og stilform, i ideutviklingen viser hun faglig forståelse med bruk av begreper og faguttrykk, sammen med skissene tar hun også hensyn til kundens behov. Gjennom denne ideutvikling kommer hennes kompetanse tydelig frem.

Eksempel på evne til å planlegge:

Arbeidstegning:

Jeg har valgt å ta utgangspunktet i skisse nr 1, en handbundet brudebukett, i dekortativ stilform. Med radial grupperinsteknikk, og sammen med noe stifte teknikk.

Etter kundens ønske om en luftig og florette brudebukett, kommer jeg til å lage buketten

I dekorativ stilform. I den dekorative stilformen finner du frodighet og volum, å ved bruk av Astrantia, Hundekjeks og ormetelg ,skaper buketten liv og luftighet. Buketten inneholder flere ulike materialer, som både har likskap til hverandre, men også kontraster. Slik som størrelsekontrast mellom den store runde peonen, mot de småblomstrede greinrosene. Ved å bruke volum og frodighet får du trukket ut linjer og materialer, slik at buketten bygges opp med dybdevariasjon.

Dekorativ stilform.

- Den ytre formen er åpen, klar og avgrensa.
- Arbeidet har dybde forskjeller.
- Ofte mange blomster og mange sorter.
- Frodighet og volum.
- Klar dominans av former.
- Arbeidet har likheter i for eksempel farge, form eller overflate.
- Noe bruk av kontraster i form, farge og overflate.

Figur 7 Eksempel på evne til å planlegge

Bildet i figur 7, viser et eksempel på en lærlings ideutvikling, hvor hun får frem sin kompetanse ved å presentere tydelige skisser, begrunne stilform, tar i bruk teori for stilformen og materialvalg i forhold til kundens behov.

6.3 Begrunne valg

Elever

I kategorien begrunnelse av valg, kommer dette frem i ulik grad hos de tre elevene i første innlevering. En elev har en gjennomarbeidet begrunnelse for valg av materialer, men hun begrunner ikke teknikk eller stilform. Det som går igjen hos de tre elevene er at valgene er i jegform, valgene tas ut ifra hva de har lyst til og hva de synes er fint. Valgene tas ikke ut fra teori eller kundes behov eller i forhold til teori om stilform, uttrykk eller teknikk.

I siste innlevering kommer det frem mer begrunnelse for valg hos alle tre elevene og de får mer frem egen kompetanse i dokumentasjonen. Det gjør at det kommer til syne en tydelig utvikling fra første til siste innlevering. En elev har en kort og enkel begrunnelse for valg av materialer. En annen elev har en grundig begrunnelse for valg av materialer og viser god kompetanse i å begrunne materialer ut fra farge, form og overflatekontraster. Men hun har ikke med begrunnelser for valg av teknikk og stilform. Den siste eleven tar i bruk en kombinasjon av bilder og tekst når hun begrunner sine valg. Dette gjør at det er enklere å vurdere, når man ser bilder som viser valgene.

Bildet i figur 8, viser at valgene blir mer synliggjort med en kombinasjon av tekst og bilder.

<p>Eleveksempel første innlevering</p> <p>5 <u>Begrunnelse av valg av blomster</u></p> <p>Farge Den røde fargen på nellikene/ferari og julekulene dominerer i julebuketten. De røde fargene i buketten er komplementærkontrast til det grønne- granen/ picea abies og krusypress/ chamaecyparis squarosa.</p> <p>Linje Det er dominans i urolige linjer- ilex/ kristtorn</p> <p>Overflate Den glatte/ blanke overflaten til ilex/ kristtorn er kontrast til den matte overflaten til nelliken/ ferari, som er kontraster igjen til de litt metalliske røde julekulene.</p> <p>Form Det dominerer i runde former- julekulene, nelliken/ ferari, konglene og ilexen/kristtorn.</p> <p><i>Figur 8 Utvikling faguttrykk og begreper</i></p>	<p>Eleveksempel siste innlevering:</p> <p>Farge: Det er dominans i varme farger/ rødt/ lilla/ og en god kontrast mellom de varme fargene/ lilla/ og de kalde fargene/ grønne/ hvite/ og de litt metalliske røde/ gullene/</p> <p>Linje: Lukket/ runde/ lilla/ og de varme fargene/ og de kalde fargene/ og de litt metalliske røde/ gullene/</p> <p>Overflate: Det er dominans av glatte/ blanke/ og matte overflater/ og de litt metalliske røde/ gullene/ og de kalde fargene/ grønne/ hvite/ og de litt metalliske røde/ gullene/</p>
--	--

Lærlinger

Når det gjelder lærlingene presenterer de begrunnelse for valg på ulik måte, noen får frem sin kompetanse på en tydelig måte, mens hos andre kommer det ikke like tydelig frem. En av de fire lærlingene bruker bilder når hun skal gjøre rede for sine begrunnelser og får tydelig frem sin kompetanse ved å bruke bilder og tekst sammen.

En lærling er opptatt av kundens ønsker og behov og tar sine valg ut ifra det, mens en annen lærling har begrunnelser for valg, men ut fra hva hun tenkte i forhold til seg selv og krav i oppgaveteksten.

En lærling har faglige begrunnelser som hun knytter disse til både kundens behov og teori. Særlig begrunnelse for valg av materialer i forhold til, form, farger og overflate kontraster er

grundig begrunnet. En annen har med noen begrunnelser i forhold til kunde og noen faglige begrunnelser i forhold til teori.

I denne fagprøven har jeg planlagt å bruke mye farger som går sammen ton i ton, med noen flotte kontraster, i både farge og størrelser.
Jeg har tenkt å bruke egen plukket blomster som blomstrer nå i disse sommertider. Det er mye frodig ute i naturen nå som er veldig kjekt å bruke i diverse blomsterarbeider.

Teknikk

- Håndbundet med litt stifteteknikk

Jeg har valgt å lage en håndbunden med litt stifteteknikk på grunn av at oppgaven sa at det var fri teknikk men at det måtte inneholde litt stifteteknikk

Radial grupperingsteknikk

Figur 9 Eksempel på faglige begrunnelser

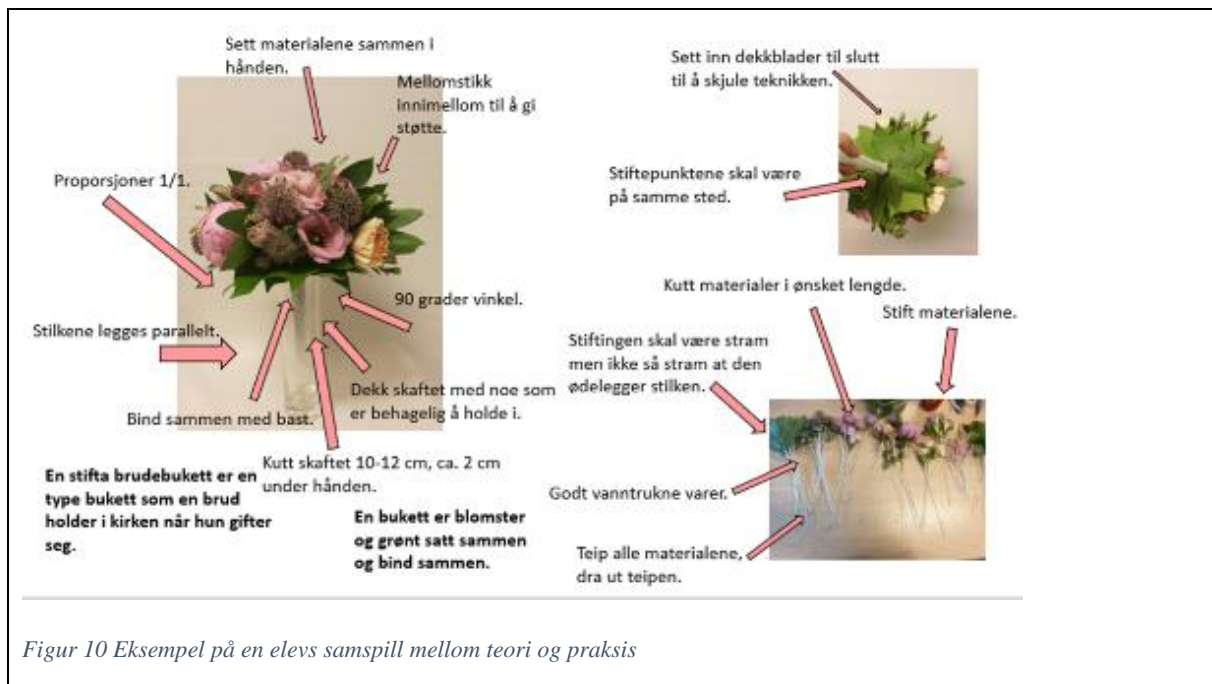
I figur 9, vises et eksempel på en lærlings begrunnelse for valg, hun vil ha farger som går ton i ton, og vil ha kontraster i både farger og størrelser. Hun ønsker å bruke blomster tilpasset årstiden, og har en enkel begrunnelse for teknikk.

6.4 Samspill mellom teori og praksis

Samspill mellom teori og praksis kommer i liten grad til syne hos de tre elevene i den første innleveringen. Elevene tar i liten grad i bruk teori i dokumentasjonene. To elever skriver teorien som punkter uten å knytte det direkte til det de har gjort. En elev viser sin kompetanse ved å bruke teori om dominanser og kontraster, sammen med egne ord, når hun begrunner valg av blomster.

Det er en synlig utvikling til siste innlevering i kategorien samspill mellom teori og praksis, hvor elevene i større grad knytter teori til det de har gjort. Elevene viser mer kompetanse i sin siste innlevering med faguttrykk og begreper om stilform, uttrykk, form, farge, linje og overflate kontraster og teknikk som knyttes til arbeidet de har gjort.

Et eksempel på en elev sitt samspill mellom teori og praksis:

Figur 10 Eksempel på en elevs samspill mellom teori og praksis

Figur 10, viser hvordan eleven bruker bildet av det ferdige arbeidet til å vise teorien hun har gjort i praksis. Med punkter som har piler til bildene. Hun får vist sin kompetanse ved å knytte tekst og bilder sammen.

Lærlinger

To av lærlingene knytter teori sammen med sin arbeidsprosess på en selvstendig måte, en av dem bruker bare tekst og den andre kombinerer tekst og bilder. En lærling har mye beskrivelser i jeg-form og bruker noen faguttrykk, uten å knytte dette til teori.

Figur 11 er et eksempel på samspill mellom teori og praksis:

Figur 11 Eksempel på samspill mellom teori og praksis

Figur 12, viser et eksempel på en lærlings måte å knytte teori og praksis sammen ved å bruke skissene til å vise proporsjoner sammen med punkter for teori. Lærlingen viser i særlig grad at hun knytter teori til det praktiske arbeidet gjennom alle faser i dokumentasjonen. Hun har bilder som viser valg av materialer, en ideutvikling hvor hun knytter dette til teori, og et moodboard med en faglig tekst under som beskriver stil og uttrykk som hun planlegger for arbeidsprosessen.

Eksempel lærling, dokumentasjon fagprøve:

Begrunnelse av materialer / FLOF:

Materialvalget mitt har jeg valgt ut i fra kundens ønske. Kunden ønsket materialer som ga et søtt, røft og romantisk uttrykk, og varer i ulike rosatoner. Resten var opp til meg.

Mye av de samme materialene skulle brukes i 5 ulike arbeider. Så her er det viktig å fordele varer, og passe på å ha rett varer til de ulike arbeidene. Til den høye luftige bukett, og bæredekorasjonen er det viktig å sette av de materialene som er gode til å bruke for å trekke ut linjer, og gjør mye av seg, som for eksempel Matthiolan.

Huskeregelen når du skal velge materialer er FLOF, det står for farge, linje, overflate og formkontrast. Velger du materialer som står i kontraster til hverandre, skaper arbeidet bevegelse og spenning. Dette gjør at helheten er komfortabel å se på.

Fargekontrast:

Lys - Mørk kontrast

Komplimenter kontrast

Varm - Kald kontrast

Skisse 1:

Skisse 2:

- Håndbundet bukett
- Radial grupperingsteknikk
- Dekorativ stilform
- 90 grader ved bindepunktet
- Dominans i rosatoner
- Hovedblomst er Peoner
- Fin avslutning med hyssing ved handtaket.
- Luftig og vilt bukett.
- Romantisk og røft uttrykk
- For en fin 90 graders avslutning, kommer jeg til å stifte dekkblader i ulike grønnmaterialene.

Oppgave 1: Brudebukett med klar fargedominans. Fri teknikk men må inneholde noe stifte teknikk.

Moodboard:

Bilder hentet fra <https://www.pinterest.com/hochhaus/brudebukett-2019/>

Materialvalget mitt går i ulike rosatoner, fra lys til mørkere rosa, med innspill av litt hvitt. Fra friskt grønt i ormetelgen, over til den blågrå Eucalyptusen. Materialvalget går i søte romantiske peoner, over til en grovere overflaten til tistelen. Materialene er luftige og lekne sammen. Det er sesongens varer, og skaper sommerlig stemning. Ved bruk av mye ulike, og vakre materialer, kommer bukettene til å bli florete og vilt, å passe godt inn med resten av "bonderomantikken".

Figur 12 Knytte teori til det praktiske arbeidet

6.5 Refleksjon og vurdering av kvalitet

Elever

I første innlevering viser elevene i liten grad refleksjon og vurdering av kvalitet. Det er en elev som synes det ble finere med mørke nelliker, uten en faglig begrunnelse til hvorfor hun synes det ble finere.

I kategorien refleksjon og vurdering av kvalitet kommer det ikke frem en stor utvikling fra første til siste innlevering hos elevene. I siste innlevering kommer det frem noen refleksjoner. Det er noen forslag til forbedringer med noen faglige begrunnelser. En elev presenterer bilde av det ferdige arbeidet, egenvurdering og analyse av arbeidet samlet. Hun er ikke fornøyd med plasseringen av den ene pionen og hun ville hatt en penere avslutning på brudebuketten. Disse tankene knytter hun ikke til teori eller har faglige begrunnelser for.

Lærlinger

Det kommer frem lite refleksjoner fra 3 av lærlingene, jeg har en stor mistanke om at disse 3 har levert egenvurderingen som en egen del til prøvenemden som jeg ikke har fått tilgang til. Her kan jeg bare anta at de har en refleksjon og egenvurdering i forhold til egen arbeidsprosess.

6.6 Visuell fremstilling

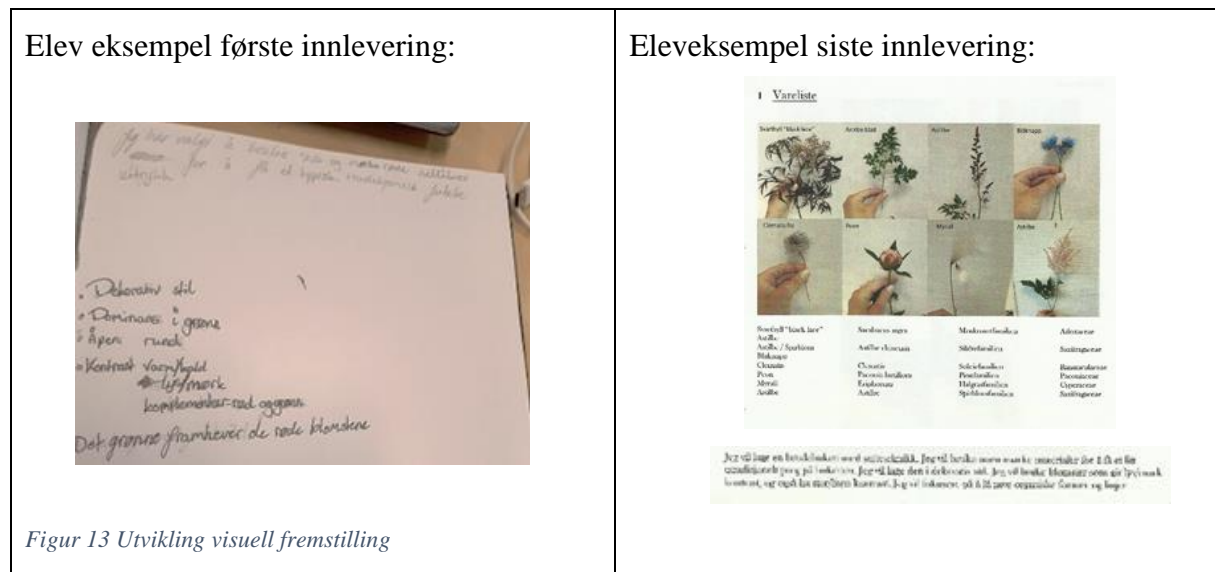
Elever

I forhold til visuell fremstilling i første innlevering, fremstår dokumentasjonene som litt enkle. Alle 3 elevene har en fremside med farger, uten at de gjenspeiler blomsterdekoratørfaget. Man får ikke inntrykk av å se på fremsiden at man skal få lese om en julebukett. Det er noen bilder i dokumentasjonene, men de er ikke kombinert sammen med teksten på en estetisk måte. Det ser mer ut som tilfeldig plassering. Det er bilder av skissene, uten at det er redigert bort unødvendige forstyrrelser på bildene.

Dokumentasjonene mangler tydelige oversikter over innholdet, noe som gjør det litt vanskelig for leseren å få en oversikt og å finne frem.

Den største og meste synlige utviklingen kommer til syne i estetisk fremstilling fra første innlevering hvor det er enkle presentasjoner, til siste innlevering hvor alle har en estetisk fremside. Det er helhet i bruk av bilder, og hele dokumentasjonene gjenspeiler blomsterarbeidet som presenteres.

Figur 13, viser en elevs utvikling i visuell fremstilling, hvor første innlevering er med håndskrift, uten bilder, til siste innlevering hvor materialene presenteres på en gjennomført måte med samme stil på alle bildene.

Lærlinger

Det er stor forskjell på de 4 lærlingene på estetisk fremstilling. En lærling har tydelige skisser med farger, og har en fremside uten bilder. Det er en tydelig oversikt over innhold på første side. Hun bruker ikke bilder sammen med teksten, skissene er ikke en del av dokumentasjonen, skissene er som vedlegg til dokumentasjonen.

En annen lærling har en fremside som gjenspeiler tema på blomsterarbeidene og materialvalget på blomsterarbeidene. Det er oversikt over innhold på første side. Hun har en oversikt med bilder på blomstene hun skal bruke, sammen med norsk og botanisk navn. Når hun begrunner valg av materialer brukes bilder som viser kontrastene. Som for eksempel glatt mot grov. Sammen med skissene er det en oversikt med hvilke blomster hun har i hvert arbeid.

Det er en lærling som har valgt å ikke bruke pc men håndskrevet dokumentasjon. Den har ikke bilder. Skissene er ikke en del av dokumentasjonen. Det er ikke en fremside, det er overskrifter med begrunnelse av teknikk, stilform og materialer, under overskriftene kommer en sammenhengende tekst med noen faglige begreper og begrunnelser.

To ulike eksempler på 2 lærlingers visuelle fremstilling:

Eksempel nr 1 – visuell fremstilling	Eksempel nr 2 – visuell fremstilling
<p>Arbeidstegning:</p> <p>Jeg har valgt å ta utgangspunktet i skisse nr 1, en handbundet brudebukett, i dekorativ stilform. Med radial grupperinsteknikk, og sammen med noe stifte teknikk.</p> <p>Etter kundens ønske om en luftig og florette brudebukett, kommer jeg til å lage buketten i dekorativ stilform. I den dekorative stilformen finner du frodighet og volum, å ved bruk av Astrantia, Hundekjeks og ormetelg ,skaper buketten liv og luftighet. Buketten inneholder flere ulike materialer, som både har likskap til hverandre, men også kontraster. Slik som størrelsekontrast mellom den store runde peonen, mot de småblomstrede greinrosene. Ved å bruke volum og frodighet får du trekket ut linjer og materialer, slik at buketten bygges opp med dybdevariasjon.</p> <p>Dekorativ stilform.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Den ytre formen er åpen, klar og avgrensa. • Arbeidet har dybde forskjeller. • Ofte mange blomster og mange sorter. • Frodighet og volum. • Klar dominans av former. • Arbeidet har likheter i for eksempel farge, form eller overflate. • Noe bruk av kontraster i form, farge og overflate. 	<p>Begrunnelse av valg av teknikk, stilform og materiale</p> <p>Jeg valgte og lage en dekorativ krans med oasiss underlag. Først valgte jeg ut hvilke farger jeg ville bruke før jeg valgte blomstene, jeg valgte og gå for en sommerlig krans med rosa og hvite farger. Blomstervalget ble de, roser, hortensia, nellik, chrysantemum og orkide + grøntmateriale (eucalyptus og lujia) for og dekke bunnen slik at oasissen ikke synes. Grøntmaterialet må snittes og settes i først før jeg begynner med blomstene jevn fordeling rundt hele kransen med de forskjellige blomstene og viktig at orkideene synes godt da jeg ønsker at de skal være "hoved" blomsten i kransen. Viktigt at alt blir stukket godt inn i oasissen slik at det ikke er fare for at noe datter ut ved håndtering.</p>
<p>Figur 14 Eksempler på visuell fremstilling</p>	

I figur 14, viser til venstre ideutviklingen til en lærlings dokumentasjon, hvor det er en helhet i presentasjonen som gjenspeiler faget vårt. Det er visuelt og lett for leseren å se hva som er hennes plan. Bildet til høyre viser en lærling som har valgt å skrive med egen håndskrift. Det er ikke lett å se ideen og planen hennes uten bilder, presentasjonen gjenspeiler ikke blomsterdekoratørfaget.

7 DRØFTING

Gjennomføring av dette prosjektet har resultert i mange funn og verdifulle tilbakemeldinger som er med å bidra til utvikling av ny kunnskap om prosjektets tema, å gi svar på prosjektets problemstilling. I dette kapittelet drøfter jeg resultater fra de fire aksjonene som er gjennomført og analysene av elever og lærlingers dokumentasjoner. Det ses i lys av valgte læringsteorier, tidligere forskning og aktuelle styringsdokumenter. Jeg vil oppsummere mine hovedfunn som vil danne grunnlag for avsluttende drøfting i forhold til problemstillingen:

Hvordan utvikles og synliggjøres elevers og lærlingers helhetlige kompetanse gjennom systematisk dokumentasjon av egen arbeidsprosess i blomsterdekoratørfaget?

7.1 Hvordan utvikles kompetanse i arbeidet med dokumentasjon av egen arbeidsprosess i undervisning?

Kompetanse i blomsterdekoratørfaget

Hva vil det si å ha kompetanse i blomsterdekoratørfaget? Er den kompetansen som forventes på eksamen og fagprøve, den samme kompetansen som blir etterspurt når elever og lærlinger skal ut å jobbe i blomsterbutikker? Disse spørsmålene ønsker jeg å drøfte videre i dette kapittelet.

For å kunne utvikle kunnskap om hvordan kompetanse utvikles i utdanning i blomsterdekoratørfaget, er det behov for en mening om hva slags kunnskap som skal utvikles i forhold til dette prosjektet. Kompetanse er mer enn en ferdighet, eller en kunnskap. Å være blomsterdekoratør handler om begge deler, en må inneha ferdighet til å kunne lage et blomsterarbeid og for å lage det må en ha teoretisk kunnskap. Denne kunnskapen kaller Inglar for kyndighet, som er en sammenveving av teoretiske kunnskaper og praktiske ferdigheter. Han mener at de to formene for kunnskap utvikles i lærings situasjoner (Inglar, 2015, s. 19-20).

Det vil si at kunnskapen som skal utvikles i blomsterdekoratørutdanningen være både teoretisk og praktisk.

Hiim og Hippe skriver at vi må være bevisste på å ikke skille teori og praksis i yrkesfaglig undervisning (Hiim & Hippe, 2001). Derfor mener jeg det er viktig med yrkespedagogisk kunnskap når man skal legge til rette for utvikling av kompetanse i yrkesutdanningen. Det må være et bevisst forhold til læring i samspillet mellom teori og praksis. Funn viser at informantene opplever det som nyttig å lærerikt å skrive om det de har gjort i praksis, fordi de mener at det hjelper dem til å lære begreper og faguttrykk. Dette forteller at det skjer læring i et samspill mellom teori og praksis. Jeg mener også at dette samspillet mellom teori og praksis ivaretar de to læringsmålene, (Utdanningsdirektoratet, 2018b) som er knyttet til prosjektet, se side 4.

Man kan allikevel ikke si med sikkerhet at elever og lærlinger klarer å synliggjøre en helhetlig kompetanse, som beskrives under formål i læreplanen til blomsterdekoratør Vg2, (Utdanningsdirektoratet, 2018b) ved å dokumentere egen arbeidsprosess. Se kap 1.3.

Det er noe av elevs og lærlingers kompetanse som ikke blir synliggjort i en dokumentasjon av egen arbeidsprosess. Ifølge kompetansebegrepet i ny overordnet læreplan skal kunnskapen kunne anvendes i ulike situasjoner og til å løse oppgaver eller en konkret utfordring. (Utdanningsdirektoratet, 2018a). Dette vil det være vanskelig å måle i forhold til den kompetansen som kommer til syne i elevs og lærlingers dokumentasjoner om egen arbeidsprosess. Selv om eleven eller lærlingen viser god kompetanse i dokumentasjon av egen arbeidsprosess kan en ikke vite om eleven eller lærlingen kan anvende kunnskapen i ulike situasjoner, eller løse en konkret utfordring i en arbeidssituasjon i en blomsterbutikk.

Det man heller ikke kan si noe om er nøkkelkompetanser som, evne til samarbeid, organisering av arbeid, orden, effektivitet, selvstendighet, ta initiativ og være pålitelig. Ferdigheter og evner som er etterspurte i bransjen og arbeidsliv. Denne type kompetanse er det vanskelig å vurdere. Man kan da diskutere om det bør være flere elementer som inngår i vurderingsgrunnlaget enn skriftlig og visuell dokumentasjon i tillegg til det ferdige blomsterarbeidet fra praktisk arbeid. Man kunne for eksempel vurdert eleven og lærlingen i en reell situasjon i butikk for å vurdere hvordan samspillet med kunde er, hvordan de håndterer bestillinger og samspillet med kollegaer og andre daglige rutiner i blomsterbutikk.

Jeg vil likevel hevde at nøkkelkompetanser knyttet til blomsterdekoratørfaget, utvikles og læres igjennom hele utdanningen, i samspill mellom teori og praksis gjennom utvikling av kyndighet. Elever og lærlinger modnes og lærer av å være i butikk, sammen med kollegaer hvor utvikling av nøkkelkompetanse naturlig er tilstede. Disse analysene og funnene viser at vi står foran en utfordring når det gjelder vurdering av helhetlig kompetanse, om vi skal ivareta kravene til fagfornyelsen, som legger vekt på kompetanser som er vanskelig å synliggjøre i en skriftlig dokumentasjon av egen arbeidsprosess, sammen med et blomsterarbeid.

Læringssyn og yrkespedagogiske rammer

Jeg mener at de pedagogiske rammene i dette prosjektet har vært med å bidra til utvikling av helhetlig kompetanse. Ved å legge til rette for Vygotsky sine tanker om at man lærer i samspill med andre, har det gjennom prosjektet skjedd mye læring i samspillet mellom meg og elever, og elevene seg imellom. Dette kommer frem i loggene til elevene, at de har lært av å se hvordan andre har dokumentert om egen arbeidsprosess, de har også skrevet i loggene at de har lært av hverandre når de har snakket sammen.

Dette mener jeg viser at vi har lært gjennom språket, som er Vygotskys teori om hvordan læring skjer (Bråten & Thurmann-Moe, 1996, s. 126) Vi har også lært via et verktøy, som i dette prosjektet har vært dokumentasjon. Dette er i tråd med Saljö teorier. I tillegg har den pedagogiske rammen vært i tråd med den valgte metoden som er pedagogisk aksjonsforskning.

I aksjonene ble det valgt logg som metode for innsamling av data. Styrken med logger er at alle får lov å få frem sin mening og opplevelse. Utfordringen er at det ikke er rom for oppfølgings spørsmål om jeg oppdager noe som er uklart eller har behov for å få forklart. På den annen side får jeg logg fra alle elevene, og alle får si sin mening. Det gjør at det i dataene vil komme frem et stort utvalg av meninger i mine data enn om jeg hadde spurt felles i gruppen etter hver aksjon. For å styrke prosjektets innsamling av data, kunne det vært gjennomført intervju med elevene for mer dybde i deres meninger og opplevelser.

I aksjon 3, som hadde tema tilbakemelding, mener jeg bidro til utvikling og gode læreprosesser som samsvarer med Vygotskys tanker om læring, at læring skjer gjennom språket i samspill med andre (Bråten & Thurmann-Moe, 1996, s. 128). Elevene så hva de

kunne gjøre av forbedringer til neste gang gjennom, mine tilbakemeldinger til elevene, det gode eksempelet jeg presenterte for dem og gjennom eksempler fra hver elev i klassen. I alle aktivitetene hadde språket i samspill med hverandre en stor rolle. Funn fra aksjon 3 – tilbakemeldinger forteller elevloggene at dette var nyttig og lærerikt. En elev skriver dette i sin logg: *«Det er ganske bra for då får me veta kva med kan verta betre på og kva som var bra»*. Disse funnene samsvarer med funnene i masteroppgaven til Tharaldsteen (Tharaldsteen, 2008). Hennes funn var også at studentene opplevde det verdifullt med konkrete tilbakemeldinger fra veileder.

En annen av Vygotsky faktorer som jeg mener er tatt hensyn til i planleggingen av undervisningen er samspillet mellom den indre og ytre verden, ved å lage blomsterarbeid med hendene i den ytre verden, til å foreta en tankeprosess om blomsterarbeidet og omdanne dette til ord i en dokumentasjon.

I samspillet i aksjonene som har foregått, er det dokumentasjon som har vært verktøyet for læring. Saljö mener at det skjer læring når det er et samspill av intellektuelle og praktiske redskaper i kollektive virksomheter (Säljö, 2001, s. 38). Dette samspillet mener jeg kom til syne i alle fire aksjonene i ulik grad og i ulike variasjoner, men vil gjerne trekke frem aksjon 4 – erfaringsdeling, fordi samspillet mellom elevene var mest fremtredende i denne aksjonen. Det praktiske redskapet var alle dokumentasjonene som lå på bordet, og det intellektuelle samspillet var den faglige dialogen mellom elevene, som vist i figur 3. Det kommer også frem i loggene til elevene at de opplevde dette som nyttig og lærerikt å kunne snakke med hverandre, lese i hverandres dokumentasjoner og lære av hverandre, en elev skriver dette: *«Var lærerikt syns jeg å sitte i gruppe var bra og lære av de andre hva de hadde som kan hjelpe meg videre og gjerne hjelpe dem og»*

På bakgrunn av dette mener jeg det sosiokulturelle læringsperspektivet har vært særs viktig i forhold til læring og utvikling av helhetlig yrkeskompetanse i dette prosjektet.

7.2 Dokumentasjon som verktøy for læring

Svar fra forundersøkelsen viser at det er mange som opplever at de lærer av å skrive. De opplever det som nyttig å skrive om det de har gjort. Det kommer også frem at de syns de

lærer begreper og faguttrykk bedre, når de skriver dem ned og bruker disse når de skriver om egen arbeidsprosess. Dette støttes av Dysthe som mener at skriving er en veldig viktig læringsstrategi, det hjelper oss til å se nye sammenhenger og gjøre fagstoffet til vårt eget, som igjen bidrar med ny erkjennelse og innsikt, i tillegg mener de at, skriving fører til dybdelæring. (Dysthe, 2001, s. 10-11)

Ved å legge for stort fokus på den skriftlige delen kan det være at den kan oppleves for akademisk for elever som har valgt yrkesfaglig utdanning. Man kan også stå i fare for at det særegne med faget forsvinner, at håndverket vårt kommer i skyggen av det teoretiske og det skriftlige. Å dokumentere egen arbeidsprosess er ikke en del av den daglige yrkesutøvelsen til en blomsterdekoratør, og det særegne med å være blomsterdekoratør ligger i det praktiske håndverket, det å lage vakre blomstarbeider. En annen diskusjon er å se på elevenes læreforutsetninger, er de teoretikere eller er de praktikere? Negative opplevelser fra tidligere skolegang kan være en avgjørende faktor for motivasjon og læringsutbytte ved å dokumentere om egen arbeidsprosess. På den andre siden kan det oppleves lettere, mer motiverende og lærerikt å kunne skrive om et praktisk arbeid som de selv har utført. Som igjen kan føre til motivasjon og at de selv opplever nytteverdi av å dokumentere egen arbeidsprosess.

Samtidig er det å skrive en grunnleggende ferdighet. Det er et læreplanmål i norskfaget som handler om å kunne skrive tekster med fagterminologi fra eget yrke og bruke ulike estetiske uttrykksformer i sammensatte tekster. Se kap 1.3.

Siden elevene skal knytte skriving til eget fag kan det kanskje oppleves lettere for elevene å sette ord på ting de har gjort praktisk, hvor jeg som faglærer kan bidra til å sette ord på de erfaringene elevene har opparbeidet seg gjennom det praktiske arbeidet. For å fremme refleksjon kan jeg bidra med å stille elevene spørsmål om hva de gjorde, hvordan ble det gjort og hva som ligger bak de valgene de gjorde og hvorfor de tok nettopp de valgene? Disse spørsmålene kan være lettere for meg som faglærer å stille enn en norsklærer. Selv om norsklæreren er god på å fremme refleksjon og er god på å stille spørsmål, kan det være at norsklæreren ikke kjenner kulturen og det helt fagspesifikke som faglæreren gjør. Derfor mener jeg at satsingen på at grunnleggende ferdigheter skal inn i alle fag kommer elevene til gode og at faglærerne og norsklæreren utfyller hverandre på en god måte gjennom mer tverrfaglig satsing.

Dokumentasjon av egen arbeidsprosess mener jeg er en prosess og en utvikling i tråd med Dreyfus og Dreyfus (H. L. Dreyfus et al., 1988) sin modell for ferdighetstilleggelse. Man kan ikke utøve blomsterdekoratørfaget på et ekspertnivå, uten erfaringer, eller uten en utvikling i

etablering av regler og teoretiske grunnprinsipper. Jeg mener det særegne med faget blir bedre, det styrker fagets kvalitet ved å dokumentere egen arbeidsprosess, ikke minst ved å ta i bruk tekst og bilder. Nettopp ved å fremheve det estetiske med vårt fag, kombinasjon av tekst og bilder satt sammen til en god komposisjon som en videreføring fra det praktiske blomsterarbeidet. På den måten styrkes det særegne og visuelle i vårt fag. Samtidig som dokumentasjon er en læringsstrategi som tas i bruk i en utviklingsprosess som bidrar til bevisstgjøring av egne valg, refleksjon, som knyttes til fagets faguttrykk, begreper og teori.

Saljö skriver at vår tenking kommer i kontakt med omverden via et redskap, og at tekst er som et hjelpemiddel og støtte for tanken i kunnskapsutvikling og undervisning. Det blir en begrepsmessig kunnskap, verden blir forklart og gjort begripelig ved hjelp av et verktøy. Säljö mener det er dette som er en kollektiv kunnskapsbygging (Säljö, 2001, s. 82 og 213).

Disse tankene til Säljö kan ses i lys av, læring av begreper og faguttrykk ved å dokumentere egen arbeidsprosess. Jeg mener aksjonene er lagt til rette for det Säljö skriver om, at verden blir forklart og gjort begripelig ved hjelp av verktøy, dette har vi gjort sammen, elevene har snakket sammen og de har lært av hverandre. Loggene viser at dette har ført til læring og utvikling, eller kunnskapsbygging som Säljö skriver. En elev beskriver dette på en god måte: *«Ved å sette tekst og bildet sammen, viser du hva du har lært og om du har forstått hva du driver med».*

Utvikling i bruk av fagbegreper

Funn fra analysearbeidet viser en utvikling når det gjelder bruk av begreper og faguttrykk i dokumentasjon av egen arbeidsprosess. Fra elevens første innlevering hvor det er mest beskrivelser av hva de har gjort i praksis og egne tanker, uten å bruke begreper og faguttrykk eller knytte dette til teori, viser at de er noviser og ikke har så mange etablerte regler. Til siste innlevering hvor begreper og faguttrykk i mye større grad er knyttet til arbeidsprosessen, og viser at de har utviklet seg til kompetent utøver. Se figur 12. Funn viser også at begreper og faguttrykk kommer til syne i flere faser i dokumentasjonen, i planlegging, i ideutvikling og gjennomføring.

Analysene viser Säljös tanker i praksis, dokumentasjonen er verktøyet, handlingen blir gjort om til ord. Tanker fra praksis blir synlige og gjort om til begreper ved kombinere tekst og

bilder med dokumentasjon av egen arbeidsprosess som verktøy (Säljö, 2001, s. 15). For å synliggjøre dette velger jeg å gjengi et bilde fra analysen. Se figur 15. Figuren viser første innlevering, hvor det er tekst med begrunnelser uten bilder. Siste innlevering knyttes tekst og bilder sammen og man får vist frem det praktiske arbeidet i bilder sammen med tekst. Eleven har gjort om det praktiske arbeidet til ord og fagbegreper, hvor dette er mest tydelig når eleven kombinerer tekst og bilder, dette gjør at en får mer innsikt i hva som ligger bak valgene eleven har gjort i praksis.

Med eksemplene fra analysene, mener jeg at det kommer tydelig frem at dokumentasjon av egen arbeidsprosess er et godt verktøy for læring og utvikling av helhetlig yrkeskompetanse. Funn fra forundersøkelsen forsterker dette, en elev skriver: «Jeg tror det er viktig å dokumentere arbeidet siden du blir mer bevisst på valgene du tar. Analyse kommer inni fingrene og blir en selvfølge i arbeidslivet, uten at du trenger å tenke over det eller skrive om det». En annen elev skriver: «Praksis og teori blir knyttet sammen ved at en må tenke over og grunngi alle valgene en tar under arbeidsprosessen når en skal skrive en dokumentasjon» Dette viser igjen det Dysthe som skriver at det å ta i bruk skriving for å lære, er med å gjøre tankene synlige. Elevene får ta vare på tankene når de skrives ned, og de kan se tilbake på og følge egen utvikling. Og hjelper elevene med å se sammenheng med det de har gjort i praksis (Dysthe et al., 2010, s. 10-11).

Selv om funn og tidligere forskning sier at dokumentasjon er et godt verktøy for læring er det likevel noe kompetanse som ikke kommer til syne i dokumentasjonen. Selv om en dokumentasjon er en godt gjennomarbeidet fremstilling, og viser en god ideutvikling, gode begrunnelser for valg og en egenvurdering med gode refleksjoner, kan vi ikke med sikkerhet vite at det praktiske blomsterarbeidet er like gjennomarbeidet og har like høy faglig kvalitet.

Inglar bruker begrepet kyndighet når han skriver om utvikling av helhetlig kompetanse, i dette begrepet legger han til sansing, håndlag, kroppsbeherskelse, minner om opplevelse, visuelle minner og utøvelse av skjønn. Dette er ferdigheter som ikke kommer til syne i elevers og lærlingers dokumentasjoner. (Inglar, 2015, s. 31-33)

Analyse som metode

Det å tolke og forstå tekster handler om hermeneutisk tilnærming. I tolkningsprosessen beveger jeg meg som forsker inn i meningen og tanken bak det som er skrevet. Analysen blir styrket ved at en ikke bare må forholde deg til tekst, men at en også har det visuelle å forholde deg til, og at en også har sett de fysiske arbeidene i forkant.

Styrken er min bakgrunn som blomsterdekoratør og yrkesfaglærer og nå min utdanning med master i yrkespedagogikk, som gjør at jeg har opparbeidet meg bred kunnskap om hva en dokumentasjon av egen arbeidsprosess bør inneholde. Svakheten kan være at min forforståelse fått dominere slik at mine eventuelle antagelser eller fordommer blir bekreftet. Dokumentasjonene som er analysert har gitt mye informasjon og ny kunnskap om hvilken kompetanse som kommer til syne i dokumentasjonene.

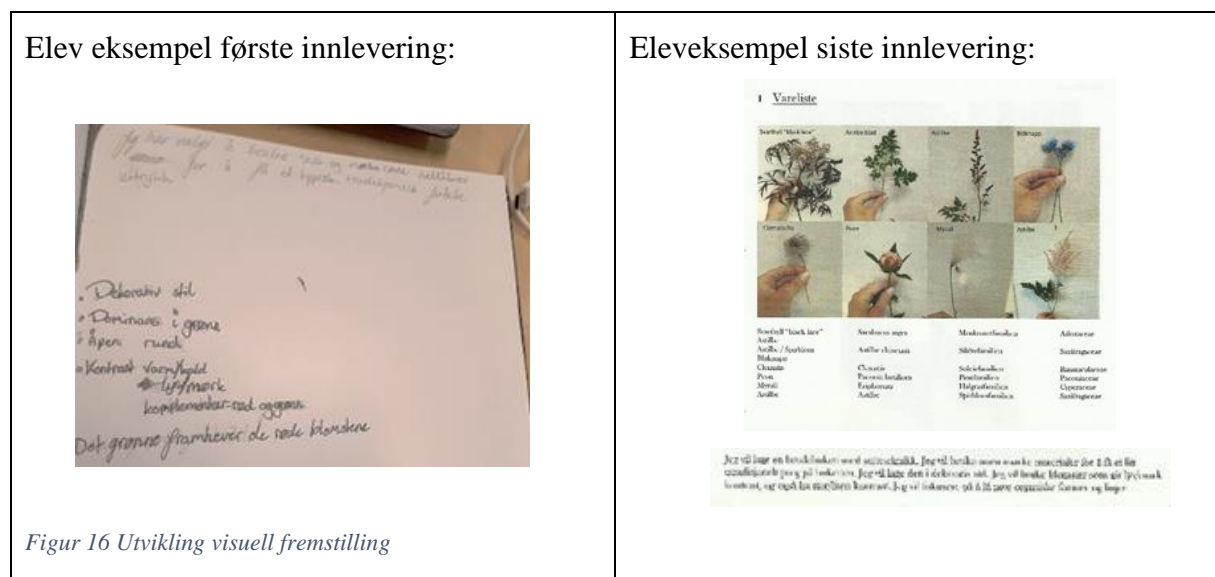
7.3 Synlig utvikling av kompetanse

En tydelig faktor som kom frem i forundersøkelsen var at informantene opplevde at dokumentasjon av egen arbeidsprosess var viktig når det gjelder å kunne se tilbake på egen utvikling. Dette funnet kan knyttes til Dreyfus og Dreyfus (H. L. Dreyfus et al., 1988) sin modell om ferdighetstilegnelse. Ved å ha kunnskap om nivåene fra novise til ekspert har jeg kunnet på en bedre måte kunne legge til rette undervisning som bidrar til utvikling. Aksjonene er planlagt i lys av denne modellen, ved å ta hensyn til de ulike nivåene og etablering av

regler. Øvingsoppgaven som ble gjennomført i aksjon 1, var en enkel oppgave med mye hjelp fra meg. Dette for å starte etableringen av regler, ved å gi elevene noen erfaringer til å ta med seg til neste gang de skal analysere et blomsterarbeid.

En utfordring med ferdighetsmodellen til Dreyfus og Dreyfus, er ifølge Inglar å skille disse nivåene fra hverandre, og definere på hvilket nivå en er kommet til i utviklingen. Inglar er også kritisk til denne modellen fordi den i for liten grad framhever den teoretiske kompetansen som er nødvendig i utvikling av kyndighet. (Inglar, 2009, s. 277)

Analysearbeidet av dokumentasjoner viser at det er en synlig utvikling av kompetanse. Selv om dokumentasjonene viser ulike nivåer og utvikling, kommer det allikevel til syne en tydelig utvikling av helhetlig kompetanse. For å synliggjøre dette velger jeg å gjengi et bilde fra analysen. Se figur 16. I første innlevering er dokumentasjonen skrevet med håndskrift til siste innlevering hvor det er en visuell fremstilling med bilder og tekst.

Noen faktorer som har bidratt til synlig utvikling av helhetlig kompetanse i elevenes dokumentasjoner av egen arbeidsprosess kommer frem i elevlogger. Der kommer det frem at de har opplevd det som nyttig og relevant å ha felles gjennomgang på tavla med gode eksempler fra klassen som var temaet i aksjon 3. En elev skriver: «Det er fint og se hva vi gjør bra og hva vi kan forbedre oss i. Eksemplene du viser oss hvordan ting var, og gir oss ideer», det forteller meg at når jeg gir dem gode eksempler på tavlen så opplever elevene dette som nyttig, jeg gir dem ideer til hvordan de kan gjøre det neste gang. En annen elev skriver: «Syns det er veldig greit for da lærer man andre ting vi kan ta med neste gang». Når eleven skriver

at hun lærer hva hun kan gjøre neste gang, tenker jeg at det skjer læring og utvikling. Det etableres nye regler i forhold til Dreyfus og Dreyfus (H. L. Dreyfus et al., 1988) sin ferdighetsmodell og de får mer erfaring som de kan ta med til neste dokumentasjon.

Disse tilbakemeldingene kan også knyttes til Vygotskys (Bråten & Thurmann-Moe, 1996, s. 129) tanker om nærmeste utviklingszone, at læring skjer gjennom samhandling med andre og kan bidra til å styre den andre til et høyere trinn enn sin egen utvikling. Jeg har tatt i bruk elevenes egne dokumentasjoner ved å vise gode eksempler, på den måten lærer de av hverandre og styrker hverandre til en høyere utvikling.

Refleksjon og erfaringslæring – læring i samspillet mellom teori og praksis

Når det gjelder refleksjon vil jeg si at aksjonene mine har bidratt til refleksjoner hos elevene fordi det har foregått tankeprosesser når elevene har satt seg ned for å gjøre om det de har gjort i praksis til ord. Forundersøkelsen og elevlogger viser at det å dokumentere setter i gang en tankeprosess. En elev skriver: «Jeg synes det var lærerikt for da lærte jeg hvorfor jeg tok de valgene jeg tok». Dette er i samsvar med Inglar, som mener at erfaringene fra praksis omdannes til refleksjoner, og at erfaringene blir satt i et system (Inglar, 2015). Systemet Inglar skriver om, er i dette prosjektet Haalands modell for dokumentasjon for egen arbeidsprosess. Modellen fremmer bevisstgjøring, øvelse i å sette ord på hva en har gjort i praksis (Haaland, 2018, s. 13).

Selv om det i liten grad kommer til syne refleksjoner i elevens dokumentasjoner mener jeg på bakgrunn av Inglars tanker om refleksjoner, at erfaringene blir satt i system, når erfaringene fra praksis omdannes til ord, mener jeg at det har vært refleksjoner til stede. I tråd med Haalands modell, har elevene gjort om sine erfaringer til refleksjoner når de har skrevet om egen arbeidsprosess. Med disse faktorene til stede, mener jeg at undervisningen har bidratt til refleksjoner blant elevene. Dette mener jeg fordi dokumentasjonene viser en tydelig utvikling i flere faser i dokumentasjonene, fra første til siste innlevering. Da kan det være nærliggende å tro at det har vært refleksjoner til stede som har bidratt til utvikling.

På en annen side viser funn at det er lite refleksjoner i skriftlig form i dokumentasjonene som kommer til syne hos elevene. Det kommer til syne i begrunnelser for valg i flere faser med faglige begrunnelser, men i egenvurderingene er det i liten grad refleksjoner hos elevene. En av årsakene til dette kan være. Polanyis meninger om at vi mennesker innehar kunnskap som

vi ikke klarer å beskrive med ord (Polanyi & Ra, 2000). En annen årsak kan være knyttet til Dreyfus og Dreyfus modell for ferdighetstilegnelse (H. L. Dreyfus et al., 1988), elevene er ikke kommet på et ferdighetsnivå hvor de klarer å reflektere over egen arbeidsprosess. I ettertid ser jeg at det kunne blitt lagt mer vekt på refleksjon i undervisningen. Lagt vekt på hva som er refleksjon, lagt til rette for ulike øvelser med refleksjon og gjerne gitt elevene noen gode eksempler på refleksjon. Jeg ser at det kunne vært behov for etablering av regler innen refleksjon. Dette for å bidra utviklingen til ekspertnivå i tråd med Dreyfus og Dreyfus sin modell ferdighetstilegnelse (H. L. Dreyfus et al., 1988).

Funnene som viser at det kommer til syne lite refleksjoner i dokumentasjonene kan knyttes til Dahl (Dahl, 2010) sin kvalitative studie som hadde fokus på refleksjon i spenningsfeltet mellom teori og praksis. Hennes studie var over lengre tid, og hennes funn viste en utvikling i evne til skriftlig refleksjon. Dette kan tyde på at mitt prosjekt har foregått over for kort tid til at evnen til refleksjon gir en synlig utvikling.

Det å kunne diskutere felles i klassen gjennom å dele erfaringer kan også bidra til refleksjoner hos elevene. Da skjer det refleksjon over handling som Schön er opptatt av (Schön, 2013). Elevene får sette ord på å diskutere sammen det de har gjort i praksis. Undervisningen er lagt til rette for at elevene kan diskutere seg imellom. Funn viser at dette har vært en god måte å legge til rette for læring og utvikling. En elev skriver: *«Jeg synes det å sitte i grupper på 3 er bra. Vi lærer av hverandre å gjøre det bedre»*. Denne uttalelsen bekrefter at det har skjedd en refleksjon over handling, de har snakket sammen om det de har gjort, lært av hverandre og gjør seg noen formeninger hva de kan gjøre bedre.

Er dokumentasjon av egen arbeidsprosess bindeleddet mellom teori og praksis i blomsterdekoratørfaget? Etter dette prosjektet sammen med mine elever mener jeg et klart ja. Og styrken er den visuelle fremstillingen. At det visuelle i yrkesutøvelsen gjenspeiles i dokumentasjonene ved å kombinere tekst og bilder til en visuell fremstilling.

Visuell fremstilling

Jeg mener at kategorien visuell fremstilling er den kategorien som viser den tydeligste utviklingen hos elevene. Et veldig godt eksempel er figur 13. En estetisk og visuell fremstilling styrker det særegne og det visuelle ved vårt fag. Faget vårt preges av det visuelle, i fargekombinasjoner, materialkombinasjoner og at disse settes sammen til en god komposisjon med harmonisk helhet. Det er fint at dette overføres til dokumentasjon av egen

arbeidsprosess. Funn fra forundersøkelsen viser også at den visuelle fremstillingen er viktig. Utøverne i faget vårt er visuelle praktikere og det kommer frem ved å legge til rette for at dokumentasjonene av egen arbeidsprosess er estetiske og visuelt fremstilt. Analysene viser at det er gjennom kombinasjon av tekst og bilder elever og lærlingene får frem sin kompetanse. Som leser får man god innsikt i hva som er blitt gjort i praksis gjennom bildene og valgene og tankene bak kommer frem i teksten. Å gi en vurdering på hva som er eleven og lærlingens kompetanse er også mye lettere når det er en kombinasjon av tekst og bilder.

Funn fra forundersøkelsen viser helt tydelig at visuell fremstilling er viktig. Ved å få frem estetikken i blomsterdekoratørfaget og lære å presentere egne blomsterarbeider er viktig for å kunne selge egne produkter. På spørsmål om visuell fremstilling er viktig, er det en elev som mener: *«Måten man presentere et arbeid på er utrolig viktig i yrke og dette kan du lære gjennom dokumentasjon»*, og en lærling skriver dette: *«Veldig viktig, vi er i verdens vakreste yrke.»* Disse svarene forteller en den visuelle fremstillingen er viktig for vårt fag og det særegne med vår yrkesutøvelse.

Siden det er et mål i læreplanen for blomsterdekoratør Vg2 som handler om å presentere egen arbeidsprosess visuelt og verbalt, er dette arbeidet viktig i utdanningen. Jeg mener verdien er opparbeiding av ferdigheter til å kunne presentere en ide til kunde, men også formidling, presentering og salg av blomsterarbeider via internett og i sosiale medier. Det er målet, når jeg legger vekt på den visuelle fremstillingen av dokumentasjon av egen arbeidsprosess. Samtidig er det et læringsverktøy som bidrar til læring i å sette ord på hva som er blitt gjort i praksis, og læring av begreper og faguttrykk.

Å legge vekt på den visuelle fremstillingen støttes av Hertzberg og Dysthe sin skriveforskning, som mener at ved å innføre digital kompetanse som en grunnleggende ferdighet er det viktig med forskning rundt dette område og spesielt temaet sammensatte tekster som er et hoved emne i norskfaget. Konklusjonen i deres forskning er at det er behov for mer kunnskap om studier som kombinerer ulike metodiske tilnærminger, og aksjonsforskning. Min forskning har bidratt til dette gjennom dokumentasjon av egen arbeidsprosess som er sammensatte tekster. Dette prosjektet er en kombinasjon av ulike metoder, og er et pedagogisk aksjonsforskningsprosjekt, som Hertzberg og Dysthe mener det er behov for mer kunnskap om (Hertzberg & Dysthe, 2007).

Dette styrkes også ved at det er læremål i norskfaget som er å skrive tekster med tema fra fagterminologi tilpasset eget utdanningsprogram og et annet mål er å bruke ulike estetiske uttrykksformer i sammensatte tekster. Dermed er det å skrive dokumentasjon om egen arbeidsprosess nyttig for flere fag i utdanningen, i tillegg er skrivning en av de grunnleggende ferdighetene. Man i varetar mål fra læreplanen både i norskfaget og blomsterdekoratørfaget, sammen med grunnleggende ferdighet som å skrive. Samtidig som det særegne med blomsterdekoratørfaget ivaretas og synliggjøres ved å kombinere tekst og bilder.

Som en avslutning og svar på spørsmålene i starten på drøftingen, velger jeg å bruke et bilde fra analysen for å synliggjøre noen av de viktigste funnene som er drøftet. Se figur 17. Bilde under viser to helt ulike eksempler på en dokumentasjon av egen arbeidsprosess. En som er meget pent estetisk presentert. Dokumentasjonen er tydelig med forside og gode overskrifter. Det er en ideutvikling med gode og tydelige skisser, teori, faguttrykk og begreper kommer tydelig frem i hele dokumentasjonen. Som leser får man inntrykk dette er en lærling med helhetlig kompetanse. En annen som har løse ark med håndskrift, uten forside eller overskrifter. Det er vanskelig å forstå og få innsikt i lærlingens valg gjennom teksten. Det kommer frem faguttrykk og begreper litt tilfeldig gjennom dokumentasjonen.

Eksempel 1 – visuell fremstilling	Eksempel 2 – visuell fremstilling
<p>Arbeidstegning:</p> <p>Jeg har valgt å ta utgangspunktet i skisse nr 1, en handbundet brudebukett, i dekorativ stilform. Med radial grupperinsteknikk, og sammen med noe stiffe teknikk.</p> <p>Etter kundens ønske om en luftig og florette brudebukett, kommer jeg til å lage buketten i dekorativ stilform. I den dekorative stilformen finner du frodighet og volum, å ved bruk av Astrantia, Hundekjeks og ormetelg skaper buketten liv og luftighet. Buketten inneholder flere ulike materialer, som både har likskap til hverandre, men også kontraster. Slik som størrelsekontrast mellom den store runde peonen, mot de småblomstrede greinrosene. Ved å bruke volum og frodighet får du trekket ut linjer og materialer, slik at buketten bygges opp med dybdevariasjon.</p> <p><u>Dekorativ stilform.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Den ytre formen er åpen, klar og avgrensa. • Arbeidet har dybde forskjeller. • Ofte mange blomster og mange sorter. • Frodighet og volum. • Klar dominans av former. • Arbeidet har likheter i for eksempel farge, form eller overflate. • Noe bruk av kontraster i form, farge og overflate. <p><i>Figur 17 Eksempler på visuell fremstilling</i></p>	<p>Begrunnelse av valg av teknikk, stilform og materiale</p> <p>Jeg valgte og lage en dekorativ krans med oasiss underlag</p> <p>Først valgte jeg ut hvilke farger jeg ville bruke før jeg valgte blomstene, jeg valgte og gå for en sommerlig krans med rosa og hvite farger.</p> <p>Blomstervalget ble de, roser, hortensia, nellik, chrysantemum og orside + grøntmateriale (eucalyptus og Tuja) for og dekke bunnen slik at oasissen ikke synes.</p> <p>Grøntmaterialet må snittes og settes i forst før jeg begynner med blomstene, jevn for deling rundt hele kransen med de forskjellige blomstene og viktig at orsideene synes godt da jeg ønsker at de skal være "hoved" blomsten i kransen. Viktigt at alt blir stukket godt inn i oasissen slik at det ikke er fare for at noe dletter ut ved håndtering.</p>

Selv om det kommer til syne kompetanse i svært ulik grad i disse to eksemplene, er det noe disse dokumentasjonene ikke forteller noe om. De forteller ingenting om hvilken kvalitet det er på blomsterarbeidene som er laget til dokumentasjonen, eller hvordan lærlingen er i møte med kunder i butikk. Kompetanser som løsning orientert, effektiv eller kan det å utøve skjønn kommer ikke frem. Det vil si at selv om dokumentasjon av egen arbeidsprosess er et godt læringsverktøy for utvikling av helhetlig kompetanse, er det kompetanse som bransjen etterspør som ikke kommer til syne i dokumentasjon av egen arbeidsprosess. Det bør se nærmere på andre vurderingsmetoder for å kunne vurdere alle nyansene av helhetlig kompetanse i blomsterdekoratørutdanningen.

8 AVSLUTNING OG VEIEN VIDERE

Drøftingskapittelet ble delt opp i 2 deler – Utvikling av kompetanse og synliggjøring av kompetanse i elevers og lærlingers dokumentasjoner av egen arbeidsprosess. I undervisning og utvikling av helhetlig kompetanse bør ikke disse skilles, man bør se disse faktorene i sammenheng og i et samspill med hverandre.

Mine funn viser at informantene mener at dokumentasjon av egen arbeidsprosess er et nyttig verktøy for å kunne se tilbake på egen utvikling. På bakgrunn av dette mener jeg at det er viktig at yrkesfaglæreren har den kompetansen som trengs for å kunne legge til rette for å bidra til denne utviklingen. Yrkesfaglæreren må ha kunnskap om hva slags kompetanse det er bransjen etterspør og tilpasse undervisningen etter det. Undervisningen må ha yrkespedagogisk og didaktisk kvalitet. I tillegg må en være bevisst på eget læringsssyn og kunnskap om hvordan læring og utvikling skjer i yrkesfaglig utdanning.

Analysen av elevers og lærlingers dokumentasjoner viser en tydelig utvikling av helhetlig yrkeskompetanse. Det er også et tydelig funn at informantene mener at dokumentasjon er et godt verktøy for læring. De mener det er godt å lære å sette ord på det de har gjort i praksis og at det gjør at de lærer begreper og faguttrykk. Selv om funn forteller at dokumentasjon er et godt verktøy for læring kommer det ikke frem i dokumentasjonene om egen arbeidsprosess om elevene eller lærlingene kan anvende kompetansen i ulike situasjoner, å løse oppgaver eller en konkret utfordring.

Analysen forteller at det er kompetanse som ikke kommer til syne i elevers og lærlingers dokumentasjoner, for eksempel nøkkelkompetanser som evne til samarbeid, effektivitet og det å være løsningsorientert og det å utøve skjønn. Hvordan en skal legge til rette for å vurdere den type kompetanse kunne for eksempel vært med film eller observasjon. Dette er noe vi må ta stilling til fremover for å kunne ivareta krav til kompetanse i den nye fagfornyelsen.

Et annet interessant funn er at informantene mener at den visuelle fremstillingen er viktig, fordi det blir mer visuelt å kombinere tekst og bilder. Det er lettere å sette ord på det en har gjort i praksis. Det er også viktig med tekst og bilder for å kunne vurdere elevers og lærlingers kompetanse, når de bruker bilder fra praksis i kombinasjon med tekst. Den som vurderer får mer innsikt i hva som ligger bak de faglige valgene. I tillegg er det visuelle og estetiske viktig, fordi det er så sterkt knyttet til det særegne i vår yrkesutøvelse.

Etter et spennende og interessant prosjekt, er det et godt tidspunkt å spørre om på hvilken måte prosjektet har ført til kunnskapsutvikling. Å følge elevenes utvikling har vært givende og lærerikt. Prosjektet har bidratt til egen utvikling av yrkes pedagogisk og didaktisk kompetanse. Jeg mener at min kompetanse som yrkesfaglærer er styrket på flere plan. Jeg har lært mye om hvordan legge til rette undervisning for å utvikle helhetlig yrkeskompetanse, og å tilegne meg yrkespedagogisk og didaktisk kompetanse. Jeg har lært mye om begrepet kompetanse, hvordan det utvikles, og hva vi legger i begrepet. Innen dokumentasjon av egen arbeidsprosess har jeg fått en utvidet forståelse, både i hva den bør inneholde, hvordan den skal se ut og ikke minst at det er et godt verktøy for læring. Prosjektet har også gjort meg bevisst på at det må være et samspill mellom kompetansen som forventes til eksamen og fagprøve og den kompetansen bransjen og arbeidsliv etterspør.

Aksjonene i prosjektet har hatt særlig fokus på hvordan legge til rette for å bidra til utvikling av helhetlig yrkeskompetanse, min masteroppgave og kunnskapen som er utviklet i dette prosjektet kan være til nytte og inspirasjon for andre yrkesfaglærere.

Veien videre

Arbeidet med prosjekt viser at det er kompetanse som ikke kommer til syne i elevers og lærlingers dokumentasjon, det er kompetanse som er vanskelig å verbalisere. Det er kompetanse som handler om følelser, om skjønn, som også kalles den tause kunnskapen. Men også kompetanse som er veldig aktuelt i dagens arbeidsliv, og er vanskelig å måle i en skriftlig dokumentasjon. Det kunne vært spennende å forske på om det finnes måter å få vist og vurdert alt dette, ved å sett nærmere på hva og hvordan en kan vurdere en helhetlig kompetanse som også samsvarer med kompetansen bransjen og arbeidsliv etterspør.

For å få en bredere forståelse omkring dokumentasjon i yrkesfaglig utdanning og blomsterdekoratørfaget, kan det være behov for enda mer forskning på temaet. Det som kunne vært interessant er hvordan arbeid med dokumentasjon av egen arbeidsprosess kunne vært jobbet med tverrfaglig, ved å trekke inn norskfaget, hvor det er tydelige mål om sammensatte tekster knyttet til eget fag.

En annen spennende forskning kunne vært å følge elever over en 4 årsperiode, fra Vg1 til fagbrev, i arbeidet med dokumentasjon av egen arbeidsprosess gjennom hele det yrkesfaglige utdanningsløpet. Dette kunne bidratt til økt kunnskap innen dette fagfeltet. En annen vinkling det ville vært interessant å se videre på er å se på hvordan arbeidet med dokumentasjon av egen arbeidsprosess foregår på Vg2 blomsterdekoratørfaget andre steder i landet, for å sammenligne og lære av hverandre.

8.1 LITTERATURLISTE

- Bråten, I. & Thurmann-Moe, A. C. (1996). *Vygotsky i pedagogikken*. Oslo: Cappelen akademisk forl.
- Dahl, H. (2010). Refleksjonens betydning i spenningsfeltet mellom teori og praksis: En kvalitativ studie av sykepleierstudenters refleksjonsnotater. I.
- Dalland, O. (2007). *Metode og oppgaveskriving for studenter* (4. utg. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Dreyfus, H. L., Dreyfus, S. E. & Athanasiou, T. (1988). *Mind over machine : the power of human intuition and expertise in the era of the computer* (Paperback ed. utg.). New York: Free Press.
- Dreyfus, S. E. & Dreyfus, H. L. (2012). *49 tekster om læring*. Fredriksberg: Samfundslitteratur.
- Dysthe, O. (2001). *Dialog, samspel og læring*. Oslo: Abstrakt forl.
- Dysthe, O., Hoel, T. L. & Hertzberg, F. (2010). *Skrive for å lære : skriving i høyere utdanning* (2. utg. utg.). Oslo: Abstrakt.
- Grønmo, S. (2016). *Samfunnsvitenskapelige metoder* (2. utg. utg.). Bergen: Fagbokforl.
- Haaland, G. (2018). *Vurdering i yrkesfag : helhetlig yrkeskompetanse*. Oslo: Pedlex.
- Hertzberg, F. & Dysthe, O. (2007). *Skrive for nåtid og framtid : 1 : Skriving i arbeidsliv og skole*. Trondheim: Tapir akademisk forl.
- Hiim, H. (2015). Yrkespedagogiske perspektiver. I O. Eikeland, H. Hiim & E. Schwencke (Red.), (s. 74-90). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Hiim, H. & Hippe, E. (2001). *Å utdanne profesjonelle yrkesutøvere*. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Hiim, H., Keeping, D. & Hippe, E. (2009). *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere* (3. utg. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Imsen, G. (2014). *Elevens verden : innføring i pedagogisk psykologi* (5. utg. utg.). Oslo: Universitetsforl.
- Inglar, T. (2009). *Erfaringslæring og yrkesfaglærere : en kvalitativ studie* Høgskolen i Akershus, Lillestrøm.
- Inglar, T. (2015). *Erfaringslæring*. Kristiansand: Portal forl.
- Johannessen, K. S. (2013). Tause kunnskaper i nytt lys? *Norsk filosofisk tidsskrift, Nr 2, årgang 48(1)*, 144-154.
- Kunnskapsdepartementet. (2017). Rammeverk for grunnleggende ferdigheter. Hentet 16. november 2018 fra <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/grunnleggende-ferdigheter/rammeverk-for-grunnleggende-ferdigheter/>
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju* (3. utg., 2. oppl. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Lauvås, P., Handal, G. & Ytreland, A. (2000). *Veiledning og praktisk yrkesteori* ([Rev. utg.]. utg.). Oslo: Cappelen akademisk.
- Liestøl, G., Fagerjord, A. & Hannemyr, G. (2009). *Sammensatte tekster : arbeid med digital kompetanse i skolen*. Oslo: Cappelen akademisk forl.
- Polanyi, M. & Ra, E. (2000). *Den tause dimensjonen : en innføring i taus kunnskap*. Oslo: Spartacus.
- Postholm, M. B. (2010). *Kvalitativ metode : en innføring med fokus på fenomenologi, etnografi og kasusstudier* (2. utg. utg.). Oslo: Universitetsforl.

- Repstad, P. (2007). *Mellom nærhet og distanse : kvalitative metoder i samfunnsfag* (4. rev. utg. utg.). Oslo: Universitetsforlaget.
- Schön, D. A. (2013). *Uddannelse af den reflekterende praktiker : tiltag til en ny udformning af undervisning og læring for professionelle*. Aarhus: Klim.
- Skrivesenteret. (2018). Å dokumentere arbeidsprosesser i en sammensatt tekst. Hentet 8 april 2019 fra <http://www.skrivesenteret.no/ressurser/dokumentere-arbeidsprosesser-i-en-sammensatt-tekst/>
- Strandberg, L. (2008). *Vygotsky i praksis : blant pugghester og fuskelapper*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Säljö, R. (2001). *Læring i praksis : et sosiokulturelt perspektiv* (S. Moen, Overs.). Oslo: Cappelen akademisk.
- Tharaldsteen, E. (2008). *Læring gjennom skriving! : en kvalitativ undersøkelse hvordan sykepleierstudentene opplever/erfarer det å skrive en situasjonsrapport*. Tromsø: Universitetet i Tromsø.
- Utdanningsdirektoratet. (2018a). Overordnet del av læreplanverket. Hentet 22. oktober 2018 fra <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/overordnet-del/>
- Utdanningsdirektoratet. (2018b). Programområde for blomsterdekoratør - Læreplan i felles programfag Vg2 (BLD2-02). Hentet 16. november 2018 fra <https://www.udir.no/k106/BLD2-02>
- Vygotskij, L. S. (2001). *Tenkning og tale*. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Vygotsky, L. S. (1980). *Mind in society* United States: Harvard University Press.
- Wadel, C., Wadel, C. C. & Fuglestad, O. L. (2014). *Feltarbeid i egen kultur* (Rev. utg. av Carl Cato Wadel og Otto Laurits Fuglestad. utg.). Oslo: Cappelen Damm akademisk.

8.2 Vedlegg

Vedlegg 1

Forundersøkelse – Strukturert utspørring til butikkansatte, butikkansatte med ansvar for lærlinger, lærlinger og elever

Vedlegg 2

Informasjon om deltakelse

Vedlegg 3

NSD

Vedlegg 4

Øvingsoppgave – aksjon 1 – anvende fagbegreper.

Vedlegg 5

Analysen av dokumentasjonene i sin helhet

Vedlegg 1

For tiden skriver jeg en masteroppgave hvor temaet for oppgaven er dokumentasjon av egen arbeidsprosess i blomsterdekoratørfaget.

Blir veldig glad om du kan svare på noen spørsmål om hva du tenker om å dokumentere egen arbeidsprosess på skolen, på eksamen, gjennom læretiden og til fagprøven.

Svar på de spørsmålene som du føler er relevante for deg.

- Blomst Vg2
- Lærling første år
- Lærling andre år
- Fagbrev i 1 år
- Fagbrev i 2 år
- Fagbrev i 3 år eller mer
- Lærer Vg2 Blomst
- Lærer BLOK
- Faglig ansvarlig for lærlinger
- Sensor fagprøver
- Annet

Navn:

(Valgfritt)

Hvordan syns du det var å dokumentere om egen arbeidsprosess når du gikk på skolen, og hva syns du at du lærte?

Hvordan syns du det var å dokumentere på egen nettside? Hvilken betydning hadde det for deg? (dette spørsmålet stilte jeg til tidligere elever som brukte egen nettside til å dokumentere)

På hvilken måte syns du det å dokumentere om egen arbeidsprosess bidrar til å knytte praksis og teori sammen?

Hvilken betydning har det å kombinere tekst og bilder i dokumentasjonen av egen arbeidsprosess for læringsutbytte?

Hvor viktig syns du det er at dokumentasjon er estetisk pen og se på, at det blir lagt vekt på layout og presentasjon?

Hva syns du er det viktigste med å dokumentere egen arbeidsprosess når en blomsterdekoratør er under utdanning?

Hva tenker du er viktig at en god dokumentasjon av egen arbeidsprosess skal inneholde?
På hvilken måte er det å dokumentere om egen arbeidsprosess viktig for blomsterdekoratørfaget? Hva er dine tanker om det?

Vedlegg 2

Informasjon om deltakelse i et masterprosjekt.

Jeg går for tiden på en masterstudie i yrkespedagogikk. I den anledning skal jeg skrive en masteroppgave. Oppgaven har tema dokumentasjon, jeg lurer på hva som er hensiktsmessig dokumentasjon i blomsterdekoratørfaget. Jeg vil se nærmere på hvordan elvene klarer å knytte teori til det praktiske arbeidet og hvordan refleksjon kommer til syne i dokumentasjonene.

I mitt prosjekt ønsker jeg å involvere dere som gjennomfører Blomsterdekoratør Vg2. Min undervisning vil fortsette som vanlig, at jeg vil vite hvordan dere har opplevd undervisningstimen og hva dere har lært, ved at dere skriver logg etter noen av mine undervisnings timer. Jeg ønsker å ta i bruk svarene deres, og deres innleveringer, disse vil jeg bruke inn i min oppgave, gjøre analyse som igjen skal føre til økt kunnskap om dokumentasjon i blomsterdekoratørfaget.

All informasjon vil selvfølgelig være anonymt. Det er frivillig å delta i studien, og du kan når som helst trekke deg uten å oppgi noen grunn. Dersom du trekker deg, vil alle opplysninger om deg bli anonymisert. De innsamlede opplysningene behandles konfidensielt, og skal ikke presenteres slik at det er mulig å kjenne igjen enkeltpersoners svar.

Datamaterialet anonymiseres ved prosjektslutt. Prosjektet er meldt til Personvernombudet for forskning, Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS. Undersøkelsen avsluttes i juni, og rapporten foreligger i november.

Jeg ønsker at dette prosjektet med målrettet arbeid med dokumentasjon vil være en fordel for dere når dere skal skrive en dokumentasjon til eksamen og blir veldig takknemlig om dere alle vil delta i mitt prosjekt.

Samtykke:

Vedlegg 3

Tron Inglar
Postboks 4 St. Olavs plass
0130 OSLO

Vår dato: 14.02.2018

Vår ref: 58168 / 3 / OASR

Deres dato:

Deres ref:

Vurdering fra NSD Personvernombudet for forskning § 31

Personvernombudet for forskning viser til meldeskjema mottatt 08.01.2018 for prosjektet:

<i>58168</i>	<i>Stryking av forholdet mellom teori og praksis. Den reflekterte praktiker</i>
<i>Behandlingsansvarlig</i>	<i>Høgskolen i Oslo og Akershus, ved institusjonens øverste leder</i>
<i>Daglig ansvarlig</i>	<i>Tron Inglar</i>
<i>Student</i>	<i>Gøril Vorland</i>

Vurdering

Etter gjennomgang av opplysningene i meldeskjemaet og øvrig dokumentasjon finner vi at prosjektet er meldepliktig og at personopplysningene som blir samlet inn i dette prosjektet er regulert av personopplysningsloven § 31. På den neste siden er vår vurdering av prosjektopplegget slik det er meldt til oss. Du kan nå gå i gang med å behandle personopplysninger.

Vilkår for vår anbefaling

Vår anbefaling forutsetter at du gjennomfører prosjektet i tråd med:

- opplysningene gitt i meldeskjemaet og øvrig dokumentasjon
- vår prosjektvurdering, se side 2
- eventuell korrespondanse med oss

Vi forutsetter at du ikke innhenter sensitive personopplysninger.

Meld fra hvis du gjør vesentlige endringer i prosjektet

Dersom prosjektet endrer seg, kan det være nødvendig å sende inn endringsmelding. På våre nettsider finner du svar på hvilke [endringer](#) du må melde, samt endringsskjema.

Opplysninger om prosjektet blir lagt ut på våre nettsider og i Meldingsarkivet

Vi har lagt ut opplysninger om prosjektet på nettsidene våre. Alle våre institusjoner har også tilgang til egne prosjekter i [Meldingsarkivet](#).

Vedlegg 4

Øvingsoppgave

Dette er en oppgave som gi øvelse i å analysere et blomsterarbeid.

Nå skal du bruke det som læreren har snakket om og vist på tavla om analyse. Du kan også bruke boka.

Meningen med oppgaven er å lære å ta i bruk den teorien du har lært om analyse.

Beskriv og analyser dette blomsterarbeidet.

Bruk stikkordene som hjelp.

FAGBEGREPER - STIKKORD

Klassisk uttrykk – overlappinger – myk overflate – glatt overflate – hvit stjerneform – lekende linjer – runde former – spiss form – ytre form – radial – lag på lag – volum – balanse – myk silke overflate

Beskrivelse av blomsterarbeidet:

Analyse ved hjelp av FLOF – Form – linjer – overflater – farger

FORM:

LINJER:

OVERFLATER:

FARGER:

VOLUM:

BALANSE:

Vedlegg 5

Analyse av elevers og lærlingers utvikling av helhetlig kompetanse

For å se om det har skjedd en utvikling hos elevene i helhetlig yrkes kompetanse har jeg sett på 3 elevers dokumentasjoner. Jeg har valgt å se nærmere på den første innleveringen i prosjektperioden og den siste innleveringen i prosjektperioden. Jeg bruker disse kategoriene når jeg ser på elevenes utvikling i prosjektperioden.

Evne til å planlegge, ideutvikling, begrunne valg, refleksjon og vurdering av kvalitet, samspillet mellom teori og praksis, estetisk fremstilling.

Minner om kategoriene som er blitt brukt i analysearbeidet:

På bakgrunn av definisjonen på helhetlig kompetanse, funn fra forundersøkelsen og de 4 aksjonene har jeg kommet frem til dette analyseskjemaet:

<u>Kategorier</u>	<u>Utdyping</u>
Evne til å planlegge	Evne til å analysere oppdraget, avklare kundens behov. Rammer og forutsetninger i forhold til oppdraget. Lage en plan for arbeidet.
Ideutvikling	Tilpasse ide til kundens behov. Presentasjon av ide, skisser og arbeidstegning.
Begrunne valg	Begrunne valg av teknikk og materialer
Samspillet mellom teori og praksis	Se nærmere på forholdet mellom teori og praksis. Anvendelse og forståelse.
Refleksjon og vurdering av kvalitet	Vurdering av egne valg og vurdering av det ferdige produktet. Kritisk vurdering om hva som fungerte bra og hva som kunne vært gjort annerledes.
Estetisk fremstilling	Bruk av tekst og bilder. Tydelig, oversiktlig med tydelige overskrifter.

Elevers utvikling

Evne til å planlegge

Første innlevering - evne til å planlegge:

Elev nr-1	Elev nr-2	Elev nr-3
<p>Jeg ønsker å lage en åpen rund julebukett i dekorativ stil.</p> <p>Jeg vil at buketten skal få en klassisk jule-følelse.</p> <p>I dette arbeidet ønsker jeg å få dominans i naturmaterialer. Jeg ønsker at det skal være enkelt, klassisk, dekorativt med klart inntrykk av jul. Jeg ønsker dominans av runde former. Som de runde formene ønsker jeg å bruke røde nelliker og roser, og kongler. For å skape en kontrast til de røde blomstene vil jeg bruke gran, pistache og Plumosus.</p>	<p>1 Innledning</p> <p>Her på vg2 blomst har vi fått i oppgave å lage en julebukett. Jeg skal lage en lav tett buket med nellik-ferant. Buketten skal ha fem røde julekuler fem kongler og ilox. Underlaget skal lages med gran og syress. Jeg tror at disse materialene kan passe fint sammen og skape julestemning. Buketten er en dekorativ stilform.</p> <p>Jeg skal begynne med å stifte 5 kongler og 5 matte julekuler, etterpå skal jeg klippe opp ønsket lengde på granen og syressen og rense stilkene sånn at det ikke kommer noe rusk i bindepunktet. Jeg skal også snitte nelliken i ønsket lengde.</p>	<p>Innledning</p> <p>I denne dokumentasjonen skal du få se hele prosessen av julebuketten som eg skal lage, helt fra ideutvikling til ferdig produkt. Denne oppgaven er den største som vi har hatt og den siste før vi skal ha juleferie, så nå må vi vise hva vi har lært gjennom det første halvåret her på skolen. Hver gang når vi får en oppgave sår alltid felles læremål, det står det alltid hva vi skal vise i oppgaven. Det som står at vi skal vise i oppgaven nå er ideutvikling og planlegging til en julebukett, og lage buketten du har planlagt.</p> <p>Vi fikk lov til å velge blomster/varer selv i denne oppgaven og de blomstrene/varene som eg valgte å bruke var Amaryllis, Rex, aspidistra, kongler og glitter.</p>

Elev nr-1: nevner ikke oppdraget, og det kommer ikke frem at hun har en plan for arbeidet i forhold til kunde eller oppdraget.

Elev nr-2: har en innledning som forteller litt om oppdraget. Under moodboarden beskriver hun en plan for hva hun tenker å gjøre.

Elev nr-3: har en innledning som forteller om oppdraget. Hun beskriver ikke planen i forhold til kunde eller oppdraget.

Siste innlevering – evne til å planlegge

Elev nr-1	Elev nr-2	Elev nr-3
<p>2 Ideutvikling</p> <p>Denne har vært et lite utvalg av blomster som jeg har valgt ut til å bruke i min blomsterdekorasjon. Jeg har valgt ut blomster som er forskjellige i farge og form, og som passer godt sammen. Jeg har også valgt ut blomster som er forskjellige i størrelse, og som passer godt sammen. Jeg har også valgt ut blomster som er forskjellige i farge og form, og som passer godt sammen. Jeg har også valgt ut blomster som er forskjellige i størrelse, og som passer godt sammen.</p>	<p>1 Ideutvikling</p> <p>1.1 Moodboard</p> <p>Her har jeg laget et moodboard med de forskjellige blomstene vi fikk velge mellom. Her er det dominans i runde former og duse, lyse farger.</p>	<p>Innhold</p> <p>Det nærmer seg slutten av skoleåret og det er på tide med å ta eksamen i blomsterdekorasjon. Torsdag 24. juni klokken 09:00 ble det ut oppgaven. Vi kunne velge mellom det å enten lage en blomsterdekorasjon med en valgt teknikk og en corsage med stifteteknikk som passer til brudebuketten eller lage en liten brudebukett eller brudepikebukett med stifteteknikk og det var det som jeg valgte å gjøre. I tillegg til dette skulle lagges en dokumentasjon som skulle innhales all fra ide til ferdig produkt, for eksempel skisser, moodboard, arbeidsprosessen og til slutt hva vi har lært disse 2 dagene, alt dette skulle være inne på freitag 25. juni klokken 14:00.</p> <p>Verdier/kriterier / brudebukett</p> <p>Prosjektene – Blomsterbuketten har gode prosjekter.</p> <p>Teknikk – Blomsterbuketten har god teknikk. Følg alle punkter for teknikken for bukettene.</p> <p>Materiellvalg – Vi har gjennomarbeidet materialet/teknikken, materialet har gode former, når det gjelder form, farge, overflate og konsistens. Vi er godt fornøyd med resultatet.</p> <p>Form og farge – Alle blomsterbuketter viser gjennomarbeidet arbeid/valg, runde og bløtse.</p> <p>Arbeidsprosessen og arbeidsprosessen – Blomsterbuketten har høy arbeidsprosessen. Her er arbeidsprosessen en meget god prosess. Her er god faglig kompetanse.</p> <p>Materiellvalg og arbeidsprosessen – Blomstene får en utvirket arbeidsprosessen, blomstene blir behandlet med respekt. I blomsterbuketten kommer alle blomster til sin rette, ingen blomster blir overfylt med blomster. Alle i forhold til størrelsen på blomsterbuketten. Blomsterbuketten er ikke overfylt med blomster.</p> <p>Innhold</p> <p>Innhold</p> <p>Her har jeg laget et moodboard som inneholder bilder av de forskjellige blomstene som jeg har valgt ut til å bruke i min blomsterdekorasjon. Jeg har valgt ut blomster som er forskjellige i farge og form, og som passer godt sammen. Jeg har også valgt ut blomster som er forskjellige i størrelse, og som passer godt sammen. Jeg har også valgt ut blomster som er forskjellige i farge og form, og som passer godt sammen. Jeg har også valgt ut blomster som er forskjellige i størrelse, og som passer godt sammen.</p>

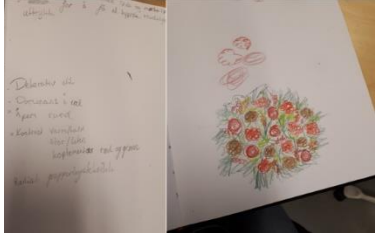

Elev 1- Har en planlegging. Det er tekst og ingen bilder-

Elev 2 - presenterer sin planlegging sammen med bilder, knytter begrunnelse for valg av blomster til bildene.

Elev 3 – Vise materialvalget med bilder og tekst. Her en tekst hvor hun beskriver sin planlegging

Ideutvikling

Første innlevering - ideutvikling

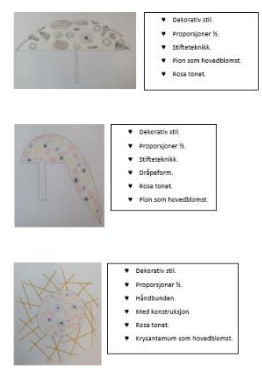
Elev nr-1	Elev nr-2	Elev nr-3
 <p>I dette arbeidet ønsker jeg å få dominans i naturmaterialer. Jeg ønsker at det skal være enkelt, klassisk, dekorativt med klart inntrykk av jul. Jeg ønsker dominans av runde former. Som de runde formene ønsker jeg å bruke røde nelliker og roser, og kongler, for å skape en kontrast til de røde blomstene vil jeg bruke gran, pistache og Plumosus.</p> 	<p>3 Skisser</p> <p>De tre skissene mine og på tegningen til venstre har jeg skissert tre forskjellige buketter. Alle tre skisser er tegnet med de samme varene. Den øverste buketten på tegningen er en enkel åpen buketten med proporsjoner 2/3-1/3, og de to nederste er en liten tett med proporsjoner 1/2-1/2.</p> <p>På tegningen til venstre har jeg tegnet en sirkel rundt den jeg skal lage. Arbeidstegningen er på bildet til høyre hvor jeg har skrevet hvilke varer jeg skal ha med i buketten og hvilke farger. Jeg tegnet buketten fra siden og opp i fra.</p> <p>2 Moodboard</p> <p>Jeg har laget et moodboard med forskjellige buketter og litt julepynt. Jeg ble mest inspirert av de lave tette buketten. Jeg har tenkt å lage en buketten med mest runde former og lekne linjer, og det røde skal dominere. Jeg tenker at rød er en farge som de fleste forbinder med jul, som er grunnen til fargevalg. Materialene jeg skal bruke synes jeg skaper julestemning og tenker at de blir fine sammen.</p>	<p>Ideutvikling</p> <p>Moodboard</p> <p>Jeg er ikke ferdig på å lage moodboardet og spesielt ikke på ovennevnte bilder det betyr som er ferdig. Jeg forstår ikke hvordan man kan lage det så det ser fint ut. Jeg prøver å få inn de naturlige stoffene og stoffene som ikke er det like som på foto. Jeg tenker med agurkblom og kongler og amaryllis fordi det er det som er brukt i buketten. Jeg tenker å bruke de forskjellige stoffene moodboardet fordi jeg vil ha det ferdig på en uke og vil lage buketten.</p> <p>Skisse 1</p> <ul style="list-style-type: none">• En amaryllis som hovedblomst• 1/3 og 2/3• Formal stil• Stiv brun tråd til å skjule bindepunktet• Parallell ikke spiral• Bøyd blad• Ilex rundt stilken av amaryllisen• Kongler i bindepunktet

Elev nr-1: selv om ideutviklingen fremstår som enkel, er det et veldig godt fagspråk i teksten til moodboarden. Det er skisser som er enkelt presentert, skissene har faglige kommentarer.

Elev nr-2: Har en enkel ideutvikling, hun har med noen faglige kommentarer sammen med skissene. Det er ikke variasjon i ulike ideer på buketten.

Elev nr-3: Har laget en moodboard, hvor det er et inntrykk av hvilke blomster hun skal bruke. Det er ikke faglig kommentarer mer enn materialvalg. Skissene har liten variasjon og det er teoretiske punkter knyttet til skissene.

Siste innlevering- Ideutvikling

Elev nr-1	Elev nr-2	Elev nr-3
<p>Moodboard:</p> <p>Fargeutprøving:</p> 	 <p>Her er et moodboard som viser hvilke brudebuketter jeg har blitt inspirert av, og en oversikt over hvilke blomster jeg har tenkt å ha i min brudebukett.</p> <p>Jeg har valgt en del runde former som Nelik/ Dianthus, Peoner/ Peonia og Stjernesjerm/ Astrantia major som gir stor liten kontrast. Har også en del lyse, duse farger og nyanser som for eksempel de lysrosa Peonene/ Peonia og de mer lyse Astilbe/ Astilbe arendsiis som er en lys mørk kontrast. Det er dominans i litt fluffy eller myker overlateteksturer som Astilbe/ Astilbe arendsiis og Marikåpe/ Alchemilla har, som er kontrast til den silkenyke overflaten til Peoner/ Peonia.</p> <p>12 Skisser</p> <p>Her har jeg skissert fire brudebuketter med forskjellige blomster, den ene brudebuketten er en watherfal bukett. Jeg har laget en oversikt over hvilke blomster jeg har i hver skissert brudebukett.</p>	<p>Ideutvikling Moodboard</p> <p>Her har jeg laget et moodboard som inneholder bilder av de levende materiene som jeg skal bruke. Her er det alle varer som er gode å jobbe med og vil fungere meg til å få rett form på buketten. Her er det ganske enkelt å se hvilken farge jeg skal jobbe med og få rett form på buketter. Her har jeg valgt å bruke, spisse og runde former har jeg valgt å bruke.</p> <p>Her er det å se på dette moodboardet for jeg skal jobbe med å finne i form og farger til å jobbe videre med i prosessen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dekorativ stil. • Proporsjoner 1:1. • Stoffteknikk. • Blom som hovedblomst. • Rosa tonet. <ul style="list-style-type: none"> • Dekorativ stil. • Proporsjoner 1:1. • Stoffteknikk. • Guldfarve. • Rosa tonet. • Blom som hovedblomst. <ul style="list-style-type: none"> • Dekorativ stil. • Proporsjoner 1:1. • Midtstuden. • Med konstruksjon. • Rosa tonet. • Krysanterium som hovedblomst.

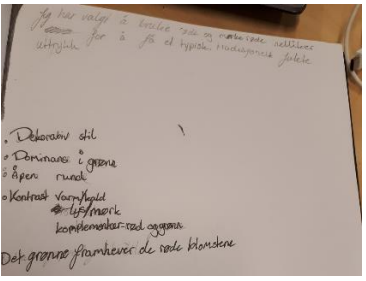

Elev 1 – har stor utvikling i presentasjon av ideutvikling, har med et moodboard som viser stil og uttrykk. Bruker bilder av blomster til å vise materialutprøving. Skissene er pent presentert med farger og navn på blomster.

Elev 2 – Har en visuell presentasjon av materialvalg. God skisser som er tydelige og pent presentert.

Elev 3 – En tydelig ideutvikling hvor hun bruker tekst og bilder. Til skissene tar hun i bruk begreper og faguttrykk.

Begrunne valg

Første innlevering – begrunne valg

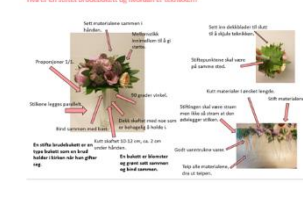

Elev nr-1	Elev nr-2	Elev nr-3																
 <p>Har valgt å bruke rød og mørke røde nettkuler for å få et typisk nordnorsk juletre</p> <ul style="list-style-type: none">• Dominant stil• Dominans i grønne• Åpen rund• Kontrast: Varm/hvitt• Lys/mørk• Komplementær-rød og grønn <p>Det grønne framhever de røde blomstene</p>	<h4>4. Begrunnelse av valg av blomster</h4> <p>Form Den røde fargen på nellikene/ferari og julekulene dominerer i julekulestellet. De røde fargene i stellet er komplementærkontrast til det grønne grønne/ grønn blått og cupressus/ sempervivens skemaet.</p> <p>Lett Det er dominans i enkelte farger. Det/ kristorn</p> <p>Overflate Den gatte/ blanke overflaten til leks/ kristorn er kontrast til den matte overflaten til nellik/ ferari, som er kontrast igjen til de litt metalliske røde julekulene.</p> <p>Stem Det dominerer i runde former: julekulene, nellik/ ferari, kongler og leks/kristorn.</p> <p>Etas Det er stor/lite kontrast mellom julekulene, siden det er både store og noen litt mindre kuler. Det er også stor kontrast mellom de små leks/ kristorn og julekulene.</p> <p>Etasus Siden kristorn er plassert ytterst, blir ved en rand som skaper en kulans i utseendet.</p> <p>Volum Plasseringen til leks/ kristorn gjør at det skaper volum i blomstestellet/julekulestellet.</p> <p>Materialene jeg skal bruke:</p> <table border="0"><tr><td><u>Snitt blomst</u></td><td><u>Andre materialer</u></td></tr><tr><td>Nellik/Ferari</td><td>Stiftet kongler</td></tr><tr><td><u>Snitt gren</u></td><td>Stiftet julekuler</td></tr><tr><td>Sypress/ cupressus sempervivens</td><td></td></tr><tr><td>Gran/ picea abies</td><td></td></tr><tr><td>Ilex/ kristorn</td><td></td></tr></table>	<u>Snitt blomst</u>	<u>Andre materialer</u>	Nellik/Ferari	Stiftet kongler	<u>Snitt gren</u>	Stiftet julekuler	Sypress/ cupressus sempervivens		Gran/ picea abies		Ilex/ kristorn		<h4>Begrunnelse av valg av blomster</h4> <p>Grunnen for at jeg valgte de blomstene som er valgt er fordi de har meg tenke jul når jeg ser de. Anaryllis er en juleblomst og ville ha den rød fordi det gir meg litt mer julestemning. Eg valgte og å ha med Ilex, det gjorde og fordi eg synes at de røde bærerne gir det litt mer juleste og eg føler at de passer godt i lag med amaryllis fordi Ilexen kommer til med å være siden av den grønne lange amaryllis stilken. Så bestemte og eg følte at et aspilstra blad lager en bukside. Så bestemte og meg for å ha 2 kongler nedest i bindopunktet fordi eg synes at det er julest fint med kongler og eg følte at det manglet noe som var ikke bare grønt eller rødt og eg følte at en brun kongle hadde passet veldig godt i lag med resten av materialene.</p> <p>Lista over blomster som brukes – norsk og botanisk navn</p> <table border="0"><tr><td></td></tr><tr><td>Norsk: <u>Bilde/ferari</u></td></tr><tr><td>Botanisk: <u>Amaryllis</u></td></tr><tr><td></td></tr></table>		Norsk: <u>Bilde/ferari</u>	Botanisk: <u>Amaryllis</u>	
<u>Snitt blomst</u>	<u>Andre materialer</u>																	
Nellik/Ferari	Stiftet kongler																	
<u>Snitt gren</u>	Stiftet julekuler																	
Sypress/ cupressus sempervivens																		
Gran/ picea abies																		
Ilex/ kristorn																		
																		
Norsk: <u>Bilde/ferari</u>																		
Botanisk: <u>Amaryllis</u>																		
																		

Elev nr-1; Har noen enkle begrunnelser for valg, som er presentert sammen med skissene.

Elev nr-2: Det er fyldig beskrivelse av valg av materialer, i forhold til form, farge, linje og overflatekontraster. Det er ikke begrunnelse for valg, når det gjelder stilform eller teknikk

Elev nr-3: Har noen bilder av valgte materialer, disse knyttes ikke til teksten. Det er noen begrunnelser for valg av blomster i teksten over bildene.

Siste innlevering – Begrunne valg

<p>Elev nr-1</p> <p>1 Vareliste</p> <table border="0"> <tr> <td>Sorothell "blåk her"</td> <td>Sesuvium stort</td> <td>Mordvinfrøstuka</td> <td>Astrantse</td> </tr> <tr> <td>Astilbe</td> <td>Astilbe rødt</td> <td>Silberfiallis</td> <td>Saustragete</td> </tr> <tr> <td>Astilbe / Starbloss</td> <td>Clivia</td> <td>Solblomst</td> <td>Rosaandros</td> </tr> <tr> <td>Clivia</td> <td>Peonia</td> <td>Hydrangea</td> <td>Peonia</td> </tr> <tr> <td>Peonia</td> <td>Peonia</td> <td>Hydrangea</td> <td>Peonia</td> </tr> <tr> <td>Astilbe</td> <td>Astilbe</td> <td>Hydrangea</td> <td>Peonia</td> </tr> </table> <p>Jeg vil lage en brudebukett med ulike blomster. Jeg vil bruke noen røde blomster for å få en god kontrast til de andre blomstene. Jeg vil bruke noen grønne blomster for å få en god kontrast til de andre blomstene. Jeg vil bruke noen hvite blomster for å få en god kontrast til de andre blomstene.</p>	Sorothell "blåk her"	Sesuvium stort	Mordvinfrøstuka	Astrantse	Astilbe	Astilbe rødt	Silberfiallis	Saustragete	Astilbe / Starbloss	Clivia	Solblomst	Rosaandros	Clivia	Peonia	Hydrangea	Peonia	Peonia	Peonia	Hydrangea	Peonia	Astilbe	Astilbe	Hydrangea	Peonia	<p>Elev nr-2</p> <p>1 Ideutvikling 1.1 Moodboard</p> <p>Her har jeg laget et moodboard med de forskjellige blomstene vi fikk velge mellom. Her er det dominans i runde former og duse, lyse farger.</p> <p>Her er et moodboard som viser hvilke brudebuketter jeg har blitt inspirert av, og en oversikt over hvilke blomster jeg har tenkt å ha i min brudebukett.</p> <p>Jeg har valgt en del runde former som Nellik/ Dianthus, Peoner/ Peonia og Stjerneskjerm/ Astrantia major som gir stor liten kontrast. Har også en del lyse, duse farger og nyanser som for eksempel lysrosa Peoner/ Peonia og de mer lyse Astilbe/ Astilbe arendisli som er en lys mørk kontrast. Det er dominans i det bluffy eller myker overflatestruktur som Astilbe/ Astilbe arendisli og Marikåper/ Alchemilla her, som er kontrast til den silikemyke overflaten til Peoner/ Peonia.</p> <p>2 Stiftet brudebukett</p> <p>En brudebukett er en bukett tilpasset til en brud. Det er et unikt arbeid, en original hver gang. Buketten lages ved hjelp av stålstråder og blomsterteip/ floratape. Dette er en teknikk som oftest gjøres slik at forholdet mellom blomster og skaft får en bestemt vinkel som gjør buketten god å bære.</p> <p>I en stiftet brudebukett blir stilkene kuttet i bindepunktet og erstattet med stålstråder, som gjør at materialet kan bøyes i den posisjonen eller vinkelen du ønsker. Deretter leipes det med grønn/ hvit blomsterteip/ floratape. Bindepunktet skal være rett under stiftetpunktet.</p>	<p>Elev nr-3</p> <p>Sol Jeg har valgt å lage brudebuketten min i dekorativ stoffform. Dekorativ stoffform er den stoffformen som er mest brukt i buketter.</p> <p>Kjennetegn på en dekorativ brudebukett.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▼ Avgrenset, åpen og klar ytre form. ▼ Masse blomster og forskjellige typer. ▼ Her både indre og ytre form. ▼ Ofte klar dominans av form eller farge. ▼ Frodighet og volum. ▼ Arbeide med skaker i for eksempel farge, form og overflate. ▼ Noen bruker kontraster i form, farge, overflate og farger. ▼ Bruk jevn og likevekt. ▼ Blomsterelementet er symmetrisk og asymmetrisk. <p>1.1 Ideutvikling Moodboard</p> <p>Her har jeg laget et moodboard som inneholder bilder av de levende materialetene som jeg skal bruke. Når jeg ser de disse materialetene som jeg har valgt ser jeg at de er alle varianer som er gode å jobbe med og vil hjelpe meg til å få rett form på buketten.</p> <p>Her er det ganske enkelt å se hvilken farge jeg skal jobbe med og i tillegg kan du se hvilken form jeg har valgt å bruke. Spise og runde former har jeg valgt å bruke.</p> <p>Med det å se på dette moodboardet får jeg god inspirasjon både i form og farge til å jobbe videre med ideene.</p> <p>2.1.1 Hvordan er stiftet brudebukett og hvordan er stiftetpunktet?</p>
Sorothell "blåk her"	Sesuvium stort	Mordvinfrøstuka	Astrantse																							
Astilbe	Astilbe rødt	Silberfiallis	Saustragete																							
Astilbe / Starbloss	Clivia	Solblomst	Rosaandros																							
Clivia	Peonia	Hydrangea	Peonia																							
Peonia	Peonia	Hydrangea	Peonia																							
Astilbe	Astilbe	Hydrangea	Peonia																							

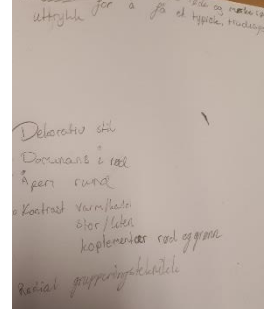

Elev 1 – Viser begrunnelse for valg på en visuell måte, det er noen begrunnelser for valg.

Elev 2 - Viser begrunnelse for valg i flere faser i dokumentasjonen. Hun bruker tekst og bilder for å vise sine valg.

Elev 3 – bruker i stor grad tekst og bilder for å få frem sine begrunnelser for valg.

Samspill mellom teori og praksis

Første innlevering – samspill mellom teori og praksis

Elev nr-1	Elev nr-2	Elev nr-3
	<p>4. Blomstestilte av røde og hvite blomster</p> <p>Stilte Den røde fargen på ballkornet og kulestjerne dominerer i blomstestilten. De røde fargene i blomsten er komplementærkontrast til den grønne-grønne/brune fargen og komplementær kontrast til den grønne-grønne/brune fargen.</p> <p>Form Stilten er dominans i uttrykket - den er krøtten.</p> <p>Form Den girmer blanke overflaten til den krøtten er kontrast til den matte overflaten til ballkornet/ helen, som er kontrast igjen til de lite metalliske røde blomstene.</p> <p>Form Den dominerer i runde former - blomstene, ballkornet/ helen, kulestjerne og blomstestilten.</p> <p>Det er stor kontrast mellom blomstene, siden det er både store og noen litt mindre blor. Det er også stor kontrast mellom de små blomstene og blomstene.</p> <p>Form Blomst/ krøtten er plassert ytterst hele veien rundt som slipper en balanse i arbeidet.</p> <p>Form Plasseringen til blomst/ krøtten gir at det slipper volum i blomstestilten/blomstestilten.</p>	<p>Skisse 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • En amaryllis som hovedblomst • 1/3 og 2/3 • Formal stil • Stiv brun tråd til å skjule bindepunktet • Parallell ikke spiral • Bøyd blad • Ilex rundt stikken av amaryllisen • Kongler i bindepunktet

Elev 1 – det kommer i liten grad frem samspill mellom teori og praksis.

Elev 2 Har gode begrunnelser for valg av blomster, det er ikke bilder knyttet til disse begrunnelsene

Elev 3 – Knytter teori, begreper og faguttrykk til skissene sine.

Siste innlevering – samspill mellom teori og praksis

Elev nr-1	Elev nr-2	Elev nr-3
<p>Bakgrunn har dominerte i mørke farger, som gir en god kontrast til de lyse blomstene. Det har også stor lys kontrast mellom de store peonier og de små blåkampene og daisyene. Det har dominerte i rødsfargede blomster og grønne farger.</p> <p>Det er et innslag av mer romantisk preg på grunn av de mørke tonene og dramatiske kontraster i både farge og form.</p> <p>Sebe arbeidet med buketter tok ca 3,5 timer.</p> <p>Bakgrunns ville løst ca 3000kr.</p> <hr/> <p>Jeg vil lage en bukett med stilfulle blomster. Jeg vil bruke noen mørke blomster for å få en god kontrast til de lyse blomstene. Jeg vil bruke noen små blomster som for eksempel blåkamp og daisy for å få en god kontrast til de store blomstene. Jeg vil bruke noen blomster som er lyse og som gir en god kontrast til de mørke blomstene. Jeg vil bruke noen blomster som er røde og som gir en god kontrast til de lyse blomstene.</p> <p>3</p>	 <p>Her er et moodboard som viser hvilke brudebuketter jeg har blitt inspirert av, og en oversikt over hvilke blomster jeg har tenkt å ha i min brudebukett.</p> <p>Jeg har valgt en del runde former som Nelikk/ Dianthus, Peoner/ Peonia og Stjerneskjerm/ Anemone majar som gir stor liten kontrast. Har også en del lyse, dupe farger og mynsner som for eksempel de lyse peonier/ Peonia og de mer lyse Adillbe/ Astilbe gjensid som er en lys mark kontrast. Det er dominans i litt fluffy eller myker overflate teksturer som Adillbe/ Astilbe arendis og Marikåpe/ Alchemilla her, som er kontrast til den silikemyke overflaten til Peoner/ Peonia.</p> <h3>2 Stifet brudebukett</h3> <p>En brudebukett er en bukett tilpasset til en brud. Det er et unikt arbeid, en original hver gang. Buketten lages ved hjelp av stilbrøder og blomster/teip/foratap. Dette er en teknikk som oftest gjøres slik at forholdet mellom blomster og skaff får en bestemt vinkel som gjør buketten god å bære.</p> <p>I en stifet brudebukett blir silikene kuttet i bindepunktet og erstattet med stilbrøder, som gjør at materialet kan bøyes i den posisjonen eller vinkelen du ønsker. Deretter teipes det med grønn/ hvit blomster/teip/foratap.</p> <p>Bindepunktet skal være rett under stiftepunktet.</p>	<h4>Egen vurdering</h4> <p>Analys av ferdig produkt</p> <p>Form: De form kontrasterer da farger i denne buketter er for eksempel åpen og lukket siden det er noen blomster som har åpne og noen som ikke har. Slike og mørke, krykkertem og bladerne mens blomstene er lyse.</p> <p>Løper: Krykkertembladerne slapper tynter løper høyt og krysser over hele buketten.</p> <p>Overflate: Det er veldig myke å ta på blomstene, men de er litt stive mens det er en god kontrast til de som er litt stive.</p> <p>Farger: I denne buketter finner du en lys mark kontrast. Det.</p> <p>Volum: Det er ikke mye volum i denne buketter mens det er røde så at de ser ikke så mye ut.</p> <p>Balance: Buketten er asymmetri siden det er ikke så på begge sider.</p> <p>Proportjoner: I en stifet brudebukett er proporsjonene i buketter bindepunktet og i neste brudebuketter.</p> <p>Jeg følte at det gikk helt greit å lage brudebuketten men det var noe som jeg skulle ønske at jeg hadde fått det bedre til. Jeg tok for eksempel at noen blomster i buketter og hadde ikke noen blomster mellom dem. Det ble vanskelig å lagge buketter og det ble litt vanskelig å lagge buketter og det ble litt vanskelig å lagge buketter.</p> <p>Stil</p> <p>Jeg har valgt å lage brudebuketten min i dekorativ stilform. Dekorativ stilform er den stilformen som er mest brukt i buketter.</p> <p>Kjennetegn på en dekorativ brudebukett.</p> <ul style="list-style-type: none"> Avgranset, åpen og klar ytre form. Masser blomster og forskjellige typer. Har både lyse og ytre form. Ofte klar dominans av form eller farge. Frodighet og volum. Jakobide med blader i for eksempel farge, form og overflate. Noen bruker kontraster i form, linjer, overflate og farger. Bråk jern og tydelig rytme. Blomsterarbeidet er symmetrisk og uasymmetrisk. <p>Hva er en stifet brudebukett og hvordan er strukturen?</p> <p>Identifisering</p> <p>Her har jeg laget et moodboard som viser hvilke blomster jeg har tenkt å bruke i min brudebukett. Jeg har valgt en del runde former som Nelikk/ Dianthus, Peoner/ Peonia og Stjerneskjerm/ Anemone majar som gir stor liten kontrast. Har også en del lyse, dupe farger og mynsner som for eksempel de lyse peonier/ Peonia og de mer lyse Adillbe/ Astilbe gjensid som er en lys mark kontrast. Det er dominans i litt fluffy eller myker overflate teksturer som Adillbe/ Astilbe arendis og Marikåpe/ Alchemilla her, som er kontrast til den silikemyke overflaten til Peoner/ Peonia.</p>

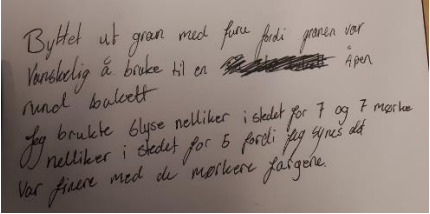

Elev 1 – Det er ingen tydelig utvikling på samspill på teori og praksis hos elev 1, det er noe teori som er knyttet til praktisk arbeid i teksten, uten å kombinere dette med bilder.

Elev 2 – Bruker bilde til å begrunne valg av materialer, har med teori om brudebukett med kombinerer ikke dette med bilder.

Elev 3 - Bruker mye bilder og knytter disse sammen med teori, begreper og faguttrykk.

Refleksjon og vurdering av kvalitet

Første innlevering – refleksjon og vurdering av kvalitet

Elev nr-1	Elev nr-2	Elev nr-3
	<p>7 Egenvurdering</p> <p>Vi i 20HB fikk i oppgave i å lage en julebukett, jeg valgte å lage en liten tett bukett.</p> <p>Det jeg synes ble bra med buketten min, var at materialene var fine i sammen og at det passer til tema jul.</p> <p>Det ble litt forandringer i hva materialer som jeg skulle bruke, for jeg skulle egentlig bruke syrpess, men i stedetfor brukte jeg krusyress. Jeg synes det ble fint med krusyress også.</p> <p>Jeg synes ikke at jeg fikk til formen helt og fikk ikke helt til det med 90 grader. Og det ble ikke så bra når jeg stiftet leksen for å få det til å ligge. Stilkene ble</p>	<p>Egenvurdering</p> <p>Sånn ser buketten ut til slutt. Den ble ikke helt slik som eg hadde lyst på og eg så noen feil som eg prøvde å lage men eg følte at eg fikk det ikke til sånn som eg hadde lyst på. Eg hadde tenkt å ha en bukett på buketten og til å lage den bakside skulle eg bruke eksplisitt. Men vi fikk ikke tak i det fordi eg trengte bare 1 og man må ligge mange sammen så det hadde ikke vært bra å ligge mange hvis man skulle bare bruke en, så eg måtte finne på noe annet. Det som eg synes at er en feil som eg så straks når eg hadde bundet den sammen at den ene amaryllisen var klemt. Det er noe som man må passe på og eg skal tenke mye på det neste gang eg setter sammen en bukett som har slike stikker. Eg brukte først bast og så brukte eg hemp til å skjule basten, det var første gang som eg gjorde det så det var litt vanskelig. Så var det en annen feil som eg gjorde men eg måtte bare ha den sånn, alle stilkene skal alltid være like lange men på grunn av det at leksen var så kort og eg hadde lyst til at den skulle gå litt opp med stilkene like bare var det i ordspillet så stilkene på den ble kanskje mye kortere an de andre. Eg synes at det var gøy at vi fikk velge selv hvilken blomst vi fikk lage noe av. Eg ble ikke helt fornøyd med hvordan den så ut men jeg skal prøve å gjøre den bedre neste gang.</p>

Elev 1 – det kommer i liten grad frem refleksjoner eller evne til å vurdere kvalitet. Hun byttet blomster for de ble for vanskelige å bruke, det er ikke refleksjoner og faglige begrunnelser for hvorfor hun byttet blomster.

Elev 2 – har bilde av det ferdige blomster arbeidet, hun skrive hva hun synes om det ferdige blomsterarbeidet uten refleksjoner eller faglige begrunnelser.

Elev 3 – Har ikke bilder. Har noen begrunnelser for hva hun tenker og mener og det ferdige arbeidet og prosessen. Det kommer i liten grad frem refleksjoner eller faglige begrunnelser

Siste innlevering – refleksjon og vurdering av kvalitet

Elev nr-1	Elev nr-2	Elev nr-3
<p>5 Refleksjon og vurdering av eget arbeid</p> <p>Løsningsdrøining: Jeg synes det gikk greit. Hos jeg skulle gjort det igjen, vil jeg hatt mer medlemsstikk og eventuelt lagt iklukkene på mindre. Jeg fikk ikke til avslutningstekst, men ellers synes jeg det gikk ok.</p> <p>Analyse: Buketten er sterkt preget av kontrastene. Kontrastene mellom de mørke blader og de lyse blomstene gjør at de blir fremhevet. Det er stor kontrast mellom de store peonene og de små blomstene og aksentene.</p>	<p>6 Egenvurdering</p> <p>Vi på vg2 blomsterdekoratorer fikk i oppgave å lage en brudebukett. Vi kunne velge mellom å lage en bukett med valgfri teknik, og i tillegg lage en corsage med stifteteknikk som skal passe til brudebuketten. Eller lage en liten brudebukett eller brudepøkket med stifteteknikk.</p> <p>Jeg valgte å lage en liten klassisk brudebukett med stifteteknikk.</p> <p>Jeg er fornøyd med valg av blomster og farge den fikk et vårlig/ sommerlig uttrykk. Jeg ble også fornøyd med formen.</p> <p>Jeg fikk ikke til å plassere blomstene helt sånn som jeg tenkte, jeg tenkte egentlig å bruke en av Peonene/ Peonene til toppblomst, i stedetfor endte Stjernesjerm/ Astrantia major på toppen.</p> <p>7 Løring</p> <p>Det jeg har lært har jeg egentlig fått erfaring med fra før av, og det er at stifting tar lang tid.</p>	<p>4 Egenvurdering</p> <p>Analyse av ferdig produkt</p> <p>Form: De form kontrastene du finner i denne buketter er for eksempel farge og bukettens størrelse og er noen ganger som har gjort seg men ikke alle. Stilen og formen, kontrastene mellom de mørke aksentene er rund.</p> <p>Løser: Kontrastene mellom de mørke aksentene og de lyse blomstene.</p> <p>Overflate: Det er veldig mye til på blomst, netten og i tillegg, mens det er en grunn å ta på blomstene og fargen har en glatt overflate.</p> <p>Farge: I denne buketter finner du en lys og mørk kontrast. Den.</p> <p>Volum: Det er ikke mye volum i denne buketter men det er rikt på så de ser ikke kjedelige ut.</p> <p>Stil: Buketten er ryddig siden den er ikke så så høye side.</p> <p>Preparasjon: I en stift buketter er aksentene i overfor brudebuketter og li, derforfor brudebuketter.</p> <p>Jeg følte at det gikk helt greit å lage brudebuketten men det var noe som jeg skulle ønske at jeg hadde fått det bedre til. Jeg tok for eksempel en liten netten i slutten av buketter og hadde ikke noen andre blomster under den. I tillegg hadde jeg ikke fått den til å bli helt som buketter til det skulle bli ferdig den og hatt de andre aksentene der det var. Så er jeg glad at jeg kunne gjøre litt en ferdig evaluering der jeg fikk bruke til den 90 grader vinkelen, det hadde kanskje vært ønskelig hvis jeg hadde vært til mer medlemsstikk. Etter de var og formid med korsetten formen og fargene ble i lag og farge at det gikk helt greit.</p>

Elev 1 – har noen refleksjoner og en liten analyse, det er ikke brukt bilder i denne fasen.

Elev 2 – har ikke brukt bilder, det er noen refleksjoner, og noen faglige begrunnelser til forbedring.

Elev 3 – har bilde av det ferdige blomsterarbeidet, her vurderer hun eget blomsterarbeid med noen faglige begrunnelser. Det er noen refleksjoner. Sammen med egenvurderingen har hun en analyse av det ferdige blomsterarbeidet.

Når det gjelder kategorien estetisk fremstilling har alle 3 elevene en fremside med farger, de gjenspeiler ikke faget vårt. Og de gjenspeiler ikke innholdet, vi leser at dette handler om en julebukett, men ikke noe visuelt med bilder. I fasene i arbeidsprosessen er det i liten grad brukt bilder. Skissene er ikke redigert for å bli presentert på en bedre måte. Det har ikke vært fokus på den estetiske fremstillingen hos noen av elevene.

Siste innlevering-estetisk fremstilling

<p>Fremside</p> 	<p>Fremside</p> 	<p>Fremside</p> 																
<p>1 Vareliste</p> <table border="1"> <tr> <td>Sandell "blåk hær"</td> <td>Andelstid</td> <td>Andelstid</td> <td>Blått hær</td> </tr> <tr> <td>Andelstid</td> <td>Andelstid</td> <td>Andelstid</td> <td>Andelstid</td> </tr> <tr> <td>Andelstid</td> <td>Andelstid</td> <td>Andelstid</td> <td>Andelstid</td> </tr> <tr> <td>Andelstid</td> <td>Andelstid</td> <td>Andelstid</td> <td>Andelstid</td> </tr> </table> <p>Moodboard:</p> <p>Fargepaving:</p> 	Sandell "blåk hær"	Andelstid	Andelstid	Blått hær	Andelstid	Andelstid	Andelstid	Andelstid	Andelstid	Andelstid	Andelstid	Andelstid	Andelstid	Andelstid	Andelstid	Andelstid	<p>1 Identifisering</p> <p>1.1 Moodboard</p> <p>Hier har jeg laget et moodboard med de forskjellige blomstene vi fikk velge mellom. Her er det dominans i runde former og duse, lyse farger.</p> <p>1.2 Skisser</p> <p>Farge: Det er dominans i grønn og blått i buketten. Det er en lys markert mellom de lyse Andelstid/Andelstid and de lite merke Prunose/Peasone.</p> <p>Lager: I lager fra Andelstid/Andelstid er en kontrast til alt det som ikke har noen lag.</p> <p>Overflate: Det er dominans av fløyelslignende fra blomstene til Nellik/ Dianthus, som er kontrast til det fløyelslignende til Andelstid/Andelstid.</p>	<p>Identifisering</p> <p>Moodboard</p> <p>Hier har jeg laget et moodboard som viser ulike typer av de forskjellige blomstene som jeg skal bruke. Jeg har valgt de ulike blomstene som jeg vil bruke i bukettene. Jeg har valgt de ulike blomstene som jeg vil bruke i bukettene. Jeg har valgt de ulike blomstene som jeg vil bruke i bukettene.</p> <p>1.2</p> <p>Jeg har valgt å lage brudebuketten min i dekorativt stoff. Dekorativt stoff er den stoffet som er mest brukt i buketter.</p> <p>Kjennetegn på en dekorativt brudebukett.</p> <ul style="list-style-type: none"> Avrundet, åpen og klar vifte form. Masse blomster og forskjellige typer. Har både indre og ytre form. Ofte klar dominans av form eller farge. Frodighet og volum. Arbeide med likheter i for eksempel farge, form og overflate. Noen bruker kontraster i form, linje, overflate og farger. Brakjenn og spens rytme. Blomstestruktur er symmetrisk og usymmetrisk. <p>Hva er en stoffet brudebukett og hvordan er strukturen?</p> <p>Egenvurdering</p> <p>Analys av ferdig produkt</p> <p>Formen på form konstruksjonen du finner i denne bukett er for eksempel åpen og rund. Dette betyr at den er åpen og rund. Dette betyr at den er åpen og rund. Dette betyr at den er åpen og rund.</p>
Sandell "blåk hær"	Andelstid	Andelstid	Blått hær															
Andelstid	Andelstid	Andelstid	Andelstid															
Andelstid	Andelstid	Andelstid	Andelstid															
Andelstid	Andelstid	Andelstid	Andelstid															

Elev 1 – God fremside. Fin kombinasjon av tekst og bilder, hele dokumentasjonen har en stil og et uttrykk. Et visuelt pent moodbord, god presentasjon av materialvalg og tydelige skisser.

Elev 2 - god bruk av tekst og bilder, hele dokumentasjonen har en stil og et uttrykk. Det er

moodboard, tydelige skisser og en fin oversikt over valgte materialer. En fremside som gjenspeiler innholdet. Elev 3 – Mange bilder som viser arbeidsprosessen. Bildene har en fin stil som går igjen i hele dokumentasjonen. Det er en ryddig og tydelig dokumentasjon.

Fagprøver

Evne til å planlegge

<p><u>Lærling nr-1</u></p> <p>Oppgave 1- Brudebukett</p> <p>Brudebukett med klar fargedominans</p> <p>Bruden kommer inn i butikken for å få et pristilbud på blomster til sitt bryllup. Vi ser på noen bilder hun har med av buketter hun liker og et bilde av kjolen. Kjolen er enkel, men med mye romantiske blonde- detaljer. Hun ønsker en bukett som ikke er så alt for stor, noe jeg sier meg enig i da hun selv ikke er så stor. Vi blir enige om å ta utgangspunkt i en tradisjonell tett bukett uten heng, men med et litt mere rufset preg så det ikke blir for «stivt». Bryllupet skal holdes på hytta til familien som ligger i en skog og dette ønsker hun skal gjenspeiles i blomstene. Jeg kommer med forslag til hvilke typer av blomster jeg tenker kan passe til dette, dette gir meg en pekepinn på hva hun kan like selv om typen av blomst ikke er det viktigste for henne. Her gir hun meg frie tøyler. Jeg avtaler å sende prisoverslag på mail; bordekorasjoner, vielsespynt, corsager og blomster til blomsterpikene.</p> <p>Når hun har bekreftet tilbudet, lager jeg en liste til bestilling.</p> <p>Varene bestilles en uke innen. Når varene ankommer butikken, ser jeg nøye over at alt er av god kvalitet, de blir renset og snittet og satt til side på kjøll frem til produksjonsdagen</p>	<p><u>Lærling nr-2</u></p> <p>Oppgave 1. Brudebukett</p> <p>Denne bruden var en ung kvinne. Hennes ønske var at buketten skulle passe hennes personlighet. Hun er en åpen fi sjel med stor glede for naturen.</p> <p>Hennes ønske var å lage en stor bukett med mye volum luft, sånn at hun kunne få en bukett, som var kun for henne og ikke ut av et magasin.</p> <p>Vi kom fram til å lage en håndbundet bukett med noe stiftinger for at buketten ikke skulle bli så tung. så kom vi frem til at vi skulle ta på hamprådd rundt stilkene for å få et godt håndtak som var litt villt i utseende messig.</p>
<p><u>Lærling nr-3</u></p> <p>Oppgave 1: Brudebukett med klar fargedominans. Fri teknikk men må inneholde noe stifte teknikk.</p> <p>Moodboard:</p> <p>Materialet mitt går i ulike rosatoner, fra lys til mørkere rosa, med innspill av litt hvitt. Fra friskt grønt i ormetelgen, over til den blågrå Eucalyptusen. Materialet mitt går i søte romantiske pinner, over til en grovere overflaten til tistelen. Materialene er luftige og lette sammen. Det er sesongens varer, og skaper sommerlig stemning. Ved bruk av mye ulike, og vakre materialer, kommer buketten til å bli fillete og villt, å passe godt inn med resten av "bonderomantikken".</p> <p>Kundens ønske:</p> <p>En vårdag i midten av Mai, kommer en høy slank dan virker livlig og fornøyd, jeg møter blikket hennes men som gjør at hun føler seg velkommen, og jeg har vist i registrer henne. Hun går for å se litt på de ulike snitt fremme i butikken. Jeg lar hun få se seg litt rundt i fre høflig om jeg kan hjelpe henne med noe, eller om hun Hun ser opp og virker til å gruble litt, hun skal gifte seg lørdag 23.Juni, og har ikke bestilt noen blomster til b ute sier hun og trekker litt på smilebåndet.</p> <p>Dette skal nok ordne seg helt fint sier jeg, så lenge du noe helt spesielle materialer så fikser vi dette uten no</p> <p>Hun tar opp mobilen for å vise litt bilder, hvordan lo i brudekjolen .</p> <p>Bryllupet skal finne sted i landleige omgivelser.</p> <p>Hun har sett for seg en bukett med dominans av rosa røff. Gerne en litt villt bukett, ikke bare en vanlig te kjolen er enkel og fin, med vakre hvite blonder. Kirke</p>	<p><u>Lærling nr-4</u></p> <p>Begrunnelse av valg av teknikk, stilform og materiale</p> <p>Jeg valgte og lage en dekorativ krans med ossis underlag</p> <p>Først valgte jeg ut hvilke farger jeg ville bruke for jeg valgte blomstene, jeg valgte og gå for en sommerlig krans med rosa og hvite farger.</p> <p>Blomstervalget ble de, roser, hortensia, røde chrysantemum og arside + grantmateriale (eucalyptus og Tulle) for og dekke bunnen slik at ossisen ikke synes.</p> <p>Grantmaterialet må snittes og settes i forst for jeg begynner med blomstene jevn fordeling rundt hele kransen med de forskjellige blomstene og viktigst at orkidene synes godt da jeg ønsker at de skal være "hoved" blomsten i kransen. Viktigst at alt blir stukket godt inn i ossisen slik at det ikke er fare for at noe datter ut ved håndtering.</p>

Lærling nr-1: Viser evne til planlegging ved å ta hensyn til kundens ønsker og behov.

Bryllupet skal være på hytta, og bruden ønsker brudebuketten skal passe til omgivelsene, den

skal være rufset og ikke for stivt uttrykk. Hun sender prisoverslag til kunden og beskriver at hun er nøye med stell av varene før de skal brukes.

Lærling nr-2: Har noen beskrivelser hvor det tas hensyn til kundens behov. Kunden ønsker en stor bukett med mye luft og volum.

Lærling nr-3: Er svært detaljert i sine beskrivelser presentere kundens behov som en fortelling. I beskrivelsene kommer det frem et godt fagspråk med faguttrykk og begreper. For eksempel: *«jeg forslår en brudebukett med florete materialer av sesongens varer, slik at den blir vilter og luftig.»*

Lærling nr-4: Nevner ikke kunden og kundens behov, beskrivelsene er i jegform og hun beskriver egne valg i forhold til blomsterarbeidene hun skal lage.

Oppsummering:

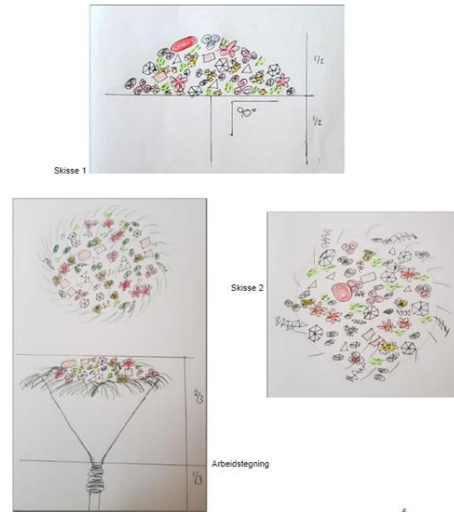
Lærlingene presenter og viser evne til å ta hensyn til kundes behov i ulik grad. To stk. velger å lage en moodboard som viser uttrykket de ønsker på brudebuketten. Lærling nr-3 er veldig detaljert og fortellende og er den som har med mest faguttrykk og begreper i sin beskrivelse med å ta hensyn til kundens behov. Lærling nr-4 never ikke kunde eller kundes behov. Lærling nr-1 viser at hun er opptatt av at bruden skal få sin drømmebukett og et opptatt av brudebuketten skal passe til omgivelsene hvor bryllupet skal være.

Ideutvikling

Lærling nr-1

Lærling nr-2

Lærling nr- 3

Arbeidstegning:

Jeg har valgt å ta utgangspunktet i skisse nr 1, en handbundet brudebukett, i dekorativ stilform. Med radial grupperinsteknikk, og sammen med noe stiftete teknikker.

Etter kundens ønske om en luftig og florette brudebukett, kommer jeg til å lage buketten

i dekorativ stilform. I den dekorative stilformen finner du frodighet og volum, å ved bruk av Atractantia, Hundeløjle og ormetelig

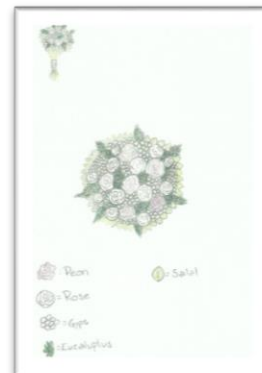
skaper buketten liv og luftighet. Buketten inneholder flere ulike materialer, som både har likskap til hverandre, men også kontraster. Slik som størrelsekontrast mellom den store runde peonen, mot de småblomstrede greinsene. Ved å bruke volum og frodighet får du trukket ut linjer og materialer, slik at buketten bygges opp

Dekorativ stilform.

- Den ytre formen er åpen, klar og avgrenset.
- Arbeidet har dybde, forskjeller.
- Mange blomster og mange sorter.
- Frodighet og volum.
- Klar dominans av former.
- Arbeidet har likheter i for eksempel farge, form eller overflate.
- Noe bruk av kontraster i form, farge og overflate.

Lærling nr-4

Lærling nr-1: Skissene er tydelige og pen presentert. Skissene har ingen beskrivelse i teksten.

Lærling nr-2: Enkle og tydelige skisser. Skissene har med proporsjoner og 90 graders vinkel

Lærling nr-3: Har tegnet 2 ulike skisser med ulike ideer, og kommer med begrunnelse på hvorfor hun velger skisse nr.1. Hun har også med valg av stilform, hvilken rolle de ulike materialene har for å oppnå stilformen.

Lærling nr-4: Har 3 ulike ideer i sine skisser. De har ingen forklaringer i teksten.

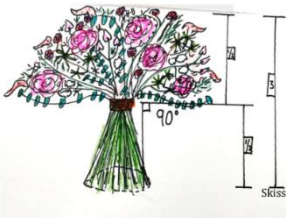
Oppsummering: Alle lærlingene har skisser. Lærling nr-1 og 3 har ingen faglige kommentarer til skissene i teksten. Lærling nr-2 har fått med proporsjoner og vinkel med på

Lærling nr-3: Presenterer sine begrunner valg av materialer med bilder. Hvor hun beskriver, formkontraster, fargekontraster og overflatekontraster. Hun begrunner stilform og teknikk. Viser med sine faglige begrunnelser god faglig forståelse.

Lærling nr-4: Har noen begrunnelser for valg, men de er ikke knyttet til teori.

Oppsummering: De 4 lærlingene presenterer begrunnelse for valg på ulik måte, 1 av de 4 lærlingene bruker bilder når hun skal gjøre rede for sine begrunnelser. Lærling nr-1 er opptatt av kundens ønsker og behov og tar sine valg ut ifra det. Lærling nr-2 har med noen begrunnelser i forhold til kunde og noen faglige begrunnelser i forhold til teori. Lærling nr-3 har faglige begrunnelser som hun knyttet til både kundens behov og teori. Særlig begrunnelse for valg av materialer i forhold til, form, fager og overfalte kontraster er grundig begrunnet. Lærling nr-4, har begrunnelser for valg, men ut fra hva hun tenkte i forhold til seg selv og krav i oppgaveteksten.

Samspill mellom teori og praksis

<h2>Lærling nr-1</h2> <p>Teknikk</p> <p>Brudebuketten er laget med en kombinasjon av to teknikker; bundet i spiral med full lengde på stilkene, og klassisk stifte teknikk. Bruden ønsker en naturlig bukkett med stilkene intakt, men samtidig med mange forskjellige blomster i. For at håndtaket ikke skal bli for massivt å holde rundt har jeg valgt å stifte ca 50% av materialene.</p> <p>På denne måten er det også mulig å oppnå den ønskede «sopp»-formen på bukketten, der blomstene får en 90 graders vinkel ut fra håndtaket. Det som skal stiftes blir snittet i lengden så de går fra bindingspunktet og opp. Ståltråden blir lagt dobbel omkring det nederste av stilkene og surret fast, deretter teipet med grønn blomsterteip. Materialene blir sprayet med vann underveis og oppbevart i cellofan for å holde på fuktigheten. Når alt er ferdig stiftest blir bukketten samlet og bundet i spiral. Skaffet blir bundet godt sammen og dekket med blomsterteip så båndet ikke skal skli når det blir bundet på.</p> <p>For å skjule teknikken på undersiden, blir denne dekket av et lag plymosis, delvis med stiftest materiale men også noe limteknikk vil bli brukt her.</p> <p>Proporsjonene er 1/2 over og 1/2 under bindingspunktet. Men vil la enkelte elementer strekke seg utenfor denne rammen, da jeg ser det som nødvendig for denne stilformen.</p> <p>Stilform</p> <p>Dekorativ stil. Du kan se inn i arbeidet. Blomstene kan gjerne overlape hverandre, være plassert i ulike høyder. Men vil i sin helhet skape en form. Her er det mengden og variasjonen i bukketten som er fokuspunktet, og ikke én bestemt blomst.</p>	<h2>Lærling nr-2</h2> <p>Teknikk</p> <ul style="list-style-type: none"> Håndbundet med litt stifsteknikk <p>Jeg har valgt å lage en håndbunden med litt stifsteknikk på grunn av at oppgaven sa at det var fin teknikk men at det måtte inneholde litt stifsteknikk</p> <p>Radial grupperingsteknikk</p> <p>Stilform</p> <ul style="list-style-type: none"> Dekorativ Stort mangfold av forskjellige blomster Frodighet og volum ytre og indre rom <p>Materialer</p> <p>Farge Dominansen i bukketten går i rosa, og da i flere rosa nyanser, samtidig som at det er kontraster i blant annet, gul mot rosa.</p> <p>Matt mot blank overflate</p> <p>Bevegelig mot beine linjer</p> <p>porsele overflate mot rustikk og glatt overflate.</p>
<h2>Lærling nr-3</h2> <p>Skisse 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Håndbundet bukkett Radial grupperingsteknikk Dekorativ stilform 90 grader ved bindepunktet Dominans i rosatoner Hoved blomst er Peoner Fin avslutning med hyssing ved handtaket. Luftig og viltet bukkett. Romantisk og røft uttrykk For en fin 90 graders avslutning, kommer jeg til å stifte dekkblader i ulike grønnmaterialene. <p>Skisse 2:</p>	<h2>Lærling nr-4</h2> <p>Begrunnelse av valg av teknikk, stilform og materiale</p> <p>Jeg valgte og lage en dekorativ krans med ossis underlag.</p> <p>Først valgte jeg ut hvilke farger jeg ville bruke for jeg valgte blomstene, jeg valgte og gå for en sommerlig krans med rosa og hvite farger.</p> <p>Blomstervalget ble de, roser, hortensia, nellik, chrysantemum og orkide + grønt materiale</p> <p>Leukalypus og lujalfar og dekke bunnen slik at ossisen ikke synes.</p> <p>Grøntmaterialene må snilles og settes i først tar jeg begynner med blomstene</p> <p>Jegn for deling i utt hull kransen med de forskjellige blomstene og viktig at orkidene synes godt da jeg ønsker at de skal være "hoved" blomsten i kransen. Viktigt at det blir stukket godt inn i ossisen slik at det ikke er fare for at noe dekker ut ved håndtering</p>

Lærling nr-1: Beskriver hva hun skal gjøre og drar med seg teori inn i beskrivelsen på en selvstendig måte.

Lærling nr-2: Har med punkter som viser hvilken teori hun tar i bruk. Har ikke noen beskriver som viser hvordan hun bruker det i sin arbeidsprosess.

Lærling nr-3: Viser skisser sammen med kulepunkter med teori. Hun har med proporsjoner, disiplin, stilform, dominans, hoved blomst og avslutning.

Lærling nr-4: Hun knytter ikke det hun har gjort til teori, men tar i bruk noen faguttrykk og begreper, som: den runde formen, oppnå litt røffere stil, hovedfarge og bindepunkt.

Oppsummering: Lærling nr-1 og lærling nr-3 knytter teori sammen med sin arbeidsprosess på en selvstendig måte. En av dem bruker skisser og bilder, den andre bruker ord. Lærling nr-2

har med teori uten å beskrive den sammen med arbeidsprosessen. Lærling nr-4, har mye beskrivelser i jegform og bruke noen faguttrykk, uten å knytte dette til teori.

Estetisk fremstilling

<p>Nr-1</p> <p>Fagprøve i Blomsterdekoratørfaget</p> <p>Planlegging og Dokumentasjon</p>	<p>Nr-2</p> 	<p>Nr-3</p> <p>FAGPRØVE I BLOMSTERDEKORATØRFAGET SOMMEREN 2018</p> 	<p>Nr-4</p> <p>Begrunnelse av valg av teknikk, stilform og materiale</p> <p>Jeg valgte og laget en dekorativ kranse med corset underlag. Først valgte jeg ut hvilke farger jeg ville bruke før jeg valgte blomstene, jeg valgte og så for en sommerlig kranse med rosa og hvite farger. Blomstervalget ble de, roser, hortensia, nelle, chrysantemum og artide + grøntmateriale (Eucalyptus og Lujul) for og disse kunne slik at ordene ikke synes. Grandmaterialelet nå snittes og seltes i forst for jeg begynner med blomstene, jevn for duking, rullet hele kranse med de forskjellige blomstene og viktig at ordene synes godt da jeg ønsker at de skal være "kone" blomsten i kranse. Valget så det blir stukt godt inn i ordene slik at det ikke er fare for at noe datter ut ved håndtering.</p>
--	---	---	--

En lærling har fremside uten bilde, to lærlinger har fremside med bilde, 1 lærling har ikke en fremside.

 <p>Innholds fortegnelse.</p> <p>Oppgave 1- Brudebukett</p> <ul style="list-style-type: none"> Planlegging Kalkulasjon, innkjøps- og utsalgspris Teknikk Stilform Skisser Arbeidsteigning Moodboard <p>Oppgave 2- Corsage</p> <ul style="list-style-type: none"> Corsage 1 Teknikk Materialer Corsage 2 Teknikk Materialer <p>Oppgave 3- Overrøkkelsesbukett</p> <ul style="list-style-type: none"> Planlegging Kalkulasjon, innkjøps- og utsalgspris Materialer Stilform Liste over Botaniske/ norske navn Skisser <p>Oppgave 4- Kranse</p> <ul style="list-style-type: none"> Planlegging Teknikk Stilform Materialer <p>Oppgave 5- Båredekorasjon</p> <ul style="list-style-type: none"> Planlegging Kalkulasjon, innkjøps- og utsalgspris Materialer Stilform Teknikk Skisser 	 <p>Innholdsfor-tegnelse</p> <table border="1"> <tr><td>Planlegging</td><td>3</td></tr> <tr><td>Innledning</td><td>3</td></tr> <tr><td>Oppgave 1. Brudebukett</td><td>4</td></tr> <tr><td>Oppgave 2. Corsage</td><td>8</td></tr> <tr><td>Oppgave 3. Overrøkkelses bukett</td><td>10</td></tr> <tr><td>Oppgave 4. Kranse</td><td>12</td></tr> <tr><td>Oppgave 5. Båredekorasjon</td><td>14</td></tr> </table>	Planlegging	3	Innledning	3	Oppgave 1. Brudebukett	4	Oppgave 2. Corsage	8	Oppgave 3. Overrøkkelses bukett	10	Oppgave 4. Kranse	12	Oppgave 5. Båredekorasjon	14														
Planlegging	3																												
Innledning	3																												
Oppgave 1. Brudebukett	4																												
Oppgave 2. Corsage	8																												
Oppgave 3. Overrøkkelses bukett	10																												
Oppgave 4. Kranse	12																												
Oppgave 5. Båredekorasjon	14																												
<p>Lærling nr-1</p>	<p>Lærling nr-2</p>																												
<p>Lærling nr-3</p> <table border="1"> <tr> <th>Norske navn</th> <th>Botaniske navn</th> </tr> <tr> <td>Ornedeleg</td> <td>Diaplysis diuretic</td> </tr> <tr> <td>Poppe</td> <td>Jacquinia</td> </tr> <tr> <td>Buskas</td> <td>Wickia</td> </tr> <tr> <td>Peon</td> <td>Peonia</td> </tr> <tr> <td>Veronica</td> <td>Veronica</td> </tr> <tr> <td>Tilke</td> <td>Thymus greek</td> </tr> <tr> <td>Green Inle</td> <td>Polia</td> </tr> <tr> <td>ASTILBIA</td> <td>Astragalus</td> </tr> <tr> <td>Håndfyll</td> <td>Androsace spicata</td> </tr> </table> 	Norske navn	Botaniske navn	Ornedeleg	Diaplysis diuretic	Poppe	Jacquinia	Buskas	Wickia	Peon	Peonia	Veronica	Veronica	Tilke	Thymus greek	Green Inle	Polia	ASTILBIA	Astragalus	Håndfyll	Androsace spicata	<p>Lærling nr-4</p> <p>Begrunnelse av valg av teknikk, stilform og materiale</p> <p>Jeg valgte og laget en dekorativ kranse med corset underlag. Først valgte jeg ut hvilke farger jeg ville bruke før jeg valgte blomstene, jeg valgte og så for en sommerlig kranse med rosa og hvite farger. Blomstervalget ble de, roser, hortensia, nelle, chrysantemum og artide + grøntmateriale (Eucalyptus og Lujul) for og disse kunne slik at ordene ikke synes. Grandmaterialelet nå snittes og seltes i forst for jeg begynner med blomstene, jevn for duking, rullet hele kranse med de forskjellige blomstene og viktig at ordene synes godt da jeg ønsker at de skal være "kone" blomsten i kranse. Valget så det blir stukt godt inn i ordene slik at det ikke er fare for at noe datter ut ved håndtering.</p> <table border="1"> <tr><td>Peon</td><td>Salal</td></tr> <tr><td>Rose</td><td></td></tr> <tr><td>Eggs</td><td></td></tr> <tr><td>Eucalyptus</td><td></td></tr> </table>	Peon	Salal	Rose		Eggs		Eucalyptus	
Norske navn	Botaniske navn																												
Ornedeleg	Diaplysis diuretic																												
Poppe	Jacquinia																												
Buskas	Wickia																												
Peon	Peonia																												
Veronica	Veronica																												
Tilke	Thymus greek																												
Green Inle	Polia																												
ASTILBIA	Astragalus																												
Håndfyll	Androsace spicata																												
Peon	Salal																												
Rose																													
Eggs																													
Eucalyptus																													

Lærling nr-1: Har tydelige skisser med farger, har en fremside uten bilder. Det er en tydelig oversikt over innhold på første side. Hun bruker ikke bilder sammen med teksten.

Lærling nr-2: Har en fremside som gjenspeiler tema i blomsterarbeidene. Har presentert skissene på en ryddig måte. Det er en oversikt over innhold på første side. Bruker i liten grad tekst og bilder sammen.

Lærling nr-3: Har en fremside som gjenspeiler tema på blomsterarbeidene og materialvalget på blomsterarbeidene. Det er oversikt over innhold på første side Hun har en oversikt med bilder på blomstene hun skal bruke, sammen med norsk og botanisk navn. Når hun begrunner valg av materialer bruker hun bilder og viser kontrastene. Som for eksempel glatt mot grov. Sammen med skissene er det er oversikt med hvilke blomster hun har i hvert arbeid.

Lærling nr-4: Har ikke en fremside, det er overskrifter med begrunnelse av teknikk, stilform og materialer, under overskriftene kommer en sammenhengende tekst. Det følger med skisser.

Oppsummering: Det er stor forskjell på de 4 lærlingene på hvordan de presenterer sin arbeidsprosess. Lærling nr-1 og 3 har tekst og skisser. Lærling nr-2 og nr-3 har bilder sammen med teksten. Lærling nr-3 bruker bilder for å få frem teori og begrunnelser.